The Latvian Newspaper for Canada and U.S.A.
Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A.Zvērīņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA
WEDNESDAY, JANUARY 16, 1957.

LATVIJA
AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvērīņš, 90-16 Park Lane S. Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.40; tekstā $3.80—$5.60 par vienas collas slejas telpu.

5./542. n-rs. TREŠDIEN, 1957. G. 16 JANVĀRĪ 7. gads

Atkal angļu un arabu konflikts Vidējos Austrumos

SASPĪLĒJUMS ADENAS APGABALĀ

JEMENA PRASA ARABU VALSTU PALĪDZĪBU — ATSAUCAS ARĪ PADOMJU SAVIENĪBA.

Jemenas valdība sākusi arabu brīvprātīgo vervēšanu savas armijas pastiprināšanai cīņā pret angļiem Adenas apgabalā

Kairo. Pagājušās nedēļas nogalē Vidējo Austrumu temperatūra, kas Suecas kanāla tīrīšanas darbiem sākoties, bija ievērojami nokritusies, sāka atkal kāpt proporcionāli pieaugošajam saspīlējumam Anglijas un Jemenas starpā. Pēdējās valdība apgalvo, ka angļi Adenas apgabalā militārās agresijas ceļā sākuši vietējo arabu cilšu apspiešanu. Jemena, kas šo cilšu aizsardzību ieskata par savu pienākumu, tagad nopietni gatavojas cīņai ar angļu agresoriem. Šai sakarā Ēģiptes galvaspilsētā Kairo sastapās Ēģiptes, Jemenas un Saudi Arābijas armiju vadība, lai izstrādātu plānus eventuālas kopīgas trīs arabu valstu militāras akcijas noorganizēšanai pret angļiem Arābijas dienvidos. Šādas akcijas gadījumā Ēģiptes, Jemenas un Saudi Arābijas armijas paredzēts nodot vienas personas vadībai. Protams, ka virspavēlniecību uzņemtos Ēģipte.

Kamēr Jemenas sūtniecība Bonnā izdevusi paziņojumu, ka angļi turpinot Jemenas pilsētu bombardēšanu (nogalināto skaits jau sasniedzot vairākus simtus, to starpā galu dabūjuši arī kādi desmit ārzemnieki), valdība uzsākusi brīvprātīgo vervēšanu angļu apkarošanai. Brīvprātīgie tiks pieņemti ne tikai no arabu kaimiņvalstīm, kā pirmās uztvēra Jemenas palīgā saucienus, bet arī no ārvalstīm, Padomju Savienību ieskaitot. Vairāki simti ēģiptiešu jaunieši jau esot izteikuši gatavību cīnīties Jemenas armijas rindās. Zināmu aktivitāti Jemenas – Anglijas konfliktā izrāda arī Padomju Savienība, kas, ja arī nav vēl sākusi sūtīt brīvprātīgos talkā arabiem, pašpējusi jau piedraudēt angļiem likt Jemenu mierā. Pretējā gadījumā . . . (Pad. Savienība nav vēl pilnīgi izdomājusi, kas notiktu pretējā gadījumā)

Jemenas nesaskaņas ar Angliju Padomju Savienībai katrā ziņā dod jaunu iespēju mēģinājumam iefiltrēties Vidējos Austrumos. Ka Padomju Savienība šo iespēju nepalaidīs garām neizmantotu, jau pierāda fakts, ka Jemena iepirks ieročus un kara materiālus padomju bloka valstīs.

Ar lielu interesi pasaule gaida, ko darīs Savienotās Valstis. Kā zināms, pēdējās gatavojas pasargāt Vidējos Austrumus no komūnistu iefiltrēšanās. Jemenas nesaskaņas ar Angliju var dot Sav. Valstīm iespēju pierādīt savus solījumus darbos.

ASV cīnīsies arī pret „brīvprātīgajiem"

Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless Vašingtonā paskaidro, ka tikai tūlītēja saimnieciska palīdzība un militāra aizsardzība var pasargāt Vidējos Austrumus no komūnisma.

Vašingtonā. Pagājušās nedēļas nogalē Vašingtonā tika publicēta kāda līdz šim slepenībā turēta ārlietu ministra Dallesa runa, kurā pēdējais Kongresā liecina par pastāvošām briesmām Vidējos Austrumos. Dalless savā runā starp citu saka, ka prezidenta Eizenhauera Vidējo Austrumu aizsardzības plānā paredzēta Sav. Valstu bruņoto spēku iesaistīšana arī cīņā pret organizētu „brīvprātīgo" armijām no Pad. Savienības un Ķīnas. Dalless tālāk aizrāda, ka ar militāras aizsardzības plānu vien Vidējie Austrumi nav noturami, ka nepieciešama arī steidzama saimnieciskā palīdzība. Pretējā gadījummā Vidējos Austrumus iegūs komūnisti. Un Sav. Valstu ārlietu ministrs nekavējās atklāti pateikt, ko šāds zaudējums nozīmētu — tas nozīmētu Pad. Savienības lielāko uzvaru aukstajā karā, jo, iegūstot Vidējos Austrumus, komūnisti bez cīņas būtu ieguvuši arī Rietumeiropu.

STUDENTU NEMIERI PADOMJU ZEMĒS

Baltijā studenti atsakās klausīties marksisma-ļeņinisma lekcijas un prasa nobalsošanu par izstāšanos no Vissavienības

Londonas laikraksts „Times" ziņo par studentu nemieriem Latvijā, Lietuvā un Igaunijā Viļņas universitātes 2.000 studentu paziņojuši, ka turpmāk vairs neklausīsies marksisma - ļeņinisma lekcijas, bet pieprasījuši, lai to vietā sniedzot pārskatu par akadēmisko dzīvi citās valstīs.

Tāpat studenti visās trijās Baltijas valstīs izvirzījuši prasību, lai saskaņā ar padomju konstitūciju, Baltijas tautām dod tiesības nobalsot par izstāšanos no Padomju Savienības. Staļina konstitūcijas 17. pantā teikts, ka katrai padomju republikai ir tiesības izstāties no Padomju Savienības.

Tūliņ pēc komūnistu partijas kongresa pag. gada sākumā izplatījās baumas par Baltijas valstu pārvēršanu satelītu valstīs, kas izraisījis iedzīvotājos satraukumu. Cerības radījis tas, ka padomju vara daudziem izsūtītajiem ļāvusi atgriezties dzimtenē. Esot atbrīvoti arī daudzi bij. valdību locekļi. Šo baumu ietekmē daudzi jauni cilvēki atteikušies braukt darbā uz Padomju Savienību, kaut gan viņiem tur solīta lielāka alga.

Kad Lietuvas komūnistu partijas pirmais sekretārs izlaidis uzsaukumu jauniešiem pieteikties darbā Urālos un citos apgabalos, studenti Viļņā un Kauņā noplēsuši izlīmētos uzsaukumus.

Ir ziņas, ka studentu nemieri notikuši arī daudzās Padomju Savienības augstskolās. To apliecina Maskavas laikraksts „Trud", kas savā 8. janvāra numurā asi uzbrūk padomju studentiem, pārmetot tiem disciplīnas trūkumu un interesi par nekomūnistisku literātūru. Maskavas universitātē studenti izmantojuši savu laikrakstu, ievietojot tajā „rupjus un nepatiesus uzbrukumus padomju presei, lietojot vārdus un teikumus, kas aizgūti no buržuju preses."

VAI ČUENLAJS GLĀBJ CHRUŠČEVU?

Ar vairāku dienu novēlošanos Padomju Savienības prese atklāj, ka Ungārijas komūnistu valdības ministru prezidents Kadars Maskavā sastapies ar Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas pārstāvjiem.

Maskavā. Komūnistu Ķīnas ministru prezidents un ārlietu ministrs Čuenlajs, kas pašreiz apceļo padomju satelītvalstis Austrumeiropā, pagājušās nedēļas vidū Maskavā sastapies ar Ungārijas komūnistu valdības galvu Kadaru.

Rietumu diplomātiskās aprindās valda doma, ka Čuenlajs padomju satelītvalstis apmeklē Chruščeva uzdevumā, nolūkā mēģināt saliedēt Ungārijas un Polijas notikumu rezultātā sašķobīto satelītu imperiju. Rietumu diplomāti domā arī, ka Čuenlajs ceļo Chruščeva uzdevumā ne tikvien, lai saglābtu satelītu imperiju, bet arī lai glābtu pašu Chruščevu. Cik zināms, tad pagājušā gada vēlā rudenī Chruščevs slepeni apmeklēja Pekingu, lūgdams komūnistu Ķīnas komūnistu valdības atbalstu. Pēdējā prasīto arī apsolījusi.

POLITISKS SKANDĀLS ANGLIJĀ

Strādnieku partija pieprasa vēlēšanas

SPĒCĪGĀ ANGLIJAS SOCIĀLISTU PARTIJA APGALVO, KA, ATSTĀJOT IZVĒLI STARP DIVIEM KANDIDĀTIEM MINISTRU PREZIDENTA AMATAM KARALIENES ELIZABETES II ZIŅĀ, KONSERVĀTIVIE PĒDĒJO IEJAUKUŠI SAVAS PARTIJAS POLITIKĀ, KAS IR PRETRUNĀ AR ANGLIJAS KONSTITŪCIJU.

Londonā. Pārsteigums, ko Anglijā radīja Harolda Mekmillana iecelšana ministru prezidenta amatā, apejot lordu – zīmogglabātāju Batleru, ko plašas aprindas ieskatīja par daudz piemērotāku kandidātu, draud izvērsties politiskā skandālā, iejaucot tajā ne tikai konservātīvo partiju, bet arī Anglijas karalieni.

Apgalvojot, ka karaliene tikusi iejaukta konservātīvās partijas politikā, lēboristi Mekmillana izvēli mēģina pataisīt par nelikumīgu, pieprasot jaunas vispārējas vēlēšanas jaunas Anglijas valdības izraudzīšanai.

DZELZCEĻNIEKI PĀRTRAUC STREIKU

Bija nepieciešama valdības iejaukšanās, lai piespiestu Kanadas dzelzceļniekiem atgriezties darbā.

Montreālā. Pēc 9 dienu ilga pārtraukuma sakarā ar lokomotīvju kurinātāju streiku, pagājušās nedēļas nogalē CPR sāka lēnām atgriezties pie dzīvības. Divās dienās notīrīti gandrīz visi sliežu ceļi un jau pirmdien, 14. janvārī varēja runāt par normālas satiksmes atsākšanu uz 17.000 jūdžu garā CPR sliežu tīkla. Pirmdien, pirmoreiz kopš streika sākuma darbā atgriezās arī visi 70.000 strādnieki, kurus lokomotīvju kurinātāju streiks bija atstājis bez darba.

Streiks sākās, CPR vadībai paziņojot, ka uz dīzeļlokomotīvēm nebūs vietas kurinātājiem (tādi nav paredzēti). Kurinātāji aizrādīja, ka dīzeļlokomotīvju vadītājs viens pats visu atbildību nevar uzņemties, arī līdmašīnām esot palīgidotāji, tādēļ agrākie kurinātāji uz dīzeļlokomotīvēm būtu atstājami palīgvadītāja amatā. Tā kā CPR vadība šādu prasību negribēja pieņemt, tad lokomotīvju kurinātāju un vadītāju arodbiedrība pieteica streiku, kas sākās 2. janvārī. Sarunām arodbiedrības un darba devēju starpā nesekmējoties, iejaucās Kanadas valdība, ieceļot trīs vīru izmeklēšanas komisiju.

Kā arodbiedrības, tā arī CPR solījās paklauties izmeklēšanas komisijas spriedumam. Šīs komisijas novērojumu rezultātā pieņemtais lēmums jāpaziņo līdz šī gada runu denim.

PĀRMAIŅAS ANGLIJAS VALDĪBĀ

JAUAIS ANGLIJAS MINISTRU PREZIDENTS MEKMILLANS UZSĀCIS SAVAS PARTIJAS LĀPĪŠANAS DARBUS.

Londonā. Ignorējot sociālistu prasības pēc vispārējām vēlēšanām, Anglijas ministru prezidents Mekmillans šī gada 13. janvārī paziņoja savas jaunās valdības sastāvu. Tikai ar dažiem izņēmumiem ministri paliek līdzšinējie. Ričards Ostens Batlers, Mekmillana konkurents ministru prezidenta amatam, kļūst iekšlietu ministrs, joprojām paturot arī savus līdzšinējos lorda - zīmogglabātāja un parlamenta vairākuma vadītāja amatus. Mekmillana rēķināšanās ar savu sīvāko konkurentu tiek ieskatīta par jaunā ministru prezidenta pirmo mēģinājumu aizlāpīt robus, kas radās konservātīvo rindās Vidējo Austrumu krizes laikā. Selvins Lloids arī turpmāk būs Anglijas ārlietu ministrs, kamēr Antonijs Hels tika nosodīts par invāziju Ēģiptē, un viņam bija jāšķiras no sava aizsardzības ministra portfeļa. Heda vietā nāk Dunkans Sendijs, Čerčila meitas vīrs. Mekmillana līdzšinējo finanču resoru pārņems agrākais tirdzniecības ministrs Sornīkrofts.

Baumas par pārmaiņām Baltijas valstīs

Zviedru laikraksta „Morgenbladet" Londonas korespondents ziņo, ka atkal uzklīdušas baumas, it kā Maskavu gribot pārvērst Baltijas valstis par satelītiem. Tādā gadījumā Maskava tomēr paturēšot savas bazes Baltijas valstīs un pietiekami daudz varas, lai nodrošinātu sev Baltijas valstu „draudzību."

Angļu politiskajās aprindās domā, piezīmē korespondents, ka šīs baumas esot krievu mēģinājuma balons, lai redzētu, kāda būs Rietumu reakcija. Maskava esot ļoti neapmierināta, ka rietumu valstīs arvien vēl darbojas Baltijas valstu diplomātiskie pārstāvji. Maskava mēģinājusi sūtīt uz Rietumiem padomju varas pārstāvjus, lai tie reprezentētu Baltijas valstis, tomēr Rietumi tos noraidījuši. Tāpat Maskava esot nesekmīgi mēģinājusi panākt, lai Rietumi atzīst Baltijas valstu aneksiju. Taču novērojama pat pretēja parādība. Dažas valstis, kas sākumā izrādījušas gatavību atzīt Baltijas valstu inkorporāciju, tagad nostājušās krasi pret to. Piešķirot Baltijas valstīm satelītu statusu, Maskava cerot izkļūt no neērtā stāvokļa, kādā tā nonākusi Baltijas valstu dēļ.

EIZENHAUERA DOKTRĪNA BIEDĒ MASKAVU

SAV. VALSTU VIDĒJO AUSTRUMU POLITIKA PADOMJU SAVIENĪBAI NAV PIEŅEMAMA

Pad. Savienības ziņu aģentūra Tass brīdina, ka Eizenhauera Vidējo Austrumu politikai var būt nopietnas sekas, par kurām visa atbildība jāuzņemas Sav. Valstu valdībai.

Maskavā. Atjēgusies, ka cīņā par Vidējiem Austrumiem tai tagad radies spēcīgāks sāncensis nekā Anglija un Francija, Pad. Savienības pretamerikāniskās propagandas mašīnērija pag. nedēļas nogalē sāka strādāt ar palielinātu jaudu, kritizējot Eizenhauera politiku.

Sav. Valstu Vidējo Austrumu politika, ko prezidents paziņoja atklātībai, uzrunājot Kongresu, padomju ziņu aģentūras Tass ausīm izklausās kā kaŗa un nevis miera balss. Maskava apgalvo, ka Sav. Valstu politika apdraudot Vidējo Austrumu mieru; ka Sav. Valstis gribot valdīt Vidējos Austrumos; ka Sav. Valstu iejaukšanās minētajā apgabalā varētu aizdedzināt Izraēlu pret arabu valstīm.

Tass ieskata Eizenhauera politiku par tiešu pretrunu Apvienoto Nāciju mērķiem un principiem, apdraudot mieru un drošību Vidējos Austrumos.

Maskavas prese un radio izsaka vislielāko neapmierinātību ar Sav. Valstu jauno politiku Vidējos Austrumos. Esot jau slikti diezgan, ja Sav. Valstis gatavojoties iejaukties arabu valstu iekšējās darīšanās, bet runāt par militāras dabas iejaukšanos nozīmējot aiziet par daudz tālu . . . „Eizenhauera programmas agresīvo tendenci un koloniālistisko raksturu, kas ir tik skaidri sazami, nespēj noslēpt Sav. Valstu izlikšanās, ka tām padomā vienīgi miers — cik tālu runa ir par arabu valstīm."

Tass apgalvo, ka Sav. Valstis, kā Ziemeļatlantijas organizācijas pirmā vijole, mēģinot atjaunot agrāko koloniālismu Vidējos Austrumos, gan ar citu nosaukumu, tomēr cenšoties sagrābt savās rokās visus stratēģiski svarīgos punktus.

„Pretēji Sav. Valtīm Pad. Savienībai nav nekādu militāru bažu un saistību Vidējos Austrumos un tādas arī nemēģina iegūt. Pad. Savienība ir ieinteresēta šai apgabalā redzēt mieru — tālāk tās intereses nestiepjas."

Padomju Savienības preses un radiofona uzbrukumi Sav. Valstīm, asākie kopš ilgāka laika, liek domāt, ka vismaz vienreiz Eizenhauera politika ir ievērusi Maskavas pirkstus durvīs un kā tas noticis, nākot un nevis ejot. Maskavas brēka ir pietiekami skaļa, lai konstatētu, ka šoreiz Sav. Valstu politika tai patiesi ir nodarījusi sāpes.

Zemnieku bloks UZSĀCIS DARBĪBU

Lai sekmīgāk organizētu cīņu par Latvijas neatkarības atgūšanu, lai kā vienota latviešu zemnieku pārstāvība piedalītos starptautiskās zemnieku institūcijās, lai radītu stipru politisko kodolu, kas izkoptu un stiprinātu kristīgo morāli un demokratiskos parlamentārisma principus, sevišķi jaunatnē, lai sistēmatiski pētītu agrāro attīstību okupētajā Latvijā, lai tālāk nostiprinātu ceļus kopējai zemnieku ideoloģijai un sadarbībai tagad un nākotnē, nodibinājās un darbojas Latviešu zemnieku bloks.

Latviešu zemnieku bloka dibinātāji ir: Latviešu zemnieku savienība, Latviešu jaunsaimnieku agrārpartija un Latgales kristīgo zemnieku partija.

Latviešu zemnieku bloks nav noslēgta grupa, bet tā sadarbosies ar citām organizācijām un politiskiem nogrupējumiem, ja to mērķi un darbība saskaņojama ar Latviešu zemnieku bloka pamatideju par Latvijas atbrīvošanu, demokratiskās iekārtas, brīvības un tiesību atjaunošanu, respektējot tautas gribu un privātīpašuma tiesību atzīšanu kā laukos, tā pilsētās.

Latviešu zemnieku bloks atzīst 1922. gada satversmi par spēkā esošu līdz jaunas, tautas gribai un apstākļiem atbilstošas satversmes pieņemšanai.

Latviešu zemnieku bloka statūti un darbības programma tiks apspriesta bloka konferencē ar delegātu un viesu piedalīšanos š. g. aprīļa mēnesī. Sapulces vieta tiks izziņota vēlāk.

Latviešu zemnieku savienība,
Latviešu jaunsaimnieku agrārpartija,
Latgales kristīgo zemnieku partija.

BUDAPEŠTĀ ATKAL ŠAUJ UZ STRĀDNIEKIEM

Ungāru strādnieki turpina demonstrācijas

Čepelas salu ielenc padomju tanki, bet Ungārijas komūnistu valdība apgalvo, ka valstī atjaunots miers un kārtība.

Budapeštā. Pagājušās nedēļas nogalē Ungārija piedzīvoja jaunas strādnieku demonstrācijas, kurās izpaudās neapmierinātība ar Kadara komūnistu valdību un tās mēģinājumiem atdzīvināt Staļina politiku. Visplašākās demonstrācijas notika Budapeštā un Čepelas salā, kur atrodas lielākais rūpniecības centrs visā valstī. **Demonstāciju laikā neapbruņotiem strādniekiem uzbruka komūnistu milicija, vairākus strādniekus ievainojot un nogalinot.** Čepelas salas demonstrācijas sākās strādnieku skaita samazināšanas dēļ 16 fabrikās. Samazināšanas rezultātā tūkstošiem strādnieku paliek bez darba, kas tagad, tieši ziemas vidū, var postu pastiprināt. Kadara valdība šai sakarā paskaidro, ka fabrikās nodarbināmo strādnieku skaits atkarājas no akmeņogļu produkcijas. Palielinoties izrakto akmeņogļu kvantumam, palielināsies darba iespējas smagajā rūpniecībā.

Čepelas salas demonstrācijas komūnistiem izdevās izjaukt tikai pēc tam, kad salu pilnīgi aplenca padomju tanki.

Neapmierinātībai un nemieriem turpinoties, Ungārijas komūnistu valdība tomēr nekautrējas apgalvot, ka valstī atjaunots miers un kārtība. **Ar šādiem meliem ungāru delegācija stājās Apvienoto Nāciju pilnsapulces priekšā, pieprasot noraidīt priekšlikumus, kas paredz dibināt komiteju Ungārijas jautājuma noskaidrošanai.**

Piedraud ar nāves sodu

KOMŪNISTI IZOLĒ ČEPELAS SALU UN AIZLIEDZ STRĀDNIEKIEM SARUNĀTIES AR RIETUMU PASAULES ŽURNĀLISTIEM.

Budapeštā. Sākot ar šī gada 13. janvārī, nāves sods Ungārijas militāros tribunālos ir kļuvis par tik stiepjamu jēdzienu, ka cilpu var izpelnīties ne tikai par „pretvalstisku" darbību (šai kategorijā ietelp visi ungāru brīvības cīnītāji) un nelegālu ieroču nēsāšanu, bet arī par noziegumiem, kas traucē Ungārijas saimniecisko attīstību. **Streikošana, protams, ir nelegāla, jau streika iespēju pārrunāšana vien „vainīgajiem" var beigties ar nāves sodu. Strādniekiem nav tiesību sniegt nekādu informāciju Rietumu preses pārstāvjiem, pēdējiem savukārt noliegta strādnieku izprašņāšana. Arī tas var beigties ar nāves soda piespriešanu.**

Čepelas sala, lielais Ungārijas rūpniecības centrs, kur pag. nedēļas otrā pusē notika plašas strādnieku demonstrācijas, tagad pilnīgi izolēta no ārpasaules un Rietumu žurnālistiem vēl nav izdevies noskaidrot, cik smagi ungāriem nāksies samaksāt par savu neapmierinātību ar pastāvošo iekārtu.

Pārkārtos Polijas lauksaimniecību

Lai cīnītos pret staļiniešu demagoģiju un iegūtu zemnieku simpatijas, poļu komūnistu partija un valdība nodomājusi pārkārtot zemnieku stāvokli. Tagadējā zemkopības ministra vietā nākšot bij. partijas pirmais sekretārs Ochabs, kas pieslējies Gomulkam un šo reformu atbalstot.

Zemniekiem došot tiesības brīvi rīkoties ar zemi un viņu saimniecību ražojumiem. Tas nozīmē, ka atdos īpašuma tiesības, jo drīkstēs zemi atsavināt, iekīlāt un arī izrentēt.

Ja tā notiks, tad jau varēs runāt par komūnisma galu Polijā.

UZ REDZĒŠANOS
KARNEVĀLĀ
COLUMBUS ZĀLĒ
LINDEN UN SHERBOURNE ST. STŪRĪ

TRAMTARIRANDA
TORONTO
DV TORONTO NOD.
PIEKTDIEN, 18. JANVĀRĪ PLKST. 8

LATVIJA

> Draugi grib mūs asimilēt,
> Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
> Bet mēs gribam palikt latvieši.
> Archibīskaps T. GRĪNBERGS

KĀPĒC MUMS JĀATCERAS MŪSU CĪNĪTĀJI?

Strēlnieku lielo kauju 40 gadu atcerē Edvīns Mednis teica uzrunu Ņujorkas latviešu radio pusstundas raidījumā un pēc tam runāja Ņūbransvikā sarīkotajās svinībās. Šeit sniedzam izvilkumus no šīm abām uzrunām:

Tieši pirms 40 gadiem bija sākušās lielas cīņas, kas ieguva leģendāro Ziemassvētku kauju apzīmējumu. Tās pēc vecā stila sākās 23. decembrī, tieši pl. 5 no rīta, vēl smagā tumsā pēc lielas sniega aukas. Un vislielākie panākumi jau bija sasniegti 25. decembrī, tieši I Ziemassvētkos. Jūs jautāsit: — Kāpēc tad jums bija jācīnās tieši Ziemassvētkos? Tie jau ir miera svētki, un vai bija pareizi dzīt tieši tad tik daudzus tūkstošus tik karstās ugunis? Uz to jāatbild: karā cenšas par k a t r u c e n u pārsteigt pretinieku un uzbrukt tam, kad viņš to gaida vismazāk. Tā arī mums bija jāmaksā šī smagā maksa un jāiet kaujās tādā laikā, kad tas ne visai sajūsmināja arī mūs pašus. Tie bija 1. pasaules kara trešie Ziemassvētki, un strēlnieki bija pelnījuši atpūtu un svētku prieku pēc turpat gandrīz — pusotra gada ilgām, sīvām, asiņainām cīņām . . .

Bet pienākums palika pienākums un pavēle bija pavēle.

Tomēr, kad iedegās kaujas ugunis, nebija iespējams aizmirst, ka tās īstenībā ir arī svētku ugunis, un ka liesmu šaltis, kas šāvās pret debesīm, īstenībā ir svētku svecītes. Šīs svētku ilgas kļuva tik lielas un nepārvaramas, ka kauju īsā pārtraukuma brīdī mūsu galveno spēku atrašanās vietā tika uzstādīta eglīte un pie tās karavīri pa daļai nodziedāja un noskaitīja Klusa nakts, svēta nakts. Dega arī dažas svecītes. Bet cik spēcīgi to mirdzums atspīdēja kauju dūmos apkvēpušās un vēju asarotās acīs! Šis mirdzums nav izzudis arī tagad. Šo svecīšu mirdzumu redzam veco cīnītāju skatos arī pašlaik. Tas mirdz šurp arī no mūžības.

Lai mēs dziļāk izprastu, ko nozīmē mesties šādās cīņās, iedomāsimies, ka mēs no gaišiem uguņiem esam izgājuši melnā naktī, mums zem kājām grimst biezs sniegs, un kā mūris mums nostājušās priekšā tumšas, piesnigušas egles.

Un aiz šīm eglēm kaut kur uz mums glūn vācu ložmetēji, kaut kur paslēpušies lielgabali. Ir grūti pateikt, kad vieglāk iet uzbrukumā, — vai maija naktī, kad smaržo zāle un bikli elpo vijolītes, vai kad visu nomāc sniega saltā elpa. Ir stipri jānorūdās, jāsagatavojas, lai ietu. Un kā izšķirīgā brīdī vēl jāsastrēdzina gribas spēks, jāizlūdzas debesu gādība un palīdzība!

Nav viegli iet pretim tumšā mežā kaut kur glūnošam zvēram, bet vēl bīstamāki par to ir tūkstošiem glūnošu un labi noasinātu durkļu. Mums bija jāpacel zobens un jāiet, apzinoties: — no zobena saule lēca! Brīves saule nekad nelēks pati, ja brīves gaišākās dzirkstis nebūs izlēkušas no zobena. Tēvu zemes brīvestību ir jāpērk ar asinīm. Jo asinis ir vienīgā un svētā kā maksa.

Tomēr ir bijuši un būs ļaudis, kas jautās: „Tas jau viss ir bijis cildeni un skaisai, bet kāda nozīme ir vēl tagad pieminēt Nāves salu un Ložmetēju kalnu?" Tie taujā: „Un kāpēc vēl jāatceras arī Venta, Zilupe, Volchova, kaujas Kurzemes cietoksnī?" Tie cenšas piemirst pat nesenās kaujas Budapeštā, jo arī tās jau iegājušas pagātnē. Tādi ļaudis, kuriem nav nekā liela, paši ir nelieli un sīki, un tie, kam nekas nav svēts, arī nekad neizjutīs lielāku pacilātību un svētumu. Jauns lielums var izaugt tikai, ja tas pamatojas uz agrāku lielumu, un nākotnes varoņiem būs vieglāki, ja tie ies tēvu un vectēvu iemītās pēdās.

So laiku tēli ir vēl dzīvi. Tie nav sastinguši un nedrīkst sastingt kaut kādās klišejās. Vēl daudz kas tiks pateikts, un ar lielu atklātību, par šo laiku cīnītājiem un viņu strēlnieku cīņām.

Runājot par strēlnieku upuriem, jāpiemin kāds salīdzinājums. Lai atceramies, cik dzīvības bija upurētas Latvijas atbrīvošanas cīņu laikā, no 1918.—1920. g. Nepilnas 750.

Turpretim strēlnieki nepilnās 2 nedēļās bija zaudējuši vairāk par 2.000 kritušo, kāds 1.000 bija pazudis bez vēsts, un kādi 8.000 bija ievainoti vai smagi apsaldējušies bargajā janvāra salā. Līdz ar to no 18.000 vīriem, kas devās mājās, vairāk kā puse, īstenībā labākā puse, bija izsista no ierindas.

Lai atceramies, ka tūkstošiem jaunekļu ar karstm sirdīm tika ieputināti sniegos un līdz ar to mūžības kapenēs. Tie neatgriezās no cīņu laukiem nekad, un tomēr pašlaik tie ir atkal mūsu vidū. Tie pieņem mūsu siržu lielo pateicības parādi.

DAUGAVAS VANAGI

OFICIĀLS PAZIŅOJUMS

Toronto nodaļas Vanadžu kopas vēlēšanas notiks svētdien, 27. janvārī, plkst. 16, 123 Huron St.

Noteiktā laikā nesanākot statūtos paredzētam biedru skaitam, plkst. 16,30 vēlēšanas būs pilntiesīgas pie katra ieradušos biedru skaita.

Vanadžu kopa

DV TORONTO NODAĻAS APRŪPES KOMITEJA

lūdz tautiešus, kuri nebūtu atdevuši atpakaļ Ziemassvētku akcijas ziedojumu vākšanas listes, to darīt n e k a v ē j o t i e s, ne vēlāk kā līdz 1957. g. 18. janvārim. Piezīmējams, ka listes vajadzēja atdot līdz 1956. g. 15. decembrim, tāc daži to nav ievērojuši. Listes nododamas DV namā, 123 Huron St.

DV Toronto nod. aprūpes komiteja

DV EDMONTONAS NODAĻAI JAUNA VALDE

2. janvārī Edmontonas DV pulcējās Poļu veterāņu kluba telpās savā gadskārtējā sanāksmē.

Sanāksmi atklāja nod. pr-dis R. Vilks, īsos vārdos raksturojot nodaļas darbību, kas pēc viņa domām nav bijusi pilnīga, jo valdes darbība bijusi apgrūtināta, trūkstot trijiem valdes locekļiem, kas lielāko daļu no gada atradušies darbā arī polārā loka.

Tomēr kasiera un revīzijas komisijas ziņojumi rāda pretējo. Budžets izpildījies, un revīzijas komisija visu atradusi priekšzīmīgā kārtībā. Par to sirsnīgs paldies pienākas pr-ža vietniekam H. Šauriņam un nodaļas kasierim, kas divatā veikuši visus darbus!

Nodaļas valdē tika ievēlēti: līdzšinējais nod. pr-dis R. Vilks, biedrzine Br. Sauša, pag. gada pr-dis Ž. Čaks, bet no jauna R. Čaks un J. Strauts.

Revīzijas komisijā: J Midegs, E. Zvejnieks un J. Endols.

Savā 6. janvāra konstruēšanās sēdē valdes locekļi amatus sadalīja šādi: pr-dis J. Strauts, pr-ža pal. Br. Sauša, sekretārs Ž. Čaks, kasieris A. Čaks, biedrzinis R. Vilks.

Labas sekmes jaunajai valdei darbībā un sadarbībā ar pārējām organizācijām!

HAMILTONĀ

DV Hamiltonas nodaļa par biedriem uzņēmusi: Anna Bramane, Aleksandra Robiņa, Leontīne Kreišmane, Aina Matisone, Vilis Rudzītis un Jānis Matisons.

PATEICĪBA

DV Hamiltonas nodaļas valde saņēmusi pateicības vēstules no Līzes Lasmanes, Annas Cirules un Kristīnes Šmites Vācijā — Vircburgā par viņām nosūtīto pabalstu $70,00 1956. gada Ziemassvētkos. (Mūsu nodaļas regulārais gada pabalsts minētajām personām).

DV Hamiltonas nodaļas valde paziņo, ka saņemamas kvītis ienākuma nodokļa deklarācijas vajadzībām pie nod. kasiera E. Krasta, 199 Bay St. S., darbdienās no rīta, vakarā pēc plkst. 6, kā arī laikā vai ikkatrā DV sarīkojumā.

PANĀKUMIEM VAINAGOTS DARBA GADS

HAMILTONAS DAUGAVAS VANAGU PILNSAPULCE

DV Hamiltonas nodaļas gadskārtējo biedru pilnsapulci svētdien, 1957. g. janvārī atklāja nod. pr-ks J. Gailītis, ar piecelšanos un klusuma brīdi aicinot godināt 1956. gadā aizgājušo nodaļas biedru Rūdolfu Biju. Par sevišķiem nopelniem DV darbā un mērķu sekmēšanā [illegible] rakstu pasniedza b. dibinātājam A. Zibenim. Par pilnsapulces vadītāju ievēlēja Oskaru Zvirgzdgraudu, par sekretāru Robertu Kreišmani un par balsu skaitītājiem E. Mākuli un J. Kalniņu. Pilnsapulce visumā piekrita valdes ustādītajai darba kārtībai ar mazām grozījumiem un papildinājumiem. Iepriekšējās pilnsapulces protokolu pieņēma vienbalsīgi. Par valdes darbu ziņojumu sniedza J. Gailītis. Valdes locekļu un nodaļas biedru starpā valdījusi vislielākā saskaņa un vienprātība. Hamiltonas latviešu sabiedriskajā dzīvē pirms divi gadiem uzsāktais sadarbības un saprašanās gars turpinās. Hamiltonas DV ir vislabākās attiecības ar draudzēm un visām organizācijām.

1956. gadā notikušas 6 valdes sēdes un 3 kopsēdes ar HLB kopējo sarīkojumu izkārtošanai. Notikuši 8 dažāda veida sarīkojumi, no tiem viena teātra izrāde. Palīdzības darbs izteicies Lieldienu un Ziemassvētku ziedojumu vākšanas akcijās, kurās savākts kopā pāriņ ar tūkstoš dolariem ($1051). Cīņā par Latvijas brīvību Hamiltonas DV piedalījušies pretkomūnistiskā demonstrācijās 14. jūnijā un 9. decembrī. Hamiltonas latviešiem iesūtītas „The Greatest Tyranny" 450 eksemplāri, bet 100 eksemplāru kanadiešu prominentām un sabiedriskā dzīvē aktīvām personām, kā Hamiltonas pilsētas galvam, parlamenta locekļiem, radio stacijai un TV vadītājiem, tiesu amatpersonām un citiem. Šeit izpalīdzīgs bijis pavalstniecības un immigrācijas departamenta nodaļas vadītājs Šarps. Nodaļas valde izdevusi 5 biļetenus 500 eksemplāros katru. Lai atvieglotu adresu rakstīšanu, iekārtota pilnīga adresografa sistēma ar plāksnītēm un mašīnu. Nodaļas valde pasūtinājusi 1000 gab. latviešu automašīnu pazīšanās zīmes. To pašizmaksa ir 12 c., bet tās izplatīt nodomāts par 25 c. gabalā, atlikumu izlietojot propagandas darbam. Zīmes būs trīskrāsainas — pelēks, zelts un sarkans, dabūjamas pēc 6 nedēļām, nodaļa nekavējoties stāsies pie to izplatīšanas.

Saskaņā ar pag. gada delegātu pilnsapulces lēmumu un jaunajiem LNAK statūtiem, nodaļa ir iestājusies kā vienība LNAK. DV Kanadas valde no Hamiltonas nodaļas lūgusi kandidēt padomes vēlēšanās Edgaru Breikšu, Artūru Voitkusu un Jāni Gailīti. „Ziņotājā" ievietots arī aicinājums nodaļas biedriem aktīvi piedalīties LNAK vēlēšanās.

Kases pārskatu nolasīja nodaļas kasieris Ernests Krasts. Nodaļas kasē ienācis $3.831,85 un izdots $2.143,17. Atlikums uz 1. janvāri 1957. gadu $1.688,68. No šīs summas $1.000,– ir nama fonda līdzekļi, izmantojami nama vai baznīcas pirkšanai. Palīdzībai savākts $1.501,05, kāda summa nosūtīta uz Vāciju trūkumcietējiem tiešā, bet lielākā daļa caur DV KV, kā arī ar ziedotāju norādījumiem uz vergu nometnēm Sibīrijā. No biedru naudām ienācis $665,50, no sarīkojumiem $529,00. Lielākie izdevumu posteņi: bēru fondam $135,00, DV KV $132,00, biļetena izdošanai $204,00, sporta kopai $50,00, informācijas darbam $16,– Hamiltonas latviešu skolai $30,–, skautiem un gaidām $25,–, jaunatnes pulciņam „Rota" $20,–.

Par biedriem ziņo nodaļas biedrzinis Pēters Pabērzs. Uz 1. janv. 1956. gadu nodaļā bijuši 186 biedri. Pagājušā gadā iestājušies 24 biedri. Dzīves vietas maiņas dēļ no nodaļas izskaitīti 15. 35 nodaļas biedri jau ilgāku laiku, daži pat vairāk kā divus gadus, nav kārtojuši savas saistības ar nodaļu, kas būtu uzskatāmi kā izstājušies no DV organizācijas.

Par Hamiltonas Vanadžu darbību pārskatu sniedza Tāmāra Gailīte. Kopā ir 58 Vanadzes, aktīvi darbojas 18. 40 Vanadzes ir nokārtojušas savas biedru maksas par 1956. gadu. Notikušas 5 Vanadžu kopas sapulces. Pag. gadā trūkumcietējiem un invalīdiem Vanadzes savākušas $400.00. Vanadžu darbs izpaudies sarīkojumu atbalsīšanā ar darbu un padomu, kā arī koristu un teātru dalībnieku uzņemšanā. Vanadzes piedalījušās 14. jūnija un 9. decembra demonstrācijās, kā arī palīdzējušas DV biļetena izdošanā un izsūtīšanā. Izkārtojušas 80 bērnu apdāvināšanu DV Ziemassvētku eglītes vakarā 23. decembrī. Kopas valdē darbojas O. Make, R. Bērziņa, I. Krasta un T. Gailīte.

Par DV sporta kopas „Sparta" darbību ziņojumu sniedz kopas pr-ks Viktors Martinaitis. Kopa darbojusies rosīgi, un pie kopas pastāv kā basketa, tā volejbola komandas vīriešiem un sievietēm. Turnīros un sacensībās gūti labi panākumi. Kasē uz 1. janv. atlikums $112,00.

DV KV vārdā Hamiltonas nod. valdei pateicību un atzinību par labi veikto darbu 1956. gadā izsaka A. Zibens.

Revīzijas komisijas ziņojumu sniedz A. Kalupnieks. Kā nodaļas, tā sporta kopas kases grāmatas atrastas labā kārtībā. Rev. k-ja atzinusi valdes darbu par pareizu un sekmīgu un ierosina pilnsapulci izteikt valdei pateicību par veikto darbu, ko arī pilnsapulce vienbalsīgi dara. Īpašu pateicību izsaka M. Kuncānai par izcilo darbu ziedojumu vākšanā. Viņa Ziemassvētku palīdzības akcijā viena pati savākusi $106,00.

1957. gadam nodaļas valdē ievēl: J. Gailīti ar 19 balsīm, E. Krastu (18), Eižēnu Mākuli (16), J. Dubinski (14), un E. Breikšu (12). Kandidātos: R. Kreišmanis un E. Pulciņš. Revīzijas komisijā: Martu Kuncānu, A. Grabi un A. Zibeni. Kandidātos: J. Kalniņš un A. Amoliņš. Par delegātiem uz DV sanāksmi Toronto ievēl J. Gailīti un O. Zvirgzdgraudu.

Debatēs par LNAK, pilnsapulce pieņem un apstiprina valdes lēmumu, bet nolemj katram nodaļas biedram dot vēl viena mēneša laiku paziņot par savu iestāšanos LNAK.

Pilnsapulce vienbalsīgi nolēma jautājumus par bēru fondu un ar to sakarā stāvošos maksājumus izkārtot nodaļas valdei pēc saviem ieskatiem.

DV biedri, kas nav kārtojuši biedru maksas par ilgāku laiku, uzskatāmi kā izstājušies no DV organizācijas. Pirms svītrošanas no sarakstiem katrs biedrs brīdināms, un visiem uzdodams termiņš līdz 1. martam nokārtot iestāvējušās biedru maksas.

Pilnvaroja valdi atbalstīt sporta kopu pēc valdes ieskatiem, nepārsniedzot $100,00 1957. gadā.

Sapulce noritēja raiti un to lietišķi vadīja O .Zvirgzdgrauds. Bija vērtēts un svērts padarītais un pārrunāts darāmais.

UZAICINĀJUMS

DV Hamiltonas nodaļas biedrzinis Eižens Mākulis, 16 Hyde Park Ave., tel. JA 8-1374, atgādina nodaļas biedriem kārtot biedru naudas maksājumus, kā arī vienreizējo DV Bēru fonda nodevu par 1956. gadu $1,00 apmērā no personas.

Jāpiezīmē, ka DV bēru fonda pabalstu izmaksā tikai tiem DV biedriem (vai viņu ģimenes locekļiem), kas nomaksājuši biedru maksas vismaz 6 mēneši pirms nāves gadījuma. Maksājumi kārtojami pie DV Hamiltonas nodaļas biedrziņa E. Mākuļa, kā arī pie ikviena nodaļas valdes locekļa mājās, pa pastu un katrā DV sarīkojumā.

ABONENTU IEVĒRĪBAI

Vai vēlaties saņemt LATVIJU AMERIKĀ pa gaisa pastu un kādas tad būs Jūsu priekšrocības?

NEAIZMIRSTIET, ka laikraksts, kas sūtīts pa gaisa pastu, nonāk Jūsu rokās jau **nākošajā dienā** pēc tā iznākšanas arī tālākajās Amerikas kontinenta vietās. Reizē ar to būs novērstas visas kļūmes un nepacietīgā gaidīšana, kāda bieži gadās pasta iestāžu gausās darbības dēļ.

SAGAIDOT Latviju Amerikā ar gaisa pastu, Jūs saņemsit pēdējās un visjaunākās ziņas par notikumiem latviešu dzīvē un visā pasaulē, lai izlasītu tās savā valodā.

TĀDĒĻ jau daudzi **Latvijas Amerikā** abonenti, it sevišķi tie, kas dzīvo tālu no Toronto, ir pasūtinājuši savu laikrakstu ar gaisa pastu, un ieteicam to darīt ikvienam abonentam, kas laikrakstu saņem ar novēlošanos, kāda bieži gadās pie parastajiem pasta sūtījumiem šai kontinentā.

Abonentiem Kanadā un ASV piemaksa par gaisa pasta sūtījumu ir tikai 10 centu par numuru.

„LATVIJAS AMERIKĀ" apgāds.

KANADĀ

TORONTO

● „Dailes ķertie" — ar šādu patiesu un neapstrīdamu virsrakstu 22. februārī tautā iet pirmais mākslinieku apvienības slēgtais karnevāls Toronto, ko gleznotāju vīru vārdā šoreiz rīko — gleznotāju sievas.

Karnevāls notiks plkst. 8 poļu zālē, 62 Claremont ielā, ieeja $1,50 ar ielūgumiem, ko izsūtīs jau laikus. Fotografs būs A. Jānītis.

Apvienības biedri karnevālam dos katrs pa darbam, un 3 no tiem piešķirs par godalgām labākajām maskām, bet pārējos varēs laimēt loterijā. Bez gleznām loterijā katra rīkotāja dos vēl pa vērtīgam priekšmetam, tā kā laimēšanas izredzes rādās pavisam plašas un vilinošas.

Ņemams līdzi labs gara stāvoklis, bet par jautrību gādās rīkotāji, kas būs sagādājuši priekšnesumus, protams, piemērotus mākslinieku karnevālam, un dos balliniekiem izdevību iegādāties raibas cepurītes, maskas, balonus, serpentīnu, ziedus, un, protams, ēdamu un dzeramu, lai tādējādi pieturētu labo omu.

Balles laikā iespiedīs, izdos un lasīs „Nakts izdevumu".

Karnevāla dekorātīvo ietērpu iecerējis K. Langenfelds, bet tā īstenošanas darbos viņam būs palīdzīgi visi apvienības locekļi.

● Toronto latviešu baptistu jaunatnes vakarā 8. janvārī mācītājs R. Eksteins runāja par tematu „Ko bībele saka par slimībām un to dziedināšanu." Šis bija otrs referāts ciklā „Slimību un ciešanu problēma"; to noklausījās 26 klausītāji.

● Toronto latviešu baptistu draudzes gada pilnsapulce notiks svētdien, 20. janvārī pēc dievkalpojuma, plkst 5 pēcpusdienā Walmer Road baznīcas zālē. Darba kārtībā draudzes padomes un revīzijas komisijas vēlēšanas, kases pārskats un budžets jaunajam darba gadam.

● Toronto dienas laikraksts The Telegram šinīs dienās sācis iespiest jaunu „komiku" — Tiesnesis Parkers. Šis nav nekāds parastais „komiks", bet tiek publicēts saziņā ar pilsētas satiksmes komiteju, jo komitejas runas vīri atzinuši, ka ar parastajām satiksmes drošības brošūrām pie Toronto motoristu sirdsapziņas klauzināt ir velti. 40% Toronto iedzīvotāju angliski neprot, un pārējie 60% brošūras nelasa. Vienīgais veids, kā sasniegt vairuma lasītāju acis un ausis ir ar „komikiem", kur ar zīmējumu un interesantu notikumu palīdzību lasītājam apziņā var iemanevrēt arī vajadzīgo ziņu.

HAMILTONĀ

● Neatkarīgajā latviešu Hamiltonas draudzē prāv. A. Skrodelis 31. dec. kristīja Pēteri Vilku, Gustava un Rūtas, dzim. Skrodele, dēlu.

EDMONTONĀ

● 6. janvārī Edmontonas vieglatlētikas kluba telpās notika Latviešu biedrības „Imanta" biedru pilnsapulce. Šajā sanāksmē tika ievēlēta jauna valde un apspriesti svarīgākie notikumi biedrības dzīvē. Spriežot pēc revīzijas komisijas ziņojuma, biedrības darbība bijusi sekmīga. Tā aizgājušā gadā noorganizējusi vairākus sarīkojumus, kas devuši labu atlikumu.

Sanāksmi atklājot, līdzšinējais pr-dis Mūzis teica īsu uzrunu, atgādinot biedrības cēlos mērķus, kā arī aicinot visus palīgā to īstenošanai. Tālāk biedrības pr-dis uzsvēra, ka pienācis būtu laiks, kad savu piedalīšanos valdes darbā neliegtu arī jaunieši, jo līdz šim biedrības valdē gadu no gada ar mazām pārmaiņām redzamas gandrīz vienas un tās pašas sejas! Par to, ka priekšsēža aicinājumam bija panākumi, liecināja jaunievēlētās valdes sastāvs, kas lielāko daļu sastādījies no gados jaunākajiem biedrības biedriem. Grūti spriest, cik aktīva tā būs, bet vairums edmontonieši cer, ka šīs pārmaiņas ienesīs jaunas domas un idejas biedrības dzīvē un sabiedriskā laukā. Jaunajā valdē tika ievēlēti: pr-dis H. Tarkšis, pr-ža palīgs Z. Skribis, sekretārs J. Zilberts, kasieris J. Siliņš, mantzinis H. Skrastiņš.

Revīzijas komisijā: P Megi, A. Griķis un V. Auziņš.

Balle, daiļamatnieku skate un vakariņas

2. latviešu dziesmu svētku Kanadā rīcības komitejas prezidijs svētku balles sarīkošanai par atbildīgo rīkotāju piesaistījis Robertu Miglānu. Balle, kā jau ziņots, notiks sestdien, 1. jūnijā pēc koncerta, plkst 8 vakarā Royal York telpās, kur balles vajadzībām aizņemts vesels viesnīcas stāvs ar telpām 3.000 dejotājiem. Deju mūziku spēlēs 2 orķestri, arī latviešu dejas un dejas eiropejiskā gaumē Armanda Krūmkoka vadībā. Ballē būs rezervēti galdiņi (10 personas pie galdiņa); vietas cena paredzēta 50 c. no personas vai $5,– par galdiņu. Ieeja ballē $2.-.

Daiamatnieku skati, ko rīko latviešu daiļamatnieku savienība, atklās sestdien, 1. jūnija rītā, plkst. 11.00 Sv. Andreja baznīcas augšējā zālē un tā būs atvērta līdz pl. 10. vakarā pirmdien, 3. jūnijā. Daiļamatnieku darbu skate paredzēta sevišķi kupla un plaša, jo tā būs arī daiļamatnieku 20 gadu jubilejas skate. Skatē izstādītie darbi būs arī pērkami, un skates telpās darbosies tirdziņš. Ieeja izstādē būs brīva.

Pēc svētku teātra izrādes svētdien, 2. jūnijā, tiks rīkotas kopīgas vakariņas visiem aktīviem svētku rīkošanas darbiniekiem, ar deju un eventuāliem priekšnesumiem.

Svētku informācijas darbā savu palīdzību apsolījusi arī Indra Gubiņa.

Jaundarbu koncerta programmas priekšnesumos piedalīsies solistes Līna Karlsone no Montreālas un Alma Skudra-Kārkliņa no Hamiltonas, Dainas jauktais koris un vīru koris „Kalvis"; dziedās dziesmu sacensībā godalgotos un atskaņošanai ieteiktos darbus. No pārējiem māksliniekiem vēl nav saņemta noteikta atbilde, bet cerams, ka šis jautājums izkārtosies tuvākā nākotnē.

Strēlnieku pateicība

Tuvojoties strēlnieku lielo kauju 40 gadu atcerei, gandrīz visas strēlnieku kopas ASV bija organizējušas ziedojumu vākšanu, lai varētu iznākt rakstu krājums „Strēlnieks". Ziedojumu vākšana dažās kopās vēl turpinās. Līdz šim līdz ar ziedojumu sarakstiem galv. pārstāvniecības rīcībā no Čikāgas, Klīvlendas, Grand Rapidiem, Ņubransvikas, Ņujorkas un Vašingtonas kopām nosūtīti $360,.

Bez tam Latviešu biedrības Sietlas nodaļas un latviešu ev. - lut. draudzes kopējā ziedojumu vākšanas akcijā strēlnieku organizācijas vajadzībām saziedoti $18.

DV Montreālas nodaļa ziedojusi $25, kas izsniedzami strēlniekiem pēc galv. pārstāvniecības ieskatiem. Visiem ziedotājiem sirsnīs rokas spiediens.

Edv. Mednis

LATVIEŠU ĀRSTI TORONTO

Dr. J. KAROLS, 404 Delavare Ave, tel. LE 4-1681.

Dr. P. BARDIŅS, 33 Dalton Rd., tel. WA 2-4608 vai WA 1-7208.

Dr. SILVIJA UŽĀNS, 52 Linsmore Cres., tel. GL 2892.

Dr. A. TUTERS, 603 Sherbourne St, tel. WA 1-4478 vai WA 1-2764.

Dr. MARTA SALNA, 547 Hillsdale Ave, tel. MO 1864.

Dr. ED. UPENIEKS, 500 College St., tel. LE 4-5193.

Dr. L. UPENIEKS, 1270 Weston Rd. tel.: RO 2-0962; CH 4-2081.

GALDIŅA APTIEKA, 19 St. John's Rd., tel. RO 2-9543.

LA pārstāvis SUDBURY, V. KĀRKLIŅŠ, 136 Lourdes St. Sudbury, Ont.

Pieņem: abonēšanas maksas, jaunu abenentu pieteikumus, sludinājumus

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P.Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 10

LŪDZ ATSAUKTIES

Latvijas Amerikā abonentu L. Melni. Tuvāka informācija LA birojā, 123 Huron St., Toronto. Tel. EM 8-0792.

LASĪTĀJU vēstules

MAZA MEITENĪTE AIZDEDZINA TANKU UN PATI MIRST!

Latvijas Amerikā red.:

Varonīgā ungāru tauta ir izcīnījusi sev nevīstošu slavu pasaules vēsturē cīņā pret komūnismu! Jaunieši bija tie, kas pirmie stājās cīņā pret pārspēku, pret krievu tankiem . . . Nē, ne tikai jaunieši, bet arī 8—14 g. v. bērni, zēni un meitenītes!

Mans satraukums un aizkustinājums nav mazāks, kā to svētdienas rītu, kad radio paziņoja, kā krievu tanki Budapeštas ielās uzsākuši savu nāves pļauju . . (sk. manu rakstu toreiz „Kas savu dzīvību grib glābt. . ."). Jo nupat kā izlasīju kāda aculiecinieka amerikāņa nostāstu par to „Global Frontiers" izdevumā (Box 48, Portland, Oregon). Šis amerikānis pastāsta, ka pats ar savām acīm ir redzējis, kā **pirmo krievu tanku iznīcinājusi kāda 12—14 g. v. meitenīte! Ar gazolīnā samērcētām lupatām vienā un degošu lāpu otrā rokā meitenīte gribējusi uzrāpties uz tanka, bet to nevarējusi! Tad viņa ar lāpu aizdedzinājusi lupatas otrā rokā, bet līdz ar to aizdelzinājusi arī savas drēbes, pārvērzdamās degošā lāpā, un tā uzkāpusi uz tanka! Vēl viņa paspēusi noraut degošās drēbes no savas miesas un tās iesviest tanka iekšienē, bet tad arī pati nomirusi.** No degošā tanka izlīduši krievi, bet tos uz vietas nošāvuši jauni studenti. Tas pats aculiecinieks pastāsta, ka 2 mazi puikas pārvilkuši virvi ar mīnu pāri ielai. Kad kāds tanks tuvojies, tie no savām paslēptuvēm abos ielas stūros „notēmējuši" mīnu ar virves palīdzību taisni uz tanka ceļa, un tas eksplodējis! **Krievu kareivjus, kas kāpuši ārā no tankiem, daudzos gadījumos apšāvuši bērni!** Amerikānis ir runājis ar kādu ungāru, kas pastāstījis, ka viņa 12 g. v. meitenīte gul mājās smagi ievainota, bet 13. g. v. dēls no ievainojumiem miris!

„Nav lielāka mīlestība kā tā, kas savu dzīvību atdod par saviem brāļiem" . . . Ungāru bērni un jaunieši nav par velti miruši! Gļēvulīgā brīvā pasaule gan ļauj noasiņot krustā sistai ungāru tautai, tās sievietēm un bērniem! Un asiņainais terrors vēl iet plašumā! Bet tas vairs neko nelīdzēs!: pār visām tautām aust jauns brīvības rīts!

Roberts Augustsons

PATEICĪBA

Izsaku sirsnīgu paldies DV Toronto nodaļas valdei par man piesūtīto brīveksemplāru Latvija Amerikā un nodaļas dāmu komitejai par svētku velti. Tāpat sirsnīgs paldies Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejai par svētku naudas velti un Andžāna ģimenei par skaisto Ziemassvētku dāvanu. Novēlu no sirds jums visiem ražeņu 1957. gadu un dievpalīgu šai svētīgajā darbā. Vēlreiz sirsnīgs paldies jums visiem.

Ar patiesu vieņu

kara neredzīgais — K. Riekstiņš

Sarīkojumu kalendārs Toronto

18. janvārī 1957. g. Karnevāla sezonas atklāšanas balle Columbus zālē.
25. janvārī 1957. g. LPB Kanadas kopas tradicionālā Preses balle Columbus zālē.
26. janv. Draudzīgā aicinājuma atcere un TLNT teātra izrāde par labu TLAT sestdienas ģimnazijai.
9. februārī — LKKCK sarīkojums lietuviešu zālē, Ossington - Dundas.
17. febr. TLB drāmatiskā ansambļa izrāde par labu TLB sestdienas skolai.
22. februārī mākslinieku apvienības slēgts karnevāls.
23. februārī II karnevāls Pigbridžā.
30. martā — Amerikas Latviešu teātra izrāde.

SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

19. un 20. janvārī HLB kultūras dienas Hamiltonā.
27. janvārī ev. - lut. Kristus draudzes pilnsapulce pēc dievkalpojuma.
2. februārī HMMK balle.
10. februārī Hamiltonas DV teātra pirmizrāde „Dāmu valsis".
17.—24. februārim LNAK padomes vēlēšanas Kanadā.
23. februārī II karnevāls Pigbridžā — DV Hamiltonas nod. sar.
13. aprīlī Hamiltonas kausa spēles ar sekojošu balli — DV Hamiltonas nod. sporta kopas „Sparta" sarīkojums.

Redakcija patur tiesības iesūtītos manuskriptus saīsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.

Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

GENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. GE 5861
114 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8.7798, Montreal, P.Q.
5310 VICTORIA AVE., APT. 10

LUDZ ATSAUKTIES

Latvijas Amerikā abonentu L. Meini. Tuvāka informācija LA birojā, 123 Huron St., Toronto. Tel. EM 8-0792.

LASITAJU vēstules

MAZA MEITENĪTE AIZDEDZINA TANKU UN PATI MIRST!

Latvijas Amerikā red.:

Varonīgā ungāru tauta ir izcīnījusi sev nevīstošu slavu pasaules vēsturē cīņā pret komūnismu! Jaunieši bija tie, kas pirmie stājās cīņā pret pārspēku, pret krievu tankiem . . . Nē, ne tikai jaunieši, bet arī 8—14 g. v. bērni, zēni un meitenītes!

Mans satraukums un aizkustinājums nav mazāks, kā to svētdienas rītu, kad radio paziņoja, ka krievu tanki Budapeštas ielās uzsākuši savu nāves pļauju . . (sk. manu rakstu toreiz „Kas savu dzīvību grib glābt. . ."). Jo nupat kā izlasīju kāda aculiecinieka amerikāņa nostāstu par to „Global Frontiers" izdevumā (Box 48, Portland, Oregon). Šis amerikānis pastāsta, ka pats ar savām acīm ir redzējis, kā **pirmo krievu tanku iznīcinājusi kāda 12—14 g. v. meitenīte! Ar gazolīnā samērcētām lupatām vienā un degošu lāpu otrā rokā meitenīte gribējusi uzrāpties uz tanka, bet to nevarējusi! Tad viņa ar lāpu aizdedzinājusi lupatas otrā rokā, bet līdz ar to aizdedzinājusi arī savas drēbes, pārvērzdamās degošā lāpā, un tā uzkāpusi uz tanka! Vēl viņa paspēusi noraut degošās drēbes no savas miesas un tās iesviest tanka iekšienē, bet tad arī pati nomirusi.** No degošā tanka izlīduši krievi, bet tos uz vietas nošāvuši jauni studenti. Tas pats aculiecinieks pastāsta, ka 2 mazi puikas pārvilkuši virvi ar mīnu pāri ielai. Kad kāds tanks tuvojies, tie no savām paslēptuvēm abos ielas stūros „notēmējuši" mīnu ar virves palīdzību taisni uz tanka ceļa, un tas eksplodējis! **Krievu kareivjus, kas kāpuši ārā no tankiem, daudzos gadījumos apšāvuši bērni!** Amerikānis ir runājis ar kādu ungāru, kas pastāstījis, ka viņa 12 g. v. meitenīte gul mājās smagi ievainota, bet 13. g. v. dēls no ievainojumiem miris!

„Nav lielāka mīlestība kā tā, kas savu dzīvību atdod par saviem brāļiem" . . . Ungāru bērni un jaunieši nav par velti miruši! Gļēvulīgā brīvā pasaule gan ļauj noasiņot krustā sistai ungāru tautai, tās sievietēm un bērniem! Un asiņainais terrors vēl iet plašumā! Bet tas vairs neko nelīdzēs!: pār visām tautām aust jauns brīvības rīts!

Roberts Augustsons

PATEICĪBA

Izsaku sirsnīgu paldies DV Toronto nodaļas valdei par man piesūtīto brīveksemplāru Latvija Amerikā un nodaļas dāmu komitejai par svētku velti. Tāpat sirsnīgs paldies Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejai par svētku naudas velti un Andžāna ģimenei par skaisto Ziemassvētku dāvanu. Novēlu no sirds jums visiem ražeņu 1957. gadu un dievpalīgu šai svētīgajā darbā. Vēlreiz sirsnīgs paldies jums visiem.

Ar patiesu vieņu

kaŗa neredzīgais — K. Riekstiņš

Sarīkojumu kalendārs Toronto

18. janvārī 1957. g. Karnevāla sezonas atklāšanas balle Columbus zālē.
25. janvārī 1957. g. LPB Kanadas kopas tradicionālā Preses balle Columbus zālē.
26. janv. Draudzīgā aicinājuma atcere un TLNT teātŗa izrāde par labu TLAT sestdienas ģimnazijai.
9. februārī — LKKCK sarīkojums lietuviešu zālē, Ossington - Dundas.
17. febr. TLB drāmatiskā ansambļa izrāde par labu TLB sestdienas skolai.
22. februārī mākslinieku apvienības slēgts karnevāls.
23. februārī II karnevāls Pigbridžā.
30. martā — Amerikas Latviešu teātŗa izrāde.

SARĪKOJUMI HAMILTONĀ

19. un 20. janvārī HLB kultūras dienas Hamiltonā.
27. janvārī ev. - lut. Kristus draudzes pilnsapulce pēc dievkalpojuma.
2. februārī HMMK balle.
10. februārī Hamiltonas DV teātŗa pirmizrāde „Dāmu valsis".
17.—24. februārim LNAK padomes vēlēšanas Kanadā.
23. februārī II karnevāls Pigbridžā — DV Hamiltonas nod. sar.
13. aprīlī Hamiltonas kausa spēles ar sekojošu balli — DV Hamiltonas nod. sporta kopas „Sparta" sarīkojums.

...ītītos manuskriptus saīsināt.
...zglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpa...
...n parakstītajos rakstos izteiktās do...
...viedoklim.

ČIKĀGAS JAUNATNE RĪKOJAS

Saziedoti un Augustdorfai nosūtīti 250 dolari.

Ceturtā janvāŗa jauniešu sanāksmē tika pārrunāti un plānoti nākošie sarīkojumi, kā pirmais no tiem bija 11. janvāŗa literārās sekcijas rīkotais Skalbes vakars, kurā referēja Valdis Muižnieks par Skalbes pasakām. 18. janvārī notiks Zinaīdai Lazdai veltīts vakars, kuŗa atlikumu nosūtīs pašreiz slimības gultā sirgstošajai dzejniecei. Referentes šim vakaram būs Ilze Šmidchena un Irma Cēbera. Nākošais literārais vakars notiks 22. februārī un būs veltīts Dostojevskim — speciāli viņa „Brāļiem Karamāzoviem". 15. februārī notiks „meiteņu vakars", kas ir tradicionāls Čikāgas jauniešu pasākums. Tema vēl nav zināma. Nākošais lielais vakars notiks 11. maijā, kad programma būšot „raiba".

Čikāgas latviešu jaunatnes pulciņam ir daudz „trako". Viens no tiem, piemēram, ir Tedis Zieriņš, kurš katrā sarīkojumā ar tādu mazu „brūnu grāmatiņu" mēģina apstaigāt un traucēt jauniešus, lai tie iedotu apsolītos centus Augustdorfas latviešu ģimnazijai. Jaunieši bija atļāvuši savus vārdus reģistrēt šajā grāmatiņā un šādi nodot zināmu summu skolai. Pagājušajā gadā tā savākti un nosūtīti 250 dolari. Otrs ievērības cienīgs pasākums ir: katrā sarīkojumā maksāt 25 centus klāt, kas domāti pretkomūnistiskai cīņai. (Ungārijas cīņu laikā ienākušo naudu nosūtīja viņiem).

Čikāgiešos valda cīņas spars. To labi illustrē Lāčplēša dienas atcere. Bijušais Čikāgas jaunatnes pulciņa pr-ks Aivars Osis bija atsūtījis sastādītu vēstuli nosūtšanai senātoriem, tieši atbildot uz senātora Noulenda aicinājumu par iespējamām cīņām Eiropā; vēstulē viņš uzaicināja jauneklus rakstu parakstīt, kas būtu ar mieru iet un cīnīties Eiropā, un visi klātesošie ar sajūsmu parakstījās. Tas lieku reizi parāda, ka latviešu jauniešos cīņas gars nav zudis. Tikai vadītāji nedrīkst palikt šaurās un samērā mietpilsoniskās idejās, viņiem jābūt ar garu un ideālismu, tāpat mēs nedrīkstam būt tikai šauri šovinisti savā nacionālismā — Eiropai jāliek jauni pamati, kur pāri nāciju robežām neplūstu naids, bet dziļa saprotoša mīlestība.

Ausma Ozola

ALJA's informācijas nozares ziņotāju ievērībai

Ja ziņotāju rīcībā ir steidzošas ziņas, tās lūdzu sūtīt laikrakstu redakcijām tieši bez ALJA's informācijas nodaļas starpniecības.

ALJA's Informācijas biļetens pirmajam numuram rakstus pieņem līdz 25. janvārim. Tie pulciņu ziņotāji, kas vēl nebūtu iesūtījuši ziņojumus un darbības pārskatus, tiek lūgti pasteigties. (Rakstus adresēt. H. Atoms, Mexico City College, Mexico 10, D. F. Mexico).

KULTŪRAS DIENAS HAMILTONĀ

Hamiltonas latviešu biedrība rīko 1957. gadā no 19. — 20. janvārim Kalvina presbiteriāņu baznīcas telpās, 121 Birch Ave. (Barton autobuss), Latviešu kultūras dienas Hamiltonā ar gleznu un rokdarbu izstādi.

NORISE

Sestdien, 19. janvārī:

Izstādi atklās pl. 5,00 p.p.; Kultūras dienu atklāšana pl. 7 vak. — prof P. Kiķauka. Pēc tam rakstnieku vakars, kurā piedalīsies Hamiltonā dzīvojošie rakstnieki, sekos izstādes apskate līdz pl. 10,00 vakarā.

Svētdien, 20. janvārī:

Izstāde būs atvērta no pl. 12,30 dienā. Komponista J. Cīruļa referāts „No tautas dziesmām līdz simfonijai". Referātu illustrēs ar mūzikāliem atskaņojumiem. Izstādi slēgs pl. 9 vak.

Ieejas maksa: 19. janvārī $1,00 no personas, 20 janvārī 50 centu, bērniem un skolēniem — brīva.

Izstādei pieteikts liels vairums gleznu, audumu, izšuvumu, kā arī ādas darbu un kokgriezumu, un arī keramiku, sudrabkaļu u. c. izstrādājumi.

Tautieši lūgti par minēto izstādi informēt savus kanadiešu draugus un paziņas.

HLB valde

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Vecāki ļoti lūdz ziņas par Visvaldi Gandiņu, dz. 1925. g. 19.1. Kuldīgas apr., radiotelegrafistu 2. pasaules karā. Lūdz ziņot LA red.

⁂

Amerikas latviešu apvienības sekretāriāts lūdz atsaukties ziņu saņemšanai no piederīgiem sekojošas personas:

Kārli Jāņa d. Ādamsons, dzim. 1911. g. un Alfreds Jāņa d. Ādamsons, dzim. 1914. g.; A. Bergmanis, ērģelnieks; Ilgvars Gvido Alberta d. Bērziņš, dzim. 1926. g.; Jānis Bērziņš, Rūjienes pag. lauksaimnieks, 1950. g. kopā ar meitu, precētu Auniņu, un mazmeitu izceļojis no Hanavas uz Austrāliju; Paulis Jāņa d. Bērziņš, dzim. 1919. g., meklē slima māte; Arvids Indriķis Kārļa d. Vītoliņš; Olga Staņislava m. Brika un vīrs Pauls Georga d. Briks, meklē Olgas Brikas māte un māsa; Artūrs Pētera d. Cimdiņš, dzim. 1910. g., meklē meita; Jēkabs Fridrichs Cīrulis, dzim. 1913. g., meklē māte; Valentīns Teodora d. Degro un Lilija Teodora m. Degro; Reinholds Gustava d. Eikens, meklē māte; Jānis Jāņa d. Galviņš, dzim. 1917. g., meklē māte; Pēteris Edgars Kristapa d. Jātnieks, dzim. 1915. g., meklē dēls; Haralds Valters Hugo d. Krūmiņš, dzim. 1919 g.; Jānis Jāņa d. Kacis, dzim. 1908. g., meklē meita; Jānis Ernesta d. Kurzemnieks, dzim. 1915. g.; Rūta Jāņa m. Pētersone; Georgs Jēkaba d. Pērkons; Helēna Jēkaba m. Pērkone; mācītājs K. Reinfelds; Jānis Herberts Rudzītis, dzim. Sarkanu pag.; Jānis Kristapa d. Taperts; Bērtulis Leonards Klāva d. Spilva, meklē māte; Merseda Beatrise Strazdiņa, dzim. Daģe, 1948. g. dzīvojusi Austrālijā; Gunārs Jāņa d. Skeizna, dzim. 1924. g., Dignajas pag.; Hugo Paula dēls Šmits un Pauls Paula d. Šmits, abi jūrnieki, meklē tēvs; Otto Alfreds Teņa d. Šmits, dzim. 1918. g., Straupē, meklē māte; Juris Annas d. Vilsons, dzim. 1909. g., meklē meita; Kārlis Jāņa d. Zauva, dzim. 1923. g., pašreizēja dzīves vieta Anglijā.

Ziņas pieprasīt un adreses sūtīt ALA's kartotēkai uz šādu adresi: American Latvian Association, Inc. — 1727 Kenyon St., N. W., Washington 10, D.C., U.S.A. (Tel. DUpont 7-7812). Pieprasījumiem pievienojams labprātīgs ziedojums meklēšanas izdevumiem un no ārzemēm International Reply kupo-

DRAUDZES VIENPRĀTĪBA UN AKTIVITĀTE

Kalamazū draudzes ērģelnieks prof. A. Ābele pie jaunajām draudzes koncertērģelēm.

Ieskats draudzes dzīvē, kas iegādājas par 4000 dol. koncerta tipa ērģeles un mācītājs Ziemassvētku laikā notur 17 dievkalpojumus.

(Kalamazū, -m-) Kalamazū ev. - lut. latviešu draudze no pašas dibināšanas nav saistījusies ne ar ar vienu sinodi, bet kā pilnīgi patstāvīga, sadarbībā dzīvojot, parādījusi iepriecinošus sasniegumus kā garīgajā, tā saimnieciskajā laukā. Visu pastāvības laiku tā augusi arī skaitliski un pašreiz draudzē apvienotas ap 470 dvēseles (ap 320 iesvētīto). Pagājušajā gadā noturēti 45 dievkalpojumi un 11 bērnu dievkalpojumi. Caurmērā ikkatrā dievkalpojumā bijis ap 150 apmeklētāju, neizslēdzot pat dienas, kad baznīcā bijis pāri par 200 baznīcēnu. Ja citur dzird sūdzamies par baznīcas neapmeklēšanu, tad šai draudzei šī problēma atkrīt. Pagājušajā pavasarī draudze piedzīvoja negaidītu pārsteigumu, kad pie Misūrī sinodes piederīgā vietējā Ciānas draudze aicināja to pievienoties tai. 3. jūnijā draudzes locekļu pilnsapulce šo Ciānas draudzes priekšlikumu vienbalsīgi noraidīja, apzinoties, ka nav pamata šaubīties par draudzes uzturēšanu un vadīšanu arī ar Latvijas ev. - lut. baznīcas satversmi.

Tanī pašā laikā draudze saņēma kādu citu priekšlikumu par toreiz tik akūto un neatrisināto baznīcas jautājumu. Bronsona Metodistu slimnīca, pret nelielu īres maksu uz ilgiem laikiem, piedāvāja savu baznīcu, kas tiek izietota tikai viņu māsu skolas vajadzībām. Līdz ar to baznīca tika nodota latviešu draudzei lietošanā pēc vēlēšanās ik svētdienu priekšpusdienās vai arī citos laikos. Pilnsapulce šo piedāvājumu apsveica un pieņēma, bez tam vienojās iegādāties jaunas ērģeles. Uzaicinot visus draudzes locekļus brīvprātīgi izšķirties par ērģeļu iegādi, tie lielā vienprātībā īsā laikā sazīmēja gandrīz visu vajadzīgo summu, tā ka atlika tikai iegādāties ērģeļu iegādes komisijas izraudzītās Grinnel firmas koncertērģeles $3979,00 vērtībā. Ja pašreiz vēl iztrūkst tieši $200,00 līdz galīgai samaksai, tad tas nav aktuāls. Jaunās koncertērģeles tika iesvētītas un nodotas lietošanā 16. decembra dievkalpojumā, uz kuŗām muzicē mūsu ievērojmais ērģelnieks prof. A. Ābele.

Bez šeit minētā ieguvuma, kurš kalpo latviskai baznīcai, draudze jau pirms pāris gadiem iegādājusies savu namu, kas atrodas pilsētas centra rajonā. To pārbūvējot trijos stāvos, izveidotas telpas bērnu dievkalpojumiem, latviešu sestdienas skolai, dažādām sanāksmēm, skautu un gaidu mītnēm, dzīvoklis mācītājam, draudzes kancelejas telpas un dzīvoklis nama pārvaldniekam. Šī draudzes māja izveidojusies par Kalamazū latviešu centru, kur vai ik dienas notiek kāda mazskautu, skautu, roveru, guntiņu, gaidu nodarbība, latviešu skolas mācības stunda, bībeles stunda, koŗa jeb teātra mēģinājums, sanāksme, priekšlasījums, izstāde vai kursi.

Draudze bez tam iepirkusi Riversaides kapsētā savu kapu nodalījumu. Pag. gadā atsevišķi draudzes locekļi dāvinājuši draudzei altāŗa piederumus, svečturus un Svētā vakarēdiena traukus. Draudzes nodeva — $15.00 gadā par katru pieaugušu draudzes locekli tiek kārtota labi, un budžets izpildās. Arī pašpalīdzības fonds arvien tiek papildināts. Ziedojumi sūtīti tautiešiem Eiropā un Sibirijas vergu nometnēs, nodotas arī summas Ungārijas bēgļu atbalstam. Pie draudzes pastāvošā skautu un gaidu vienība izveidojusies par spēcīgāko novadā ar pāri par simtu jauniešiem. Draudzes garīgās lietas ir mācītāja A. Piebalga ziņā, kurš apkalpo vēl Saginavas un pašreiz arī Grand Rapidu draudzes (pa prāv. J. Ozola slimības laiku). Pagājušo Ziemassvētku un Jaungada llakā A. Piebalgs noturējis 17 dievklpojumus un svētbrīžus.

DRAUDZĪGAIS AICINĀJUMS

Ir aizskrējuši daudzi gadi, kopš Latvijas ārēm pāri aizskanēja Draudzīgais aicinājums. Būtu lieki minēt šī aicinājuma lielo nozīmi, jo to mēs ikviens vēl savā atmiņā glabājam.

„Neaizmirsti savu pirmo skolu!' — šie vārdi bija aicinājuma pamatā. Aiztecējušie trimdas gadi ir apliecinājuši to, ka bērni latviešu valodu mācās ģimenēs un latviešu skolā. Ģimenē tie mācās latviski runāt, bet skola šīs zināšanas padziļina, resp māca latviešu valodā lasīt, rakstīt, kā arī iepazīt uz pasaules kartes to zemes stūrīti, kas ir šīs valodas dzimtene.

Trimdas latviešu skolā visvairāk darba latviešu jaunatnei ziedojuši mūsu skolotāji, neprasot materiālu atalgojumu, viņi ir cīnījušies un cīnīsies par to, lai latviska jaunatne soļotu Latvijas nākotnei pretim. Latviešu skolai Hamiltonā materiālo un morālo atbalstu devušas Hamiltonas latviešu organizācijas savu iespēju robežās.

Uzsākot jauno gadu, mēs ikvienam vēlam bagātāku un labāku 1957. gadu! Vai esam arī to vēlējuši mūsu trimdas skolai? Lai darbs latviešu skolā kļūtu sekmīgāks, mēs varētu izteikt tik daudz vēlējumu. Skolai trūkst mācības līdzekļu, bibliotēkā varētu būt vairāk grāmatu, trūkst pat visnepieciešamākā skolas inventāra. Skolas padomei šīm vajadzībām nav līdzekļu.

Gatavojieties Draudzīgā aicinājuma atcerei š. g. 28. janvārī! Skolas padome aicina visu Hamiltonas latviešu saimi un latviešu organizācijas, šo dienu atceroties, ziedot Hamiltonas latviešu skolai: grāmatas, naudu, uzskates līdzekļus u.t.t. Ikviens ziedojums, kaut niecīgākā ārtava, tiks ar pateicību saņemts. **Hamiltonas latviešu skolas Vecāku padome**

Hamiltonas latviešu skola

rīko Draudzīgā aicinājuma atceres aktu sestdien, 26. janvārī, pl. 18, Trīsvienības baznīcas apakšējā zālē, 18 Victoria Ave., S. Svētku runu teiks agr. Treijers no Niagāras, ar priekšnesumiem piedalīsies skolēni. Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.

Hamiltonas latviešu skolas Vecāku padome

ASV ieradušies latvieši

28. decembrī ar kuģ. Gen Harry Taylor Ņujorkā ieradās 1.137 bēgļi, to skaitā sekojoši latvieši:

Jānis Kļaviņš, 29 gadi vecs, ar sievu Margarietu, 31; Alfreds Leiguts, 30; Nikolajs Miezītis, 36; Ēriks Taube, 30; Ēriks Priedītis 31; Jānis Leja 44, ar sievu Ernestīni 31; Jānis Egle, 39; Andrejs Purviņš, 32; Jānis Zvaigzne 33; Elmārs Lesmanis, 31; Imants Legzdiņš, 29.

Ar kuģi „General Langfitt" 19. decembrī Ņujorkā ieradās sekojoši latvieši: Kārlis Baumanis, 34, Ženija Freimane 60; Hermanis Andersons, 31; Boriss Blumbergs, 32; Miervaldis Andersons, 32; Ernests Stirne, 50, ar sievu Tamāru un meitu Irēni.

Vīzu izsniegšana ieceļotājiem saskaņā ar 1953. g. bēgļu palīdzības aktu izbeidzās 1956. g. 31. decembrī. Pavisam izsniegtas 189.987 vīzas, tas ir mazāk kā aktā bija paredzēts. Bēgļus, kas saņēmuši vīzas, turpinās pārvietot vēl līdz pavasarim.

LAIKRAKSTU LIKTEŅI LIELBRITANIJĀ UN KANADĀ

Kad laikraksta izdevējus vēl kāra un slīcināja . . .

Brīva un nesaistīta prese, kas var izteikt savas domas visos valsts dzīves jautājumos, nebaidoties iestāžu iejaukšanos, ir demokratisko brīvību galvenais pamatakmens. 100 Kanadas dienas laikrakstu, 130 etnisko laikrakstu un 1.200 nedēļas laikrakstu angļu un franču valodā, kā arī krietns skaits citu periodisko izdevumu kollektīvi sargā mūsu brīvību, ir sabiedrības interešu sargi un sabiedriskās domas veidotāji.

Ar maziem ierobežojumiem Kanadas prese vēsturiski bijusi brīva un visai maz cietusi no valdības iejaukšanās. Demokratisko ideju avots — Lielbritanija, kamēr tur laikraksti kļuva brīvi, ir piedzīvojusi krietni vairāk ierobežojumu. Un šodien britu prese vairāk kritizē valdību nekā Kanadas prese, uzdrīkstoties kritizēt pat karalisko ģimeni, ko nekad nav darījusi Kanadas prese.

Kad pēc Kvebekas krišanas 1759. gadā Kanada kļuva britiska, kronis garantēja frančiem pilsoniskās brīvības Kvebekas provincē, kaut arī uzvarētās zemes administrācija kļuva britiska.

Neraugoties uz franču civiltiesībām Kvebekā, visa vara Lejaskanadā bija britu kroņa civīlo un militāro pārstāvju rokās.

1776. gadā vīri, kas organizēja dumpīgo koloniju kontinentālo kongresu, kas tagad ir Sav. Valstis, atsūtīja Benjamiņu Franklinu uz Montreālu. Franklins raudzīja pārliecināt kanadiešus, lai tie pievienotos revolūcijai pret kroni. Šai ziņā tam nebija panākumu, bet viņa pūļu rezultātā F. Mesplets nodibināja laikrakstu.

Tā bija literārā lapa, bet, laikam, saturēja arī propagandu, kas nepatika valdības ierēdņiem, jo to slēdza 1779. gadā. To atjaunoja 1785. gadā, un tagad tā turpina iznākt līdz šai dienai kā vadošais Montreālas angļu valodas laikraksts „The Gazette".

Tanīs gados prese Britanijā vispār bija bēdīgā stāvoklī. 1477. gadā laikrakstu iespiešanu Anglijā iekārtoja Viljams Kakstons. Tomēr līdz pat 18-tam gadu simtenim neizveidojās kaut cik svarīgi laikraksti.

Pēc britu likumiem, ja kāds gribēja izdot laikrakstu, tam bija jāiegūst atļauja, un likumi, kas apkaroja apmelošanu, bija visai stingri.

Britanijā valdošā šķira bija naidīgi noskaņota pret demokratisko presi. Sērs Filips Džibs atceras, ka kāds iespiedējs 1663. gadā, Čarlsa II valdīšanas laikā, pakārts, noslīcināts un sašķelts 4 gabalos par uzbrukumiem dižciltīgajiem.

Līdz pat 1770. gadam bija aizliegts presē publicēt ziņojumus par parlamenta darbību. Pēc tam jau kā parlamenta, tā lordu nama debates ziņoja tautai, bet presei uzlika lielus nodokļus.

Līdz pat 19-tā g. s. vidum laikrakstiem bija jāmaksā no katra eksemplāra 4 pensi zīmognodevas, 2,5 pensa no katras papīra mārciņas un bez tam jānodod valsts kasē puse no ienākumiem par sludinājumiem.

Kanadā tādi ierobežojumi nav bijuši. Par to, varbūt, ir jāpateicas faktam, ka pirmie Kanadas laikraksti bija oficiālas avīzes, ko izdeva valdība.

Šāda veida pirmo laikrakstu nodibināja Bartolamejs Grīns 1752. gadā Halifaksā. Tai sekoja Kvebekas Gazette 1764. gadā. Šo laikrakstu izdevēji vairāk bija iespēdēji nekā laikrakstu izdevēji. Par saturu gādāja viņu gubernātori, bet tie tikai vairāk vai mazāk darīja to, ko tiem pavēlēja.

Neraugoties uz to, oficiālo iestāžu iecietīgās attiecības pret laikrakstu celmlaužiem Kanadā radīja domu izteikšanas brīvību. Viljams Laions Mekkenzijs bija dumpinieku vadonis, kad tie sacēlās pret britu administrāciju 1837. gadā. Arī viņš bija redaktors. No 1824. līdz 1834. gadam tas publicēja „The Colonial Advocate" — laikrakstu, kas asi kritizēja to, ko Mekkinzijs apzīmēja par „ģimenes kompaktu" — kroņa izceltos Augškanadas ierēdņus. Viņa laikraksts, sākumā iznāca Kvīnstonā pie Niagaras ūdenskrituma, bet vēlāk pārcēlās uz Jorku (tagadējo Toronto).

Acīmredzot Toronto un Montreālas pionieru kolonijām bija visai maz naudas. Sekojot Mekkenzija piemēram, radās „reformu" laikrakstu pūdi. Tie nevarēja panest aizlieguma zīmognodevu, ko uzlika Britanijā, jo citādi pionieru kolonijas nebūtu varējušas tos nopirkt.

Mekkenzija dumpis cieta neveiksmi tāpat kā Lejaskanadas sacelšanās. „Ģimenes kompakts" apspieda daudzus „reformu" laikrakstus. Bet ar to radās jauns pieprasījums pēc laikraksta „The Globe", kas bija liberāls laikraksts, ko 1844. gadā nodibināja Džordžs Brauns Toronto, un citiem laikrakstiem, kas aizstāvēja demokratiskās valdības paplašināšanu.

Kopš tās dienas Kanadas prese attīstījusies bez bailēm un īpaša atbalsta.

C. S.

Vecie strēlnieki nav aizmirsti

Svinīga veco cīnītāju suminašana

Strēlnieku lielo kauju 40. atceri latvieši lielā pacilātībā nosvinēja vairākās vietās. Jo reprezentātīvas bija Ņujorkas tuvumā — Ņubranšvikā sarīkotās svinības. Te bija ieradies ļoti kupls šo cīņu veterānu skaits — 16 vīri, kas ar stalti paceltām un jau sidrabotām galvām bija nostājušies iepretim publikas pārpilnai zālei, kas tos godināja un apdāvināja. Svētbrīdī māc. Kristbergs runāja par lielajiem upuriem, kādus strēlnieki nesuši savas tautas labā, „jo nav lielākas mīlestības par to, ja kāds atdod par to savu dzīvību." Dzejniece A. Richtere spēcīgi nolasītā prologā strēlniekus salīdzina ar „karstām, nekad neizdziestošām oglēm". Dziļi pacilātu sveicienu nesa ģen. Laveniks, kas izcēla strēlnieku vēsturiskos nopelnus un nosodīja dažu aizmugures „varoņu" pret tiem vērstos uzbrukumus.

Strēlnieku galv. pārstāvis Edv. Mednis norāda, ka lielās Ziemassvētku kaujas pirms 40 gadiem nebija nekāda nejaušība. Tās nebija arī kādu ģenerāļu intrīgu un ordeņu kāres dēļ radītas. Tās notika tad, kad latvju cīnītāji jau bija norūdījuši savus spēkus un sāka apzināties to pilnbriedumu. Vajadzēja izcīnīt un ievadīt jaunu laikmetu. Tā arī lielās cīņas bija jauna, liela laika iezvanītājas.

Tāpat nejaušība nebija arī lielā sacelšanās Ungārijā. Tur karavīri un tautas izmisums bija sasniedzis savu pilnbriedumu un pats izlauzās uz āru. Tēvu zemes brīvestība ir jāpērk ar asinīm, jo tās ir augstākā un svētākā maksa.

Lai atceramies tos tūkstošus jaunekļu, kuri ar karstām asinīm un dedzīgām sirdīm tika ieputināti sniegos, kas tiem kļuva par mūžības kapenēm. Pašlaik tie ir atgriezušies no kauju laukiem un atrodas mūsu vidū. Tie pieņem mūsu siržu pateicības lielo parādi. Dzejnieks Rabācs skaisti notēlo pateicības dievkalpojumu savā dzimtenes baznīcā, sakot: „No mums aizgājušo vārdus draudze vēlāk iekala baznīcas priekšā, lai ap viņiem dūktu dievnamu zvani un bērzu šalkšana."

Te ir dzīvajiem, ir aizgājušiem cīnītājiem par godu kā skaisti zvani skan mūsu dziesmas, un to cēlu sveicienu pauž savā zaļā mirdzumā eglīte."

DV vīru koris dir. Br. Skultes vadībā nodziedāja Lielo jundu un tai sekoja ļoti bagātīgs dziesmu klāsts. Vakara noslēgumā strēlnieku galv. pārstāvis pateicās visiem klātesošiem, kuŗu kopējais sniegums un pārdzīvojums devis šo spožo vakaru, izceļot vakara rīkotāja pulkv. O. Neimaņa, D. Muižnieka un Lejiņa kdzes pūles.

Rakstveida sveicienus un suminājumus bija sūtījuši sūtnis prof. A. Spekke, ALA's prezidijs, Latvijas atbrīvošanas komitejas pr-dis A. Blodnieks, prāvests Kullītis u.c.

NELABVĒLĪGA TIRDZNIECĪBAS BILANCE SODS PAR LABKLĀJĪBU

Valdības runas vīrs Otavā izteicās, ka ilgstoša nelabvēlīgā tirdzniecības bilance, ko uzrāda Kanadas 1956 gada ārējā tirdzniecība, ir ļoti raksturīga liela uzplaukuma periodiem.

Gada pirmajos mēnešos Kanada iepirkusi ārzemēs par 644 milj. dol. vairāk preču nekā pārdevusi. Pagājušā gadā tai pašā laikā ārējās tirdzniecības deficits bija 204 miljoni dolaru.

Nelabvēlīgā tirdzniecbas bilance ar Savienotām Valstīm bijusi vēl lielāka — 915 milj. dol. pret 551 milj. dol. pirms viena gada.

Valdības ierēdņi pasvītro, ka šī starpība izskaidrojama ar kapitālu importu vairāk no ASV. Kanadas labvēlīgā bilance ar sterliņu bloka zemēm, kas pirms 2. pasaules kaŗa mēdza bilanci izlīdzināt, vairs nav pietiekami liela, lai to izlīdzinātu tagad.

Šā gada pirmajos astoņos mēnešos Kanadas eksports uz Britaniju pārsniedzis importu no turienes par 189 miljoniem dolaru — vai, salīdzinot ar pagājušā gada 252 miljoniem, slīdējis uz leju.

Britu - kanadiešu tirdzniecības „spraugas sašaurināšanos", pēc lietpratēju domām, var apsveikt, un to darījuši arī Otavas lietpratēji, jo tanī ietelp britu pārdevumu pieaugums no 262 milj. dol. līdz 327 milj. dol., un ir vispār atzīts, ka Britanija var palielināt savus iepirkumus Kanadā tikai tad, kad tā var palielināt savus pārdevumus Kanadas tirgū.

Astoņu mēnešu periodā Kanadas labvēlīgā tirdzniecības bilance ar atlikušajām kopvalsts valstīm sasniegusi 26 miljonus dolaru.

Kamēr daļa Kanadas importēto preču sastāv no pārtikas vielām un citām patēriņa precēm, kas palīdz noturēt cenas uz zema līmeņa un aizkavēt inflāciju, krietnu daļu sastāda arī kapitālpreces, kas domātas Kanadas dabisko bagātību attīstīšanai. Tātad, kamēr Kanada uzkrāj ārzemju parādus ar kapitālvērtību importu, tā arī uzkrāj rūpnīcas un mašīnas, ar kuŗu palīdzību tā vēlāk šo parādu varēs atlīdzināt.

Mūsu pārstāvis Čikāgā
K. F. ĶEZBERS,
2637 W. Potomac Avenue,
Chicago 22, Ill.,
tel. Brunswick 8-8681,
pieņem abonēšanas maksas, jaunu abonentu pieteikumus un sludinājumus.

KRIEVU PROPAGANDA SAV. VALSTĪS

Pagājušajā gadā Sav. Valstis un Pad. Savienība nolēma apmainīt žurnālus. Krievi Sav. Valstīs publicē žurnālu USSR, bet amerikāņi Padomijā iespiež „Amerika".

Šis komūnistu žurnāls ir apmēram tāda paša formāta kā amerikāņu „Life". Žurnāla vāki iespiesti krāsās. Šī propagandas izdevuma redakcija atrodas Pad. Savienības sūtniecībā Vašingtonā, bet žurnālu iespiež Milvokos (Cuneo Press, Inc). Katrā izdevumā 64 lappuses, illustrācijas daudzās krāsās.

Bez šaubām, žurnālā „USSR" ir dažādas nokrāsas propaganda. Amerikāņi, kas to lasa, nevarēs šo propagandu viegli izsijāt. Krievi rakstos un bildēs uzsver „demokratiju", mākslu un sportu. Pārsvarā žurnālā ir illustrācijas. Piemēra pēc, vienā foto attēlā redzami prez. Eizenhauers, vēl kā generālis, ar maršalu Žukovu, kas prezidentam pasniedz medaļu. Abi virsnieki smaida, it kā viņu starpā pastāvētu dziļa draudzība.

Speciāli atzīmējams, ka mūsu „varonis" Vilis Lācis, sadūšojies un nācis klajā ar meliem par „Padomju parlamentu". Par V. Lāci ievietota īsa biografija un attēls.

„USSR" žurnāla trešajā numurā atrodams Edvarda Smiļģa (Pad. Latvijas mākslas teātŗa direktora) raksts par „Baltiešu teātŗa festivālu". Šo rakstu viņš iesāk ar deklarāciju, ka „Līgo ir latviešu nacionāla svētku diena . . ." Vienā illustrācijā uz upes krasta fona redzami pieci dejotāju pāri tautas tērpos. Vienā no citiem skatiem redzami aktieŗi J. Raiņa Jāzeps un viņa brāļi uzvedumā.

Lasītājs, kas nezina īstos apstākļus, gūst iespaidu, it kā Latvijā un Pad. Savienībā viss iet uz augšu un visi ir laimīgi.

A.

— Tev jāmācās allaž arī no citu kļūdām, mans dēls, jo dzīve, diemžēl, ir pārāk īsa, lai mēs visas kļūdas paspētu izdarīt paši.

Starptautiskā auto, motociklu un divriteņu izstāde

M e k s i k ā, D. F. (HA). Meksikas otro internacionālo auto, motociklu un divriteņu izstādi atklāja 4. janvārī, tā pulcināja daudz meksikāņu un ārzemnieku. Četri lielie izstādītāji bija amerikāņi, angļi, vācieši un italieši. No trijām aicinātajām komūnistu zemēm piedalīties izstādē eksponātus bija atsūtījusi tikai Čechoslovakija (Škodas divi vieglās mašīnas, trīs smagās mašīnas „Praga V3S, Tatra IIIR un Tatra 111S", kā arī viens traktoris un daži motocikli). Lielākā atrakcija tomēr bija amerikāņu mašīnas, it sevišķi Forda eksperimentālais modelis „X-100", kā arī vācu Mercedes Bentz, Porše un italiešu Fiat.

Šo rindu rakstītājam bija izdevība pārmainīt dažus vārdus ar čechu mēchaniķi. Viņš jau 8 mēnešus pavadot mašīnas uz izstādēm. (Ģimene tomēr atrodoties Čechoslovakijā. Čechu delegācijā 8 personas, ieskaitot neizbēgamo komūnistu - uzraugu. Par politiskām lietām uzrunātais nevēlējās izteikties. Čechi izveidojuši labu veikalu Dienvidamerikā, jo viņu ražojumi novērtēti zemāk nekā amerikāņu.

CEĻA VĀRDI

Tā ir vienmēr tā pati pasaule, kas paveŗas mūsu priekšā vērtēšanai, kas vienmēr tiek skatīta vai nojausta, un tie ir vienmēr tie paši cilvēki, kas tanī dzīvo patiesībā vai melos; turklāt pēdējos daudz ērtāk nekā patiesībā.

Goete

❀

Cilvēks pastāv patiesībā. Ja viņš ciena patiesību, viņš ciena pats sevi. Kas nodod patiesību, nodod pats sevi. Bet šeit nav runa par melošanu, bet gan par darbošanos pretī savai pārliecībai.

Novalis

☆

Nav lielāka netikuma par muļķību.

Oskors Vailds

Latvijas Amerikā Hamiltonā
abonēšanas maksu, sludinājumus un informāciju pieņem
JĀNIS GAILĪTIS,
79 SMITH AVE,
Hamilton, Ont., tel. JA 8-3247

Naftas nozīme Jaunās Gaitas izplatīšanā

Autors A. Acuraugs stāsta par jauniešu centību un ALJA'u

Nesen aizlidoju uz vietējo mazpilsētu darīšanās. Manas 300 akru siksaimniecības trešajam traktoram bija salūzusi taure, ar ko brīdina cūku barus, kad gadās ar tiem sastapties. Un tā aizlidoju uz vietējo mazpilsētu, lai tauri salabotu. Tās desmit jūdzes neatmaksājas mašīnā braukt — prasa par daudz laika. Bet tam man mašīnas vairs nav — ar to sieva tika galā.

Salaboto tauri padusē ņemdams, vērodams nedaudzos pilsētiņas dienaszaglus un vecākās paaudzes filozofus slaistāmies gar sienām, pēkšņi ieveroju Ūdensglāzi. Nē, neesmu pārskatījies, ievēroju Žani Ūdensglāzi sēžam uz bāra kāpnītēm, nokārtu galvu raugoties zemē un sērīgi atkārtojam vārdu: „Baigi, baigi, baigi . . . " Nu, Žanis nekad nebija sevišķi sajūsminājies par darbu. Kādreiz nometnes laikā viņu iecēla drēbju sadales vadītāja amatā, un, lai sadali veiktu bez lielas piepūles, viņš rīkojās ļoti asprātīgi. Viņš izmeklēja sev piemērotos apģērba gabalus, pārējos sakrāva gubā un ļāva gribētājiem ņemt pēc vajadzības, patikas un spējām. Es pats reiz parnesu mājā viena svārku piedurkni — pēc spējām, platmales spalvu — pēc patikas, un apakšbikšu pogu — pēc vajadzības. Bet nevarēju ne sapnī iedomāties, ka satikšu Žani novalkātā nometnes jakā uz prērijas mazpilsētas bāra kāpnēm sēdot. Man kļuva skaidrs tik labi tērptā Ūdensglāzes klaidoņa izskatā mazliet žēl.

„Kas ir baigi?" es pieliecos un maigi jautāju.

„Naftas nav," viņš norūca, „naftas nav, tu, Anton! Un bez naftas nav naudas, un bez naudas nav dzīvošanas."

Kļuvu uzmanīgāks un ļoti laipns. „Tu draugs, Žani, nodarbojies ar naftas urbšanu?"

„Mmmjā . . . e, jā, jā!" viņš it kā atguvās. Esot nopircis jaunākās ierīces, bet nezinot vietas kur urbt.

„Vai tad varbūt . . . zem manas siksaimniecības arī . . ." Un garā redzēju savu siksaimniecību ka salu peldam milzīgā naftas jūrā. Žanis uzreiz atdzīvojās, pielēca kājās; sita plaukstā un sauca mani par ģeniālu un inteliģentu cilvēku. Viņš aiziešot dabūt darba rīkus.

Pēc stundas mēs lidojām atpakaļ. Viņa darba rīki izskatījās pēc stabu cauruma rokamām ierīcēm, bet atturējos teikt savu zināšanu trūkumu. „Moderni daiki, labi izskatās, ērti," noteicu. Cilvēkam jādod drošības sajūta. It sevišķi naftas urbējam tā vajadzīga.

„Vecīt, tu esi īsts agronoms," viņš noteica, ieraudzījis manu papīriem piekrauto rakstāmgaldu.

„Jā, jā," steidzos atbildēt, „nodarbojos ar jaunatnes problēmām un rakstu spēcīgus rakstus par sportu, un . . ."

„Un kur tad zemkopība?"

„Ā, Žani, šai laukā tu esi atpalicis. Mūsdienās jāsāk no pašiem pamatiem, ar jaunatni un sportu — ja nebūtu sportisti un jaunatnei nebūtu problēmu, tad jau nebūtu tiesām vērts cīnīties. Uz laukiem vien visi dzīvotu. Bet tagad ir citādi. Tagad visi pilsētās. Redz — šeit pat viens mazs rakstiņš par bikšu nozīmi jaunatnes audzināšanā ar vērtīgo gala vērojumu: „in biksibus issibus gloria patrial nostral". Tā sakot, mazs atgādinājums jaunatnei griezties atpakaļ pie dabas."

„Kas tad to tev iespiedīs?"

„Bezmērs."

„Bezmērs?"

„Bezmērs. Redaktors Bezmērs, kas vada Skabargas Jaunajā Gaitā."

„Skabargas Jaunajā Gaitā?"

„Tas tāds jaunības žurnāls."

„Vai tad Raksti nebija labi diezgan?"

„Bija jau gan, bet es tur nebiju. Ar Jauno Gaitu cita lieta — tur jaunie talanti, piemēram es, var brīvi izrakstīties. Piemēram šis apceres tai pašā sestajā numurā būs iespiests nekrologs manai automašīnai."

„Un tas viss?"

„Pasarg', nē! Būs arī šis tas no Bezmēra. Būs ziņojums no Brukliņas par periskopa meklēšanu un tanku atrašanu, ziņojums par „nacionālinteliģences" nolīnināšanos un iedlaužu partijas koalīcijas radīšanu. Padomniekā tik beidzot galīgi noskaidrots, kāpēc apsveikumu runas latviešiem vienmēr tik garas."

„Kāpēc gan?" viņš sapņaini teica, lūkodamies griestos.

„Jā, Ismunas un oda stāsts. Par šo odu runā trakas lietas — viņa senči esot iecelojuši no Latvijas. Protams, arī dzejas, piemēram viena izjusta vārsma par Pēterbaznīcas gaili. Un Lalita Lāce vēl arvien staigā ALJA's pēdās. Un . . ."

„ALJA's?"

„Protams, ALJA's, tas ir Amerikas latviešu jaunatnes apvienības nosaukums. Drīzumā sagaidāms, ka šis nosaukums ieies modē kā meitenes vārds, jo redaktori, vāndeci un citi jaunieši metušies uz precēšanos. Un tad ELJA's tekas arī drošī vien. . ."

„ELJA's? Tad par elkopību un naftu arī interesējaties?"

„Nē taču, ELJA ir — — "

„Milit, tad man šis žurnāls jāpērk. Elja man vajadzīga."

„Tu esi pārpratis — Jaunajā Gaitā gan gan ir jauns, ir vecs kaut ko sev atradis, bet naftu urbt — — "

⁂

Un tā mēs nonācām pie naftas urbšanas, lai Žanis varētu nopirkt Jauno Gaitu. Ar Žaņa rīkiem nevelcās: viņš izurba pa metru dziļam caurumam gan vienā malā, gan otrā, bet nafta neplūda. Tikai pāris cūkas iesprūda caurumos.

„Ja līdz Lieldienām nebūs, es tev uzdāvināšu Jaunās Gaitas pasūtinājumu," es viņu mierināju.

„Rīki neasi, jābrauc asināt," viņš rūca.

Un tā iesēdās manā lidmašīnā, lai aizlidotu uz 10 jūdžu tālo mazpilsētiņu. Viņš paņēma līdz arī traktora tauri, jo tā bija atkal sabojājusies.

Kopš tās dienas braukāju apkārt ar traktoru bez taures, jo mašīnas man nav, ar to, kā zināms, sieva tika galā. Esmu jau nogalinājis trīs cūkas, jo viņas mūk tikai no taures. Bet Žanis Ūdensglāze, vai kā viņš tagad dēvējas — Vaterglass — vēl nav uzsācis darba rīkus, lai urbtu naftu un nopirktu Jauno Gaitu par iegūto naudu.

Tagad mani moka jautājums, vai viņš pirms svētkiem būs atpakaļ. Un ja nē, kur lai es sūtu viņam Jaunās Gaitas pasūtinājuma dāvanu?

⁂

Arī jūs varat dāvināt Jauno Gaitu saviem draugiem, kam nav laimējies uzurbt naftu. Katrā laikā — dzimšanas dienās, vārda dienās un Lieldienās viņi to labprāt lasīs, jo Jaunajā Gaitā aprakstīta dzīve visā tās dažādībā. Un tā kā Jaunā Gaita ir jauniešu žurnāls, tad jūsu draugi varēs ieskatīties arī nākotnē.

Jaunā Gaita maksā:

Atsevišķa burtnīca $0,75. gada pasūtinājums (6 burtnīcas $3,75, kas ir 5 burtnīcu cena atsevišķi pērkot.

Jaunā Gaita pasūtināma apgādā: Aivars Ronis, 2910 Vino St., Lincoln 3, Neb., vai pie jūsu tuvumā esošā pārstāvja.

BEZ IEMAKSAS UN TIKAI PAR $1.00 NEDĒĻĀ

jūs varat iegādāties Amerikā modernāko un elegantāko rakstāmmašīnu

SMITH-CORONA, SILENT - SUPER, PORTABLE.

Cenas, ieskaitot excise tax, tikai angļu valodai $132.00, plus latviešu valodai $137.30.

Nepalaidiet šo izdevību, rakstāmmašīna ir nepieciešama katrai mājai. Mašīnas ir 4 pasteļkrāsās: zilā, zaļā, pelēkā un rozā. Nosūtām arī uz Kanadu. Ar pilnu tūlītēju samaksu 20% atlaide.

Krājumā ir arī mazās ceļojuma HERMES mašīnas — $74.50.

Ar latviešu valodas mašīnām var netraucēti rakstīt citās valodās.

SMITH - CORONA Dealer

LATVJU GRĀMATA, P. O. Box 332, Waverly, Iowa, USA

LATVIEŠU SKAUTU PRIEKŠNIEKA VĒLĒŠANAS

Šī gada 30. aprīlī izbeigsies pašreizējā skautu priekšnieka vad. P. Vīlipa pilnvaras. Sakarā ar to skautu pilnvarnieku padome par vēlēšanu komisijas mājokli ir izraudzījusi Toronto, uzaicinādama par tās locekļiem vad. J. Deksni, S. Leimani un M. Strīpnieku.

Vadītājam S. Leimanim, kā centra revīzijas komisijas loceklim, bija uzdots sasaukt pirmo sēdi, lai izstrādātu vēlēšanu instrukciju un konstruētu vēlēšanu komisiju. Pirmā sēde notika 30. decembrī un par vēlēšanu komisijas priekšsēdi tika izraudzīts vad. S. Leimanis, sekretārs vad. M. Strīpnieks, loc. vad. J. Deksnis Vēlēšanas notiks pa pastu.

Jautājums, kas samulsinājis kadetus

— Ko jūs darītu vispirms, ja jūs būtu tās lidmašīnas vadītājs, ar kuru lido karaliene Elizabete, bet viņa pēkšņi izkristu no lidmašīnas? — Šāds jautājums nesen uzstādīts jaunajiem kadetiem Austrālijas kara lidotāju skolā. Atbildes bijušas ļoti dažādas. — Es nošautos, teicis viens. — Nekavējoties pikētu lejā un mēģinātu notvert Viņas Majestāti kritienā, teicis otrs. Tomēr neviena atbilde nav apmierinājusi skolotāju. Pēc tā uzskatiem vienīgā pareizā rīcība būtu bijusi — izlīdzināt lidaparātu pēc svara zaudējuma...

ZIRNEKLIS - CILVĒKA SABIEDROTAIS

Bez zirnekļu palīdzības cilvēks netiktu galā ar insektiem

Dabas zinātnieki izpētījuši, ka zirnekļu ir pavisam kādas 300 pasugas. Tie dzīvo visās klimatiskajās joslās, pat Himalaju kalnos 22.000 pēdu virs jūras līmeņa, kā arī alās līdz 2000 pēdu pazemē.

Parastais zirneklis ir pats neparastākais radījums zemes virsū un ir arī visizplatītākais. Angļu dabas pētnieks Bristols noskaidrojis, ka uz viena akra zemes Anglijā dzīvo pāri par 2 milj. zirnekļu.

Daudzi cilvēki nemaz nezina, ka zirneklis ir viens no noderīgākakiem radījumiem. Daži biologi pat atzīst, ka bez zirnekļu palīdzības cilvēks būtu bezspēcīgs cīnīties ar insektiem. Anglijā zirnekļi iznīcinot tādu daudzumu insektu, kuru svars līdzinoties tur dzīvojošo cilvēku svaram.

Zirnekļu priekšteči dzīvojuši jūrā. Bet, kļūstot par virszemes dzīvniekiem, tie izveidojuši jūtīgu nervu sistēmu, smadzenes ar labām atmiņas spējām un apbrīnojamus techniskus paņēmienus savu tīklu aušanā. Tā kā zirnekļiem nav spārnu, tad tie izveidojuši lieliskus „lidošanas" paņēmienus. Taču viņu apbrīnojamākā spēja ir noaust viskomplicētākos tīklus, kuros tie sagūsta savus upurus. Zirnekļu ražotie diedziņi smalkuma ziņā pārspēj katru cilvēku pagatavoto. Pretestības ziņā tie ir stiprāki par tādas pašas dimensijas tērauda stīgu — jo padodas stiepšanai par ⅕ no sava garuma. Zirnekļa tīklu daudzie atsevišķie pavedieni, kurus redzam ar neapbruņotu aci, patiesībā savērpti no daudzām ļoti smalkām dzijiņām.

Izcilnīši, no kuriem zirneklis izvelk savu tīklu pavedienus, parasti atrodas kuņģa galā. Caur tiem tad arī izplūst tas materiāls, ko ražo speciāli dziedzeri. Pavediena aušanas brīdī min. izcilnīši tuvojas viens otram, tā veidojot pirmo diedziņu,ko sauc par „tiltu." Zirneklis audējs diedziņa galu piestiprina pie zāles stiebriņa vai citur, tad palaižas vaļā un šūpojoties aizķeras kādā citā pieturas punktā, kur piestiprina „tilta" otru galu. Dažkārt zirneklis savas dzijas vērpj vienkārši gaisā, kamēr tās kaut kur aizķeras. Dažkārt šāds „tilts" stiepjas pāri pat strautiņiem, grāvjiem u. t. t.

Pēc tam zirneklis pa šo „tiltu" skraida uz priekšu un atpakaļ, nostiprinot vairākās vietās. Nometot no „tilta" diedziņa vienu galu un to nostiprinot apakšā, sāk veidot otru „tiltu", un tā pakāpeniski rodas ģeometriski pareizs kvadrāts, trīsstūris u. t. t.

Ar to ir sagatavots pamats tīklam, kurā tad pēc vajadzības ieauž neskaitāmus pavedienus. Ja tīkls tiek bojāts, tad to ātri un veikli izlabo. Zirneklis spēj ražot kā sausos, tā arī lipīgos diedziņus. pēdējie domāti laupījuma sagūstīšanai.

Kad tīkls ir gatavs, tad zirneklis paslēpjas katrā neredzamā vietā. Par to, ka „medījums" iekritis tīklā, viņam „telegrafē" diedziņu vibrācija, kas rodas no satricinājuma. Tad zirneklis trauc uz notikuma vietu, kur upuri vai nu apēd uz vietas, vai arī ievelk savā ligzdā. Ja upuri nav pa spēkam pieveikt, piem., lapseni, tad zirneklis to atbrīvo. Pretējā gadījumā viņš to vēl vairāk savažo un iepin dziļāk tīklā. Pie tam situāciju viņš noskaidro ar taustes palīdzību, jo redze zirneklim attīstīta ļoti vāji. Pirms savu laupījumu „notiesāt" viņš to aplaista ar sava kuņģa sulu, jo barību var uzņemt tikai šķidrā veidā.

Lielāko tiesu tīklus auž mātītes, kas parasti ir lielākas par tēviņiem. Pēdējie, sasnieguši dzimumspējas nobriedumu, aiziet bojā.

Dabā sastopami arī zirnekļi, kas dzīvo ūdenī, bet tie gaisa krājumus iegūst virs ūdens. Apakšzemes zirnekļi sasniedz pat četru un vairāk collu garumu. Viņu pazemes tuneļi un alas ir īsts technikas brīnumdarbs. Šie mājokļi vasarā ir vēsi un ziemā siltāki par apkārtni. Parasti tie dzīvo caurulveidīgās ligzdās, kas no ārienes ir tik cietas, ka nevar pārdurt pat ar nazi, bet iekšpusē izklātas ar smalku zīda segu. No šīm lizdām zirnekļi arī uzbrūk saviem upuriem.

Zirnekļu apaugļošanās un vairošanās ir ļoti komplicēta. Dažas mātītes dēj reizē vienu vai divas oliņas, bet ir arī tādas, kas izdēj pat 3000 oliņu. Pastāv ieskats, ka pēc pārošanās mātītes tēviņus apēd, bet tas nav pareizi.

Vai zirnekļi ir bīstami? „Melnā atraitne' un dažu citu pasugu zirnekļi, attīsta indi, kas var būt cilvēkam kaitīga. Starp citu „melnās atraitnes" inde ir 15 reizes stiprāka par odzes indi, bet tās daudzums ir tik niecīgs, ka tas ne vienmēr sagādā nāvi. Savienotajās Valstīs no indīgo čūsku kodieniem gada laikā nomirst vairāk cilvēku, nekā no „melnās atraitnes" divos gadu simteņos.

Visumā, cīņā ar kaitīgiem insektiem zirnekļi ir vairāk noderīgi nekā kaitīgi.

MEKLĒ

LŪCIJU LIEPIŅŠ,

dz. GRAVA, 1910. gada dec. Bārtā. Ja kāds ko zinātu, lūdz rakstīt:

M. PLĀCIŅŠ,

29 Herman Ave, Toronto, Ont. Canada. (34)

Mūsu pārstāvji Zviedrijā

pieņem laikraksta abonēšanas maksu un sludinājumus:

1. INFORMATION — Postgiro 356146 Stockholm,

2. DV STOKHOLMAS NODAĻA, Box 220, Stockholm 1.

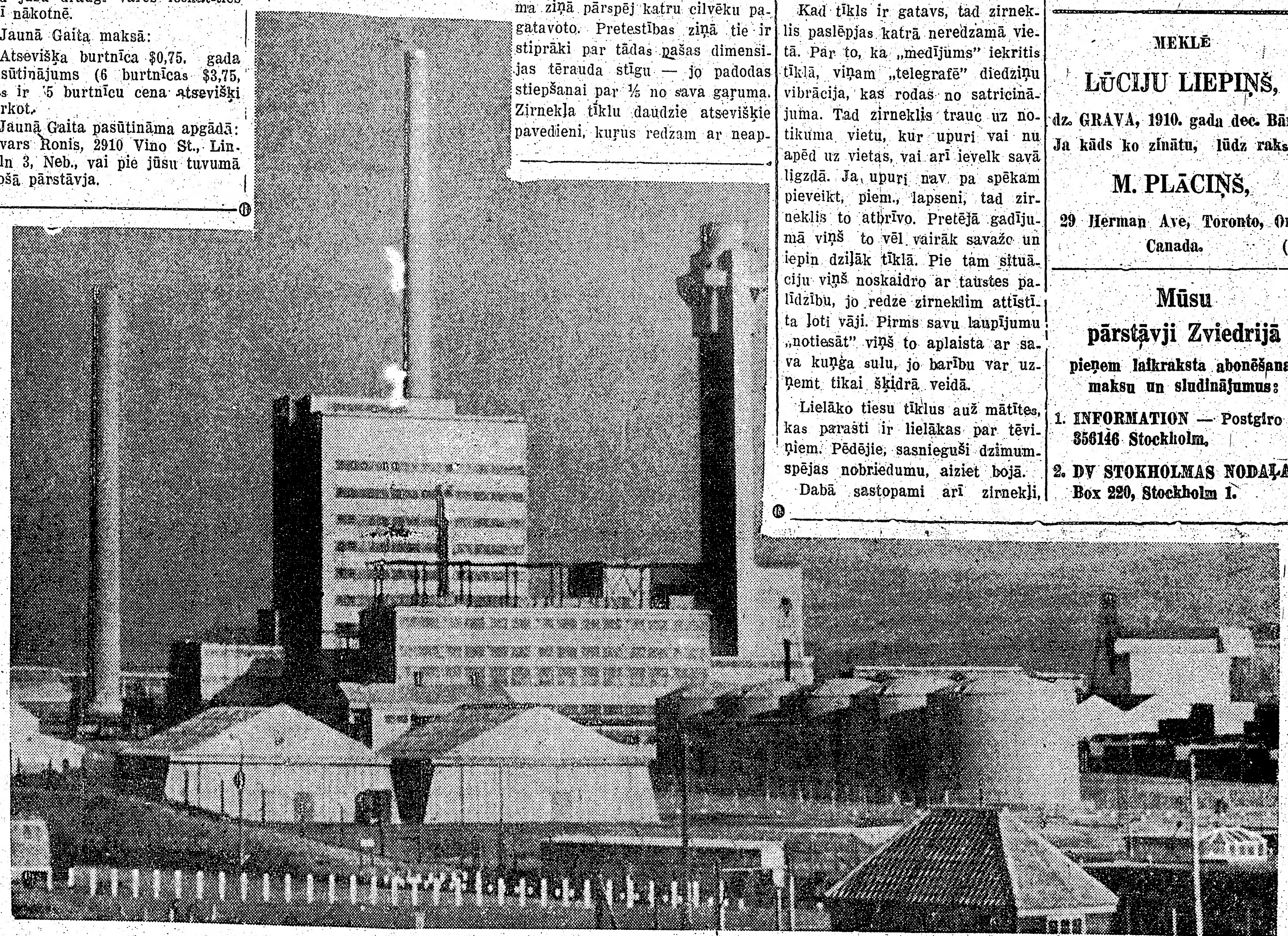

Pirmā spēkstacija pasaulē, iedarbināma ar atomenerģiju. To pag. gadā atklāja Elizabete II Anglijā, Kalderholā.

GIRTS SALNAIS

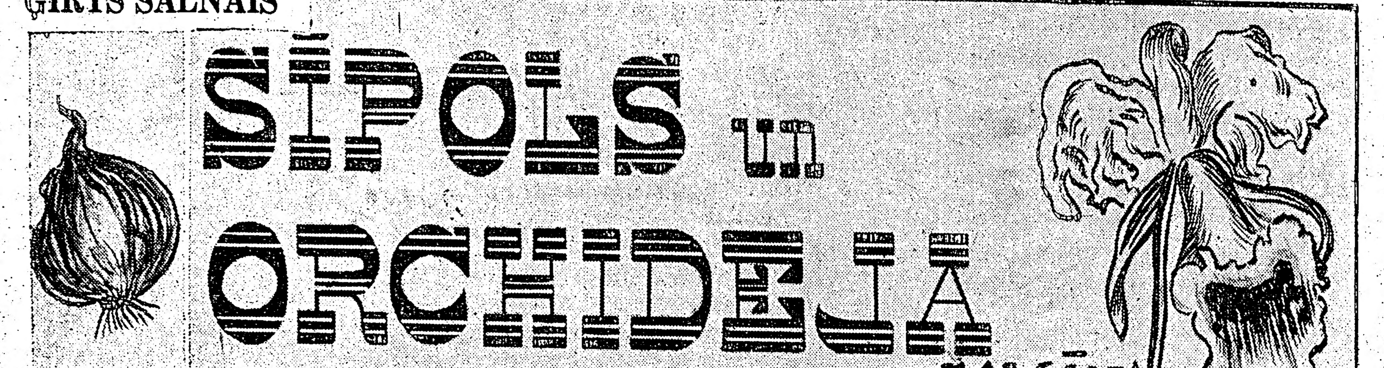

7. turpinājums

Meta acīs pamazām iespīdēja nokopto druvu mierīgais gaišums. Un it kā tikai to būtu gaidījis, viņš pievērsās paziņam, uzsita pāris reizes ar pirkstgaliem laipni uz tā gurna un silti ierunājās:

„Mīļais draugs, tavā sašutumā bija tikai viena vārīga vieta. Un tā ir galvenā — tu neesi n e a t k a r ī g s," viņš tikai drusku uzsvēra un tūdaļ piebilda: „Tu mierīgi vari braukt uz Floridu pie savām vecvecmāmiņām, ja tev netīkas būt valsts ierēdnim nabaga Oleandrijas apriņķī. Mēs to viegli varam nokārtot. Kā vien tu vēlies," viņš ķērās pie stūres, bet Dags pārbijies satvēra viņa elkoni.

„Met, es tā negribēju. Bet esmu mūžam izmisis, redzot priecīgus un apmierinātus ļaudis. Aizmirsti, ko teicu. Nervi, saproti. Tikai nervi."

„Nav noticis nekas ļauns. Man pat prieks par šo izdevību, kas radusies, lai mēs vienā jautājumā varētu vienoties reiz par visām reizēm. Tu manu ticību sauc par sektantismu. Lūdzu. Tev ir atļauts domāt, ko vien tu vēlies. Mēs esam brīvi ļaudis. Bet kamēr tavs darbs attīstās blakus manējam — esi tik laipns — paturi savas domas pie sevis. Es neļauju par sevi smieties ne draugiem, ne ienaidniekiem, ja viņi nav stiprāki par mani," šie draudi skanēja tik saldi, ka Dags nespēja skatīties runātāja acīs. Nenozīmīgi, kā iztālēm pamesti, vārdi cēla baisākās aizdomas nelaimīgajā, resnajā vīrā. — Kaut taču viņš beigtu ātrāk! — Bet Mets Gerriks nemēdza atstāt kaut ko nepabeigtu.

„Manai ģimenei un visai Gerriku dzimtai mūsu ticība ir derīga un pieņemama. Nevienam no mums nav jābēg no savējiem ne uz Floridu, ne Kalifornijas bagāto nabagu mājām. Mēs ceļam un dažreiz apzinīgi gremdējam viens otru, lai pēcgalā ikviens prastu atrast un palikt mūsu vidū sev piemērotā vietā."

„Ak, es taču nešaubos par to, Met. Es nerunāju par tik lielām lietām, kādas tev allaž bijušas galvā," Dags atguvies žēlojās. „Es runāju par mazu, skaistu laimīti. Par to, kuras tev nekādos apstākļos netrūks. Tev ir sieva, dievināma sieva. Tev ir ģimene — visi bērni skaisti, kustīgi, dedzīgi — kā mazi vilcēni."

„Ģimene?" Gerriks pabrīnījās.

„Jā, un man tās nav. Man nekad nebūs dievināmas sievas," viņš bērnišķā nevarībā aizklāja seju delnām.

Otrā izdzisa tēlojamā laipnība. Viņš atzvelās atpakaļ sēdeklī un neslēpa īgnumu. Pēkšņi viņā uzradās kaut kas no pravieša un soga, kas gatavs tiesāt un iznīcināt:

„Nu, lūk — te tas ir. Tu esi beigts. Man ir sieva, un bērni, un veselība un spēks. Un man paliek diezgan laika vēl arī domāt par Dievu. Bet tev palikuši tikai sapņi par sievieti, un kamēr tev tās nebūs, tikmēr tev neatliks laika sapņot ne par ko citu. Un kas vainīgs? . . . Tavas labās vecmāmiņas un viss tas neprātīgo sieviešu bars, kas tevi no mazotnes ēdienu laikos turēja diētā un starplaikos ikviena centās nomākt tavu nikību, piebāzdama ar saldumiem, cepumiem un saldējumu, vadādamas tevi apkārt gan rokas ratiņos, gan automobiļos. Būtu jādomā, ka viņas visu darījušas, lai tad, kad reiz būsi ticis no viņām vaļā, nekad — kaut gribēdams — netiktu klāt nevienai sievietei. Padarīdamas tevi par miesu kalnu, viņas tevi fiziski iznīcinājušas," viņš kļuva arvien dzēlīgāks. „Un pagaidām vēl viņām nevienai nav ienācis prātā nomirt, lai par nodarītu pārestību tu saņemtu vismaz mantojumu — beidzot naudu, ar kuru tu varētu rīkoties pēc savas patikas. Tagad tev — atklāti sakot — jādzīvo no viena vai otra draudzības. To gan ne vecmāmiņas, ne tantes nebija ielēsušas, kā tā kaut kas šajā pasaulē iespējams. Citādi, jau plikgalvim, tev vēl arvien būtu jābūt viņu pārvaldē," kā pielikdams punktu, viņš iedarbināja motoru, un mašīna sāka kustēties.

Daga acis bija pazudušas plakstos. Viņam uzmācās vājums. Domas zuda, atstājot vienu pusē pamirušu vēlēšanos, drausmīgi atriebties Metam Gerrikam par viņa nekautrību un nogalināt kaut vienu vienīgu tanti, lai varētu uzsākt jaunu, ciešamu dzīvi.

Varbūt, ka kāda sieviete varētu tomēr kļūt viņam vismaz draudzīga, zinot, ka viņš to spēj apgādāt. Laikrakstos bieži tika rādīti šķietami gluži nesaderīgi pāri

Bet atkal ienāca prātā vecmāmiņas un tantes, viņu līdzjūtība, laipnība un gādība, un atriebīgā vēlēšanās sabruka. Ja arī viņš kādreiz kļūtu tik drosmīgs un zaudētu cilvēka sajēgu, pat tad viņš nevienu no tām nespētu pievarēt. Viņas bija tikpat kaulainas, ādainas, pat vecumā kustīgas kā Mets, pavadījušas mūžu pirmās daļas nežēlīgā darbībā un atturībā.

Dags nespēkā zaudēja naidu un nožēloja ļaunās iedomas. Kā parasts, lai kaut cik tiktu pie miera, viņš domās vairākkārt noskaitīja Mūsu Tēvs. Lūgšana viņa drūmai sirdij bija kā miega zāles. Tā noskaidroja viņa jūtas un pamazām viņu ieaijāja ierastos sapņos, atmiņās un fantazijās. Tā iznīcināja tagadni un pievērsa laimīgākiem mirkļiem pagātnē.

Tad viņš reiba neparastas laimes saldumā. Tas bija viņa glābiņš.

Viņš centās nepazaudēt nekā no pirms gadiem pārdzīvotā.

Viņš, Dags, strups, pār mēru drukns zēns, sēd augstos, zirga vilktos, atsperu ratos, kādos vēl tagad dažos apgabalos mēdz braukt uz baznīcu, veikalot vai pie tuviem draugiem, ļaudīm, kas cieši turas pie adventistiem.

Dags bija iespiests starp vecāko māsu un kalponi, kā divu mīkstu spilveņu vidū. Viņš juta meiču sānu siltumu, un kā elpojot viņu ķermeņi viegli piespiedās un atlaidās. Tas viņu pamazām ieaijāja neizprotamās, miglainās fantazijās, turoties kā pusnesamaņā. Likās, kāds neredzams spēks celtu augšup rokas, un pēkšņi viņš apkampa abu meiču kaklus, cik spēdams, pielieca viņu galvas sev klāt, pats stiepdamies augšup un spiezdams lūpas uz viņu vaigiem un mutēm. Viņas smējās, skatījās viena otrā drusku izbrīnā, dažreiz nosarkušas, bet nepārmeta nekā. Dagam reiba galva, miesu pārskrēja svešādi saldi drebuļi, un piepeši apgūris, viņš atlaidās atpakaļ sēdeklī neparasti skaidru un mierīgu prātu.

Un viņš gaidīja šos kopējos ceļojumus, kā arvien jaunus un neatkārtojamus piedzīvojumus.

Vēlāk, topot lielākam un resnākām, šis prieks tika atņemts. Trijiem sēdeklī pamazām pietrūka vietas.

Kādu laiku viņš vēl varēja braukt kopā ar kalponi. Bet meiča bija tramīga un nelabprātīga. Viņa ausījās, sarka un bālēja, tikko juta tuvojamies kritisko brīdi, un tikai retu reizi, kad viņi atradās kādā garākā ceļa līkumā, kur tālu apkārtni aizsedza koki, krūmāji vai sakuplojuši lauki, kā apnikusi pati savu bailu, meiča brīsniņu ļāvās viņa ciešajiem izmisīgiem glāstiem un skūpstiem, kas kļuva arvien nesavaldīgāki un mežonīgāki.

Bet drīz arī tā aptrūka. Likās, ka zēna lielais augums aizvaino katru blakus sēdētāju, un mājinieki viegli atrada desmitus iegantsu, lai Dags savos ratos sēdētu viens pats. Viņu slavēja par staltumu, kādā viņš prot turēties, sēdot atzveltnī; viņam stāstīja, ka nu viņš jau izskatās pēc stipra un pieauguša vīra; viņu lielīja par prasmi vadīt braucamo; cik smalki un saudzīgi viņš prot pacelt pātagu, — bet Dags brauca, kā akls, kā apreibis, gandrīz nekā neredzēdams, kas notiek uz ceļa, un no klizmām viņu glāba tikai labi audzinātais, lēnīgais zirgs.

(Turpinājums sekos)

BIEDROTAIS

u galā ar insektiem

kas dzīvo ūdenī, bet tie gaisa krājumu iegūst virs ūdens. Apakšzemes zirnekļi sasniedz pat četru un vairāk collu garumu. Viņu pazemes tuneļi un alas ir īsts technikas brīnumdarbs. Šie mājokļi vasarā ir vēsi un ziemā siltāki par apkārtni. Parasti tie dzīvo cauruļveidīgās ligzdās, kas no ārienes ir tik cietas, ka nevar pārdurt pat ar nazi, bet iekšpusē izklātas ar smalku zīda segu. No šīm lizdām zirnekļi arī uzbrūk saviem upuriem.

Zirnekļu apaugļošanās un vairošanās ir ļoti komplicēta. Dažas mātītes dēj reizē vienu vai divas olīņas, bet ir arī tādas, kas izdēj pat 3000 olīņu. Pastāv ieskats, ka pēc pārošanās mātītes tēviņus apēd, bet tas nav pareizi.

Vai zirnekļi ir bīstami? „Melnā atraitne" un dažu citu pasugu zirnekļi, attīsta indi, kas var būt cilvēkam kaitīga. Starp citu „melnās atraitnes" inde ir 15 reizes stiprāka par odzes indi, bet tās daudzums ir tik niecīgs, ka tas ne vienmēr sagādā nāvi. Savienotajās Valstīs no indīgo čūsku kodieniem gada laikā nomirst vairāk cilvēku, nekā no „melnās atraitnes" divos gadu simteņos.

Visumā, cīņā ar kaitīgiem insektiem zirnekļi ir vairāk noderīgi nekā kaitīgi.

MEKLĒ

LŪCIJU LIEPIŅŠ,

dz. GRAVA, 1910. gada dec. Bārtā.

Ja kāds ko zinātu, lūdz rakstīt:

M. PLĀCIŅŠ,

29 Herman Ave, Toronto, Ont. Canada. (34)

Mūsu pārstāvji Zviedrijā

pieņem laikraksta abonēšanas maksu un sludinājumus:

1. INFORMATION — Postgiro 356146 Stockholm.
2. DV STOKHOLMAS NODAĻA, Box 220, Stockholm 1.

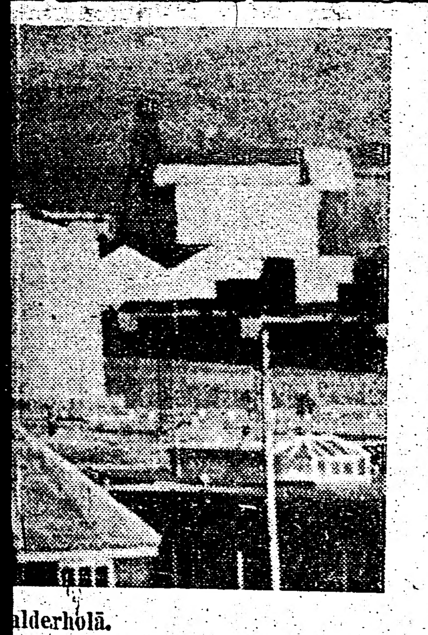

...ulderholā.

...atsperu ratos, kādos vēl tagad dažos ...rauki uz baznīcu, veikalot vai pie ...audim, kas cieši turas pie adventis-...

...besis starp vecāko māsu un kalponi, ...ilveņu vidū. Viņš juta meiču sānu ...ojot viņu ķermeni viegli piespiedās ... pamazām ieaijāja neizprotamās, ..., turoties kā pusnesamajā. Likās, ...ēks celtu augšup rokas, un pēkšņi ... meiču kaklus, cik spēdams, pieliecā ..., pats stiepdamies augšup un spiez-... vaigiem un mutēm. Viņas smējās, ... drusku izbrīnā, dažreiz nosarkušas, ... Dagam reiba galva, miesu pār-...ci drebuļi, un piepeši apguris, viņš ...ēdekli neparasti skaidru un mierīgu ...

...šos kopējos ceļojumus, kā arvien ...rtojamus piedzīvojumus ...nekam un resnākām, šis prieks tika ...ēdekli pamazām pietrūka vietas. ...eši vēl varēja braukt kopā ar kal-...bāleja, tikko jūta tuvojamies kritis-... reizi, kad viņi atradās kādā gan-... tāļu apkārtni aizsedza kalni, bet ... lauki, kā apnikusi pati savu baiļu, ...vās viņa ciešajiem izmisīgiem glās-... kas kļuva arvien nesavaldīgāki un ...

... aptrūka. Likās, ka zēna lielais au-... blakus sēdētāju, un mājinieki ... iegansti, lai Dags savos ratos ...ot atzveltnī; viņam stāstīja, ka nu ... stipra un pieauguša vīra; viņu ... vadīt braucamo; cik smalki un san-... celt pātagu, — bet Dags branca, kā ... gandrīz nekā neredzēšams, kas no-... viņa glāba tikai labi au-... zirgs.

(Turpinājums sekos)

SAZINĀŠANĀS PĀRI LIELIEM ATTĀLUMIEM

VAI GAIŠREDZĪBU NĀKOTNĒ VARĒS IZMANTOT PRAKTISKAJĀ DZĪVĒ?

Saruna ar latvieti parapsīchologu Dr. Kārli Osi,

Ziemeļu Karolainas Dūka universitātē tautietis Dr. Kārlis Osis, cik zināms, ir vienīgais latviešu zinātnieks pasaulē, kas ziedo visu savu laiku parapsīcholoģijas pētījumiem. Pēdējo gadu laikā viņš publicējis vairākus zinātniskus darbus. Apciemojot tautieti darba vietā, Dūka universitātes parapsīcholoģijas pētījumu laborātorijās, viņš mani sīki iepazīstināja ar savu darbu un sasniegtajiem rezultātiem.

Dr. K. Osis savu doktora disertāciju parapsīcholoģijā aizstāvējis 1950. g. Minchenes universitātē. ieradies ASV, vispirms Takomā, bet vēlāk, sazinoties ar Dūka universitātes parapsīcholoģijas pētījumu laborātorijas vadītāju, prof. J. B. Rainu (Rhine), pieņēmis pēdējā aicinājumu un stājies šajā darbā, kurā aizvadīti 5 gadi.

Jaunais parapsīchologs Dr. K. Osis paskaidro, ka Savienotajās Valstīs skolās, augstākajās mācību iestādēs, armijā, slimnīcās un citur psīcholoģijas pētījumiem piešķirot arvien vairāk vērības.

Blakus šai zināanei esošai parapsīcholoģijas nozarei daudz cilvēku pievēršoties ar fanātisku aizrautību un ticību. Bet esot arī daudz tādu, kas par to tikai vīpsnā vai šo disciplīnu atzīst par neizpētītu, jo pagaidām publicētie rezultāti par gaišredzību, vīzijām un sazināšanos pāri lieliem attālumiem nosakot otra cilvēka domas, vēl esot pētīšanas stādijā.

Viņš, eksperimentējot ar dzīvniekiem, sevišķi kaķiem un suņiem, pierādījis, ka suņi pat no 1000 jūdžu attāluma prot atrast ceļu atpakaļ uz savām mājām, bet kaķi apm. līdz 500 jūdzēm. Eksperimentos ar kaķiem noskaidrojies, ka tiem ir gaišredzības spējas ārpus jūtekliskās apjautas, un, ka cilvēki, savas domas koncentrējot uz dzīvniekiem, tos var ietekmēt.

Eksperimentējot laborātorijā ar cilvēkiem, sevišķi ar tautā populārajiem gaišreģiem, bijis jākonstatē, ka, skaitļojot ar matemātikas palīdzību, nevienam nav izdevies savas spējas pierādīt pilnīgi. Bijis liels kļūdu procents, ln tāpēc praktiski viņu darbības apjoms nav nosakāms. Pierādījies gan, ka vienam par otru ir lielākas spējas, piem., sevišķi populārī Vācijā vēl šodien ir gaišreģi, kas stāsta par karā pazudušo likteni. Vācu psīcholoģijas pētnieks prof. Benders, izdarot pārbaudi, lielāko daļu šos cilvēku muļķotājus atmaskojis, bet dažiem, kas pierādījuši gaišreģa spējas, atļāvis uzsākto „praksi" turpināt.

Tiem, kas ticot gaišreģiem, jāievērojot svarīgs apstāklis: ja arī pagātne esot pateikta pareizi, tad neesot nekādas garantijas, ka gaišreģis varēšot pareizi pateikt arī nākotni. Laborātorijas eksperimentos, lietojot daudzus instrumentus un ierīces, nav īsti izdevies noteikt, kuram cilvēkam ir vairāk vai mazāk gaišreģa spēju, bet ir cilvēki, kas tic un kuriem šīs lietas patīk — dod parasti pozitīvus rezultātus. Arī pārējie cilvēki dod rezultātus, bet gan negātīvus.

Uz manu jautājumu, kas tie par karodziņiem, kuri saspraustī lielajā pasaules kartē pie laborātorijas sienas, saņemu atbildi, ka viņš sazinoties ar daudziem parapsīcholoģijas pētniekiem visā pasaulē. Norunātajā laikā ar radio signālu palīdzību, vienlaicīgi apmainoties E.S.P. kāršu minēšanā (līdzīgas spēļu kārtīm, ar ar starptautiski pieņemtiem simboliem), mēģinot noteikt sava partnera kāršu serijas. Vēlākā rezultātu lapu apmaiņa dodot statjstiku un pārskatu, vai atminējumi ir tikai gadījuma rezultāti, vai arī pierādījums, ka pārsniegta jau noteiktā drošības robeža. Tādā gadījumā eksperiments izdevies pozitīvi.

Kā humoru tautietis pastāstīja par kādu austriešu drēbnieku, kas varējis pateikt visus cilvēkus, kuri solo gar viņa veikala logu. Sazinoties ar Dūka universitātes institūtu un saņemot visas instrukcijas un izskaitļošanas norādījumus, minētais drēbnieks tās sācis lietot futbola spēļu rezultātu noteikšanā, tā laimējot milzīgas naudas summas, bet laborātorijas eksperimentos līdz šim gan devis vājus rezultātus.

Par nākotnes nodomiem runājot, Dr. K. Osis izteicās, ka nolēmis iedziļināties arvien vairāk parapsīcholoģijas pētījumos, jo darba lauks veidojoties arvien plašāks gan skolās, gan organizācijās. Ja kāds no lasītājiem justu gaišreģa spējas, vai interesētos par šiem jautājumiem, var rakstīt: **Dr Kārlis Osis, Parapsychology laboratory, Duke University College Station, Durham, N. C. USA.**

J. L.

JAUNAS NĀKOTNES ZINĀTNES DARBĀ

Dūka universitātes parapsīcholoģijas pētījumu laborātorijas ēka. Apakšā: latviešu zinātnieks Dr. K. Osis pārbauda divu daļļu latviešu studenšu spējas gaišredzībā.

J. Liģera uzņ.

Mirdza Kroplejs

SVĒTKU LAIKS

Skaistais svētku laiks!
Zaļas egles, spožas gaismas,
Tālī, tālī zvani.
Sniega pārslu bikls
Dzenā bērns aiz loga;
Debess brīnumam
Nav neviena žoga —
Nolaižas tas nama priekšā.
Atver durvis, laid to iekšā.
Tici, izej, raugi:
Miers un klusums klīst
Tavi viesi, draugi.
Skaistais svētku laiks
Atstāj gaišas pēdas,
Aizdzen dziļas bēdas.
Augstu, augstu zvaigzne spīgo
Eņģ'ļi savas koklēs stīgo —
Skaistais Ziemassvētku laiks!

Arī Kēte fon Nagī — Budapeštas cīnītāja un bēgle

Nesen Austrijas–Ungārijas robežu šķērsojusi kāda vāja, trausla, sieviete ar nelielu drēbju sainīti azotē. Izrādījies, ka tā ir kādreiz tik slavenā filmu zvaigzne Kēte fon Nagi, viena no Ufas sabiedrības slavenībām, ko labi atcerēsies arī latviešu vidējā un vecākā paaudze no Latvijā redzētajām filmām.

Viņas liktenis atspoguļo vienu no daudzajām traģēdijām, kādas risinājušās Ungārijā. Arī viņa piederējusi pie tām cīnītājām, kas ar kailām rokām devās pretī krievu tankiem Budapeštas ielās. Kopā ar studentiem, strādniekiem sievām un bērniem viņa ar „Molotova kokteiļa" pudelēm cīnījusies pret boļševiku tērauda cietokšņiem. Beidzot viņa ievainota kājā, tomēr nav par savu ievainojumu daudz rūpējusies, turpinādama cīņu tālāk žēlsirdīgo māsu rindās un rūpējoties par brīvības cīnītājiem. Viņai nav bijis nodoms bēgt, bet ceļā uz Austrijas robežu, lai tur saņemtu jaunu medikamentu sūtījumu, viņai atceļu nogriezuši pēkšņi parādījušās krievu tanku vienības. No tankiem bēgot viņa atradusi patvērumu kādā smagā mašīnā, kas devusies pāri robežai. Tā Kēte fon Nagi nokļuvusi beidzot Stutgartē, kur kādā slimnīcā ārstē savus ievainojumus.

Kēte fon Nagī dzimusi 1910. g. Budapeštā, kur viņas tēvs bijis bankas direktors. 16 gadu vecumā viņa aizmukusi uz Berlīni, lai kļūtu par filmaktrisi, bet tēvs licis policijai atvest viņu atpakaļ. Tomēr savas ilgas viņa neapraka, un beidzot arī kļuva par Ufas zvaigzni, kur spēlēja daudzās filmās kopā ar Hansu Albersu un Viliju Friču.

Sākoties 2. pasaules karam, viņa atgriezās Budapeštā, kur arī piedzīvoja nacionālo revolūciju.

Alberts Spoģis

Eiropā gara ugunis deg spožāk kā jebkad

Apenīnu pussalas zābaka virspusē jeb starp Romu un Veneciju (3)

Italiešu tauta savā dvēseliskumā ir vēl dziļāka par spāniešiem. Spānija ir devusi izcilus rakstniekus un gleznotājus, bet nevienu mūziķi; italieši turpretī reprezentējas ar lieliem gariem visās daiļo mākslu nozarēs. It īpaši mūzika un vokālā daiļskanība ir visas italiešu tautas raksturīga iezīme, ko pazīst visā pasaulē. Tāpēc dziesmas un mūzika tur ik brīdi var izraisīt tautas svētku ieskaņu. Tā viegli saskatāma šīs tautas tieksme gara gaisotnes rotaļai un dvēseles iekšējo slāpju dzesēšanai daiļā iedirbē.

Pati Italijas metropole nelepojas ne ar izstādēm, ne svētku spēlēm, jo tur katra māja un katrs uzkalns ir izstāde un muzejs, uz kurieni plūst tūristi no visas pasaules. Vēl vairāk — Romas dievnami un katakombas ir tās lepnums un mūžīgā svētku rota, kas aicina katru mirstīgo pasērst vēsturiskajās vietās, kur lijušas neskaitāmu kristīgo asinis. Un, galvenais, Roma ir kristietības galvas — pāvesta — rezidence. Tā ir mūžīgā pilsēta, uz kurieni cerībā raugās visas pasaules acis; Romas miers ir īstais pasaules miers, pēc kā ilgojas visa kristietība.

Pāvesta Pija XII astoņdesmitās dzimšanas dienas svinību rāmjos bija rīkota Laterāna pilī vēl neredzēta izstāde „Liturģiskā māksla Vācijā no 1945. — 1955. gadam", ko varēja skatīt vasaras ieskaņā. Pāvests pats to vērtēja ne tikai kā vērtīgāko dāvanu, bet reizē arī kā vēl līdz šim neredzētu vācu mākslas parādi Romā. Šī izstāde rādīja pēdējo desmit gadu veikumu sakrālajā mākslā. Vairums no izstādītajiem darbiem bija aizņemti no baznīcām, klosteriem vai privātām personām, un tie liecina par modernās mākslas iekļaušanos ikdienā. Šī modernā liturģisko priekšmetu un tērpu iespējami vienkāršā stilizēšana stāv tuvu priekšgotiskajam laikmetam ar vienkārša svinīguma un lietiškības iezīmi. Tas nenozīmē atgriešanos pie bijšā romāņu stila vai kāda cita, bet vienīgi vienkāršības un parocības labad, ko izteic modernā laikmeta nepieciešamība. Jāatzīmē, ka Vācijā moderno liturģisko mākslu piekopj ne tikai pasaulīgie mākslinieki, bet arī mūki un ordeņu māsas. Šajā skatē nevarēja runāt par atsevišķiem ievērojamākiem māksliniekiem, jo liturģiskai mākslai piemīt anonimitāte, kaut gan mākslinieku vārdi dažkārt arī bija lasāmi.

„NIBELUNGAS GREDZENS" FLORENCĒ

Arī Florence šovasar pārdzīvoja vācu kultūras „invāziju." Šī gada Florences festivāla „Maggio Musicale" kāpinājuma punkts bija Vāgnera „Nībelungu gredzena" uzvešana. Tas bija trešais gadījums, kad Italijā vispār tika uzvesta visa šī mūzikāli nepārspējamā mūzikas drāma. Italiešu laikraksti vēstī, ka Vāgnera popularitāte Italijā no gada uz gadu pieņemoties.

Jākonstatē, ka Italijā pamazām sāk veidoties zināma manierisma renesanse glezniecībā, jo tas stāv visai tuvu modernajai gaumei. Šis stils, ko zinātniski sāka iepazīt tikai pirms trīsdesmit gadiem, vēl nav pilnīgi izpētīts un iepazīts. Tāpēc saprotama jauno mākslinieku piekeršanās un sajūsma. Šo stilu var ieskatīt par italisku stilu, kas uznāk ar otro jeb katolisko reformāciju, jo to pārstāv vairāki ievērojami italiešu mākslinieki. Tā ir zināma garīgi–reliģioza kustība 17. gadu simtenī, kas dod pasaulei atjaunotu kristīgu saturu dziļās reliģiskās tendencēs. Reliģiskais saturs šī jaunā stila iedirbē jeb t. s. „manierē" tiek pacelts augstākā dimensijā, kas savā laikā vēl bija neparasti moderni un tāpēc netika atzīts. Tā bija ticīgo mākslinieku dziļā reliģiozitāte un nevis tukšas „sensācijas", kā to līdz šim daudzi kritiki mēdza sajaukt, jo reliģiskā inspirācijā radītie darbi ir ar šīs pārdabiskās gaismas zīmogu. Šis virziens stāv tuvu slavenā spānieša El Greko ievirzei, kuru arī savā laikā neatzina. Atrodamas pat ļoti tuvas paralēles starp El Greko un vairākiem italiešu māksliniekiem, piem., Frančesko Mafeja (Maffei) darbos. Tā nav nejaušība, bet gan pārņemta skola, jo El Greko 1570. gadā strādāja Ticiāna darbnīcā Venecijā. Šodien noteikti domā, ka El Greko otrreiz — vēlāk uzturējies kādu laiku Venecijā. Šovasar varēja skatīt vairāku atsevišķu manierisma mākslinieku darbu skates, kas bija savākti vienkopus. Tā Florencē bija rīkota gleznotāja Pontormo izstāde, Boloņā Karači (Caracci) gleznu skate un Paladiana bazilikā Vičencā Frančesko Mafeja izstāde. Vičenca ir arī mākslinieka Mafeja dzimtā vieta; viņš tur 1600. gadā dzimis. Mafeju gan dažkārt pieskaita veneciešu vēlā baroka gleznotājiem, tomēr šīs vasaras darbu skate, kur bija sakopotas 72 eļļas gleznas, viņu parāda kā ievērojamāko manieristu. Nejausts mistiskums un dziļā reliģiozitāte dveš no Mafeja vīziju un ekstāzes gleznām. Tas ir vēl līdz šim neatklāts reliģiskas inspirācijas temperaments, kas neatlaidīgi saista skatītājus. Tikai šovasar sāka īsti ieskatīt šī lielā gleznotāja – mistika visu kosmu aptvīrēju gleznu sintezi: no pirmatnējā mežonībā tītā „Kaina un Abeļa" līdz jubilējošai „Marijas debessbraukšanai" un dziļā apskaidrotībā veidotām svēto gleznām. Savā manieriskumā Mafejs uzrāda pārsteidzošu modernitāti.

GRIMSTOŠĀ, MŪŽĪGI DAIĻĀ VENECIJA

arvien aicina tūristus gondolās, lai aizmirstu modernā laikmea steigu un atgūtu spēkus senlaicīgajā „jūras karalienes" gūstā. Bet laika zobs grauž arī pašu Veneciju, jo uz pāļiem celtie pamati vietām esot izskaloti, vietām iegrimuši dziļāk. Sagaidāma evakuācija. Bet vēl jau var dzīvot, un trauksmainība rit tālāk, tā kā nekas nebūtu noticis. Tā ir italiešu raksturīga pazīme, ka viņi visu tver vieglāk: dzied gondoljēri, kliedz puķu pārdevējas un sīkbodnieki, visur rotaļājas bērni, un pa vidu izbrīnējušies jaucas ziemeļnieki.

Venecija ir mūzu pilsēta, kur izstādes, koncerti un kongresi nomaina viens otru. Pašā vasaras sākumā atklāja internacionālo modernās mākslas biennāli, kurā bija pārstāvēti gandrīz visi kontinenti. Zīmīgi, ka Urugvaja, Japāna, Ceilona, Turcija, Dienvidafrika u. c. valstis pārņem Rietumeiropas gara saturu gandrīz visās mākslas nozarēs. Pasaules eropiezācija turpinās, kaut gan Eiropas interesēs tas norit vēl pārāk lēnām. Taču nav iespējams cilvēkus pāraudzināt vienas paaudzes laikā pēc alfabēta iemācīšanas. Gara saturs veidojas lēnām, to dziļi ietekmē un noteic attiecīgā vide. Bez tam jākonstatē, ka minētajās citu kontinentu valstīs vērojama novēršanās no klasicisma un naturālisma, ko Rietumeiropas kultūra pārdzīvoja jau pirms piecdesmit gadiem. Tas arī liels solis uz priekšu individuālā mākslinieciskā radīšanā. Personiskā izteiksme rodas paliekošs subjektīvs guvums, ja tā atbrīvojas no stingrā citu noliktā „žņauga". Arī šajās eksotiskajās zemēs vērojama atbrīvošanās no priekšmetiskā un pievēršanās brīvai fantazijas kompozicijai krāsu, laukumu un līniju rotaļā. Tātad — eiropējizācijas procesā, kur iedarbojas šis gara spēks, it kā nejauši rodas vajadzība un dziņa pievērsties un iesaistīties šajā svešajā gara rotaļā un to pārņemt par savu radošo saturu. Tā Rietumeiropas gara pasaule un saturs kļūst visas pasaules kopīpašums.

Venecijas kanāļu un ielu sajukumā slēpjas visu izstādītāju nāciju paviljoni, kas jau no ārpuses gan ar gaismas reklāmām, gan foto montāžas attēliem, gan pašu moderno mākslinieku stilizētiem plastiskiem simboliem aicina iekšā. Dažu nāciju rīcības komisijas deva atklāšanas banketus žūrijas komisijai, prominentiem pārstāvjiem, žurnālistiem un kritiķiem. Tā ceļoja šī mākslas kritikas elite no viena paviljona uz nākošo. Bagātākie noīrēja pat restorānus. Visus pārspēja Kanada ar bagātīgu rautu ievērojamajā restorānā „Paradiso". Plūda kanadiešu viskijs, un kāds no komisijas locekļiem bažīgi ieminējies: „Mēs pazaudēsim savas vietas, kad šo rēķinu nodosim mājās."

Turpinājumā: Pastaiga pa izstādes paviljoniem.

Kultūras apskats

Baltijas vēsture

Vācijā iznākusi grāmata par Latviju un Igauniju „Baltische Geschichte" (Die Ostseelande Livland Estland, Kurland 1180—1918). Grāmatas autors ir Reinhards Vitrams (Witram), R. Oldenburga apgādā, 323 lappuses.

● Igauņu rakstnieka Visnapū piemiņai radītais literārais fonds jau piekto gadu piešķīris prēmiju par labāko darbu trimdā. Šogad to saņēmis igauņu rakstnieks Bernards Kangro (Zviedrijā) par romānu Debesu atslēgas. Prēmija ir 250 dol.

Mineapolieši pošas Jāņa Kalmītes jubilejas izstādei

Gleznotājam Jānim Kalmītem š. g. 3. martā piepildīsies 50 mūža gadi Šo notikumu mākslinieks iecerējis atzīmēt ar plašāku savu darbu izstādi Lai iespēju robežās sekmētu mūsu iecienītā mākslinieka nodomu reālizēšanu, Mineapolē sastādījusies gleznotāja J. Kalmītes jubilejas komiteja.

Jānis Kalmīte trimdā daudz un raženi strādājis. Viņa jubilejas izstāde tad nu rādīs šī darba augļus. Lai šīs izstādes notikums patiesi varētu apliecināt līdz ar jubilāru visu mūsu dvēseles spēku kopējos centienus un vīzijas, komitejas locekļi tuvākā laikā sanāks uz kopēju apspriedi par to, kas un kā varētu sekmēt jubilejas diženu izdošanos.

E. T.

A. VOITKUS

Tā tas nepaliks

Astrīdas Robežgruntnieces viņote ROMĀNS

63. turpinājums

„Proti?" Pūpols jautādams skatījās Ziemelī.

„Pagaidām tie tikai minējumi, bet liekas, ka par latviešu līdzekļiem nelemj vairs viņi paši, bet kāds, ko līdz šim uzskatīja par klusu savrupceļa gājēju — Gvīdo Smārtēns. Vagulāns ievācis visu iespējamo izziņu, un noskaidrojis, ka, izmantojot mūsu cilvēku vēlēšanos pēc iespējas ātrāk tikt pie materiālas labklājības, Smārtēns, veikli rīkojoties, ieguvis noteikšanu par pāris simtiem tūkstošu latviešu naudas. Tas nozīmē, ka mūsu kolonijā pašreiz brīvas naudas gandrīz nemaz nav, izņemot — protams — sabiedriskos līdzekļus. Bet to ir maz. Ar pāris tūkstošiem vien nekas nav izdarāms."

Pēc sēdes bija pagājusi nedēļa, un bija jauns piektdienas vakars.

Dienu pavadījis darba vietā, Ziemelis jau kopš sešiem vakarā strādāja sava nama pagrabā ierīkotajā laborātorijā. Kaut arī sen jau viņam vairs nevajadzēja blakus peļņas, latvieši labprātāk lūdza viņu izgatavot jaunas un izlabot vecās zobu protezes nekā gāja pie kanadiešiem. Ar Ziemeli varēja runāt pašu valodā, un bez tam — viņš vienmēr centās palīdzēt.

Pagrabā bija vēsāks — pēc samērā ciešamā augusta, septembra otrā pusē bija uznācis tveices vilnis, kas savās karstajās skavās bija sažņaudzis visu pilsētu un pat naktīs nedeva cilvēkiem miera un atpūtas.

Cauri pagraba plānajiem griestiem Ziemelis skaidri dzirdēja visu, kas notika virs viņa galvas dzīvoklī — tur sieva kārtojās dāmu komitejas sēdei. Viņš dzirdēja, kā tā staigāja no viesistabas uz virtuvi un atpakaļ, brīdi uzturējās virtuvē, tad atkal atgriezās viesistabā, pabīdīja kādu krēslu, pastūma galdu, atkal devās uz virtuvi, atvēra un aizvēra ledusskapi un kā beidzot no virtuves izgāja dārzā. Acīmredzot, tur viņa bija saplūkusi ziedus, jo, pēc brīža atgriezusies, viņa iepildīja kādā traukā ūdeni un tad iegāja viesistabā, kur uzkavējās ilgāku laiku.

Viņš dzirdēja, ka zvanīja tālrunis un kā sieva atbildēja:

„O — cik žēl, Vagulāna kundze! Es tā cerēju, kā jūs būsit! Citas dāmas visas būs . . . žēl gan . . . Jā . . . Protams, protams — tādā gadījumā tas atvainojams . . . Žēl, žēl . . ."

Pēc tam viņa nolika klausuli un mēdīdamās nošvepstēja: „Šel gan, ka tev šobu šāpes . . . neuznāk biešāk." Tad atkal citā, tagad savā balsī: „Nez', kas šoreiz tiem uzsēdies virsū? Pagājušo reizi bija pati — tad divi nedēļas ne tikai bija jādzīvo bez zobiem, bet arī sēdēt vairs nevarēja."

Īsi pēc septiņiem ieradās pirmā viešņa, tai sekoja nākošā un tad virs Ziemeļa galvas sākās nepārtraukta kāju švīkoņa un uztrauktu ātru balsu mudžeklis, ko pa laikam pārtrauca mākslotās izbrīnas oh! un ah!

Katrs teikums vai nu sākās vai beidzās ar saldu „Bet, mīļā kundze!", pie kam no skaņas sabiezinājuma varēja jaust, kādas attiecības valda starp runātāju un uzrunāto. Jo vairāk šis n tika uzsvērts, jo drošāka tā bija zīme, ka runātāja gan pakļaujas parastajai pieklājības formai, bet īstenībā sarunas partneri par kundzes apzīmējuma cienīgu neatzīst.

Pēc apmēram pusstundas sieva viešņas aicināja ēdamistabā:

„Nāciet, mīļās dāmas, nāciet. Padzersim tasi kafejas, tad varēsim sākt sēdi. Milzūma kundze, mīļā — nāciet!"

Ziemelis, izdzēsis mazo liesmiņu zem kausējamā šķīvīša, apsēdās un aizsmēķēja cigareti — tagad, kad dāmas atradās ap galdu, kāju švīkoņa bija apklususi un dzirdēja vairs tikai balsis, bet arī tās saplūda klusākā ņurdēšanā, jo ēdamistaba atradās mazliet nostāk, ne tieši virs galvas."

Viņš domāja un nevarēja izdomāt — vai sieva zināja, vai nezināja, ka viņš pašreiz atrodas mājās? Kopš sastrīdēšanās un savstarpējiem pārmetumiem par Intu un Pūpolu, viņu attiecības bija kļuvušas vēl vienaldzīgākas kā iepriekš. Viņi sarunājās tāpat kā agrāk, viņi ēda pie kopēja galda, viņi nāca un gāja reizē, ja bija jāsatiek kādi paziņas, vai jāapmeklē kāds sarīkojums, bet tas arī bija viss.

Par šīsdienas dāmu kafiju viņš bija dabūjis zināt tikai šorīt, kad sieva viņa klātbūtnē bija zvanījusi Grauduma kundzei, lai pārrunātu kādu jautājumu, kam bija sakars ar šīvakara sanāksmi. No darba pārnācis, viņš, sievu nesastapis, bija iegājis pagrabā un sācis strādāt — un tā arī nezināja, vai augšā dāmām bija kāda jausma, ka katru vārdu viņu sarunās varēja noklausīties nelūgtas ausis.

Bet nebija nekā interesanta, ko klausīties — ne pirms, ne pa kafijas dzeršanas laiku, kamēr visas atradās vienā telpā, sarunas nepārkāpa atļautās robežas. Mazi, sīki dūrieni, laipnu smaidu pavadīti dzēlieni un liekulīga pazemība apvija dāmu sarunas kā cigarešu dūmi smēķētāju galvas.

Viņš aizdedza spirta lampiņu un sāka no jauna strādāt — sieva bija pareizi zīlējusi, kāpēc Vagulāna kundze šodien nepiedalījās dāmu sēdē; viņas skaistie, mirdzošie baltie zobi, Ziemeļa agrāko gadu mākslas darbs, salauzti pašreiz atradās uz viņa darba galda. Mazas neuzmanības dēļ Vagulāna kundzei vakar vakarā bija nokritusi un saplīsusi ne vien glāze, bet arī viss tās dārgais saturs, un viņa bija spiesta atsaukt savu piedalīšanos svarīgajā sēdē Ziemeļa kundzes namā.

Pēc apmēram stundas pēkšņā kāju švīkāšana un krēslu grūstīšana vēstīja, ka kafijas dzeršana beigusies un sāksies darbs. Bet dāmas neatgriezās, kā Ziemelis bija paredzējis, viesistabā, bet devās dārzā, lai tur zem lielo kļavu kuplajām lapotnēm vakara dzestrumā pārrunātu rīkojamā bazara organizēšanas jautājumus.

Virs Ziemeļa galvas iestājās klusums, un viņš netraucēti varēja turpināt darbu un vērpt savas domas. Bet ne ilgi. No kopējā pulka bija atdalījušās divi dāmas un novietojās viesistabā, lai divatā un bez lieciniekiem pārspriestu jautājumus, kas jau sen nodarbināja viņu prātus, bet nevaļas dēļ līdz šim palikuši nepārrunāti.

Ziemelis abas pazina pēc balss — tās bija Grauduma un Milzuma kundzes, abas sievas lielas un uzticamas draudzenes. Sarunas sākums bija neinteresants — par bazaru, laimestiem, ložu tīšanu, mēbeļu tīrīšanu, izpārdošanu cenām un attaukošanos. Bet tad balsis noslīdēja zemāk un kļuva vēl klusākas, kas tām deva lielāku akustisku skaidrību un labāku dzirdamību pagrabā. Bez tam balss klusināšana pamodināja Ziemeļa ziņkāri.

„Es zinu, mīļā Milzuma kundze, kā rīko dāmu kafejas," Grauduma kundze ļoti noteikti apgalvoja, „bet tā nevar kā to mūsu mīļā Ziemeļa kundze dara. Apsēdina ap galdu, saliek šķīvjus priekšā — sēdi un ēd! Tā nevar."

„Un ja vēl būtu kas, ko ēst," Milzuma kundze centās izrunāt agrākajai pilsētas galvas kundzei pa prātam, „ķimeņmaizītes, ābolkūkas un vēl šādi tādi krikumi. Kas bija tie mazie, apaļie? Likās — viss tikai taukos cepts. Būtu vismaz sviestu lietājusi!"

„Nu jā," Grauduma kundze pēkšņi mainīja balsi, „bet ir jau viņas arī žēl. Kapš Ziemelis pats sācis draudzēties ar mm . . . hmm . . . šo vārdu negribas pat pieminēt, bet sauksim viņu par dāmu . . . tikmēr viņš Ziemeļa kundzei vairs nedodot ne naudu, ne arī sakot, kad nākot, vai kad ejot. Izputējusi dzīve. Un viņa tā cenšas, lai viss būtu kārtīgi!"

Ziemelis nolika kaltiņu, apsēdās un aizsmēķēja — saruna bija izvērtusies uzmanības vērta.

„Vai Ziemeļa kundze pati jums to stāstīja?" Milzuma kundze vēlējās zināt.

„Es baumas neuzlasu," Grauduma kundze mazliet pacēla balsi.

„Nu man šis tas top skaidrs," Milzuma kundze draudzenes apvainošanos neievēroja, „vīrs no sēdes pārnācis, brīnījās — kāpēc Ziemelis balsojis par nama nodošanu organizācijām un kāpēc bijis par līdzekļu piešķiršanu Augara ceļa izdevumu segšanai? Bet nu es saprotu!"

(Turpinājums sekos)

VECĀKĀ UN PLAŠĀKĀ KANADĀ

DV GRĀMATNĪCA

123 Huron St., Toronto 2-B, tel. EM 8-0792

JUMS PIEDĀVĀ SEK.
JAUNĀKĀS GRĀMATAS

J. MEŽAKS
A. KOPMANIS
GADSKĀRTA LATVJU DAINĀS — $2.25

JĀNIS KLIDZĒJS
Cilvēka bērns, romāns — $3.75

KONSTANTĪNS RAUDIVE
Sapņi un īstenība — $2.00

KNUTS LESIŅS
Aklā iela
Noveles $2.60

J. TORVALDS
Tādas bija beigas
Romāns $3.50

RITA LIEPA
SVEŠA VASARA
Romāns, cena $3.50

Z. LAZDA
Saules koks
Dzejas 3.30

I. KARULE
Raibā vasara
Romāns jaunatnei $2.80

A. ŠMITA — V. ČIKAS
Sporta Latvija — $3.80

AD. ŠILDES
Pa deportēto pēdām
Latvieši vergu darbā $3.80

A. G. KRONINA
TIRANNS
Romāns, cena $5.20

J. KLIDZĒJA
DŽENITORS
Romāns, cena $4.00

A. G. KRONINA
DEBESS VALSTĪBAS ATSLĒGA
Romāns, cena $3.80

EDV. VIRZA
Kārlis Ulmanis — $2.80

ĢIRTA SALNA
UGUNS AVOTI
Romāns $6.40

AIDAS NIEDRAS
PIEKTAIS BAUSLIS
Romāns $3.80

M. ZEBERIŅA
Pūra pūķis un trīs sievas
Romāns $3.40

ČARLZA MORGANA
NOTIKUMS UPES LĪNIJĀ
Cena $3.25

K. ZARIŅA
Dzīvība un trīs nāves
Romāns $3.60

F. E. SILLAMPĒ
CILVĒKI VASARAS NAKTĪ
Romāns, cena $2.50

Plkv. V. JANUMA
MANA PULKA KAUJU GAITAS
Cena $4.00

Majora J. ĶILĪŠA
ES KARĀ AIZIEDAMS
Atmiņas $4.00

kā arī: ŽURNĀLUS, SKAŅU PLATES, GRĀMATU ZĪMES u.t.t.

Uz rakstveida pieprasījumu izsūtām pa pastu uz pēcmaksu (COD).

Pasūtinājumus lūdz nodot laikus.

Aiz DZELZS aizkara

OKUPĒTAJĀ LATVIJĀ

Veselības „aizsardzība"

16. un 17. novembrī Rīgā AP 4. sasaukuma 4. sesijā pirmais jautājums bija par veselības aizsardzības stāvokli. Laikrakstu publicēto „deputatu" runu fragmenti, jādomā, atklāja tikai niecīgu daļu no okupantu nevērības pret iedzīvotājiem.

VESELĪBAS AIZSARDZĪBAS MIN. KRAUSS:

„Rīgas Jūrmalā, Ķemerēs un Baldonē pēdējos gados gandrīz nekas jauns nav uzcelts, telpu iekārta ir stipri nolietota un jāatjauno, gausi risina kūrvietu labiekārtoanas jautājumu — gadiem nevar izlemt ūdensvada un kanālizācijas ierīkošanu Rīgas Jūrmalā. Lieli trūkumi vēl ir medikamentu apgādē. To ražošana nav vēl apmierinoša, un vēl nav izskausti gadījumi, ka aptiekās nav to medikamentu, kas Aptieku pārvaldes noliktavās atrodas lielos vairumos (!). — Uzlabojot strādnieku darba un sadzīves apstākļus, palielinot šai ziņā prasības rūpniecības uzņēmumu vadītājiem, ,jāpanāk, lai cilvēki mazāk saslimtu. Vēl ir daudz nelaimes gadījumu darbā. Rīgas cementa rūpnīcas cechos ļoti daudz putekļu. Bet ventilācija nav kārtībā. Strādnieki pat aukstā laikā atver logus un rada caurvēju. Sanitārās un sadzīves vajadzību telpas neatbilst minimālajām higiēnas prasībām. Šāds neciešams stāvoklis ir cēlonis saslimšanai.

MIN. PAD. PR-JA V. KRUMIŅŠ:

„Ir atklātas daudzas sīkas lauku slimnīcas dažkārt pat ar 5 gultām. Tādas slimnīcas bieži vien vada vietējie feldšeri. Rajonos stipri jūtams ārstu trūkums. Dagdas un Maltas rajonā pašlaik trūkst apm. 1/3 no noteikumos paredzētā ārstu skaita. Ministrija un veselības aizsardzības nodaļas negādā par to, lai visi ārsti varētu sarunāties ar pacientiem tiem saprotamā valodā, lai **latviešu valodu mācītos tie, kas to neprot"**

G. GOVAĻOVS:

„Telpu trūkuma dēļ Kārsavas rajonā nevar iekārtot acu, ausu, kakla un deguna slimību kabinetus, kā arī bērnu un sieviešu konsultācijas. Pietiekamu telpu nav arī Mērdzenes slimnīcai un Kārsavas ambulancei, bet rajona slimnīcai nav izolātora."

VALKAS RAJ. KOM. 1. SEKR. P. ŽDANOVS:

„Valkas rajonā sevišķi grūts stāvoklis Sedas ciematā, kur jau ap 5.000 iedzīvotāju, bet tikai viens ārsts. Š. g. pirmajā pusē kūdras rūpnīcā bija 76 nelaimes gadījumu, tai skaitā 7 ar smagām sekām."

Ķemeru ambul. pārzine M. Saltupe: „Rīgas rajona slimnīca atrodas Slokā un ļoti daudziem slimniekiem jābrauc turp ar pārsēšanos Rīgā. Antisanitāri apstākļi ir bērniem skolā, kura ierīkota vecajā celtnē Lielupes malā, kas tur jau stāv gandrīz no hercoga Jēkaba laikiem un atgādina pag. gadu simteņa cietumus."

Siguldas slimn. galv. ārste G. Buša: „Slimnīcas vienīgā sanitārā automašīna nevar nodrošināt ātrās palīdzības sniegšanu rajona iedzīvotājiem, turklāt vēl ar šo pašu mašīnu pārvadā arī infekciju no slimn. akas. Iedzīvotājus slikti apgādā ar medikamentiem. Viens zobārsts ir uz 6.000 iedzīvotājiem."

Prof. P. Stradiņš

Asi kritizēja slimnīcu remonta gaitu: „Gandrīz katru gadu veic iekšējās apdares un krāsošanas darbus, bet jumti stāv nelaboti. VEF gan ceļ lielu kultūras pili, bet kā ir ar slimnīcu?" Deputāts asi vēršas pret to resoru un rūpnīcu vadītājiem, kas neinteresējas par higiēniskiem darba apstākļiem, ieteicot pret tiem lietot visu likuma spēku.

Ārste V. Else

analizēja antisanitāros apstākļus, ko rada neapmierinošā ūdens piegāde nomalēs. Kundziņsaals iedzīvotāji lieto Daugavas udeni. Liekas, tāpēc Kundziņsalā saslimst ar zarnu slimībām. Slimības ir devušas visplašākos uzliesmojumus Jaunmīlgrāvī un Vecmīlgrāvī, kur ir slikta ūdens apgāde.

Ārste R. Mulžniece

runā par zemo sanitārās kultūras līmeni laukos un arī Cēsu pilsētā. Ir ne mazums tādu kolchozu, kur vecie ļaudis mīt aukstās, mitrās un nehigiēniskās telpās. Par viņiem neviens neliekas zinis.

Jelgavas ārste R. Liepiņa

šaustīja birokratisko vienaldzību pret darba cilvēku. Daudzi kolchozi ceļ skaistas, modernas kūtis, siltumnīcas, bet, diemžēl, tikai retais uzcēlis pirti. („Cīņa" 16. 11 56.)

Piezīme: padomju varas vīru uztverē cilvēks ir dzīva lieta, un — milzīgajā vergu valstī to netrūkst. Tāpēc arī saprotams, ka par darba ļaužu veselību kungi rūpējas vismazāk.

POSTS KOLCHOZOS

„**Smiltenes MTS vadītāji** maz cīnās par to, lai kolchozi pildītu plānus... Šogad Smiltenes MTS nevienā kolchozā nav pildījusi ar tiem noslēgtos līgumus par darbiem... Neapmierinoši izmantojot techniku, daudzu darba procesu mēchanizācijas līmenis ir zems... Smiltenes MTS pieļauj lielu novēlošanos labības, kartupeļu, linu u. c. kultūru novākšanā... 15 oktobrī vēl nebija noplauti pāri par 700 ha graudaugu...

LPSR ministru padome atzina Smiltenes MTS darbu par neapmierinošu un brīdināja direktoru b. Briedi, ka gadījumā, ja viņš drīzākā laikā nepanāks MTS darba krasu uzlabošanu — viņu bargi sodīs..." („Cīņa" 26. 10. 56.)

Vilānu rajona Sverņika v. m. kolchozā nekad tik daudz linu nebija iesēts kā šogad — līdz 200 ha. Lini izauga gaŗi un biezi. Vietām neizturēja savu svaru, nogūlās un apauga ar zāli. Technika piemānīja: lai kā pūlējās brigadieŗi — linu kombainis neņēma. Bija vai nu par biezu vai mitru. Un visu šo lēveni vajadzēja noplūkt ar rokām. Brigādēs bija gandrīz vienīgi veci cilvēki. Valde nolēma katrai kolchoznieku sētai iemērīt gabalu, kas tai jānoplūc. Arī mietiņus iedzina, lai zinātu, kas par ko atbild. Katru sestdienu sievietēm izmaksāja skaidrā naudā par darbu 15–25 rubļus par dienu. Ar naudu bija grūti. Kur to ņemt, ja kasē nav ne kapeikas, bet valstij parādā apmēram pusmiljona. Nolēma pārdot 3.000 zosis, kas vēl nebija nobaŗotas. — Katrā saimniecībā viena nolaidība velk otru sev līdzi.

Lai atrisinātu sasāpējušo lopbarības problēmu, nolēma iesēt 250 ha kukuruzas. Piemērotu zemi nevarēja atrast. Mēslojumu izsēja tikai ar rokām. Ar sēju nokavējās. Gandrīz puse sējumu iznīka, bet daļa aizauga ar nezālēm. — Pļavu un kūdras lauku kolchozam nevar ne izskaitīt — vairāk par 1.000 ha. Bet paskataities uz tiem — visi aizauguši ar krūmiem. Agrāk zemnieki savā saimniecībā to nepieļāva, pamazām iztīrīja. Valde nolēma, ka kolchoznieki saņems pa hektāram, krūmus nolīdīs un paturēs žagarus. Bet kolchoziem tas nepatīk. — Pērn nolēmām nokultivēt 200 ha pļavu. Vecrikavas MTS ir divas frēzes, bet trūkst siksnu..." („Sovetskaja Latvija" 28. 10. 56.)

„KOLCHOZU CENTRU KULTŪRA"

„Katrā kolchozā atrodas desmitiem veco māju, kuŗas steidzīgi jāremontē. Tomēr daudzi kolchoznieki to nedara, aizbildinādamies ar būvmateriāla trūkumu. Taču vēl bēdīgākā stāvoklī atrodas t. s. „bezsaimnieku" ēkas. Patiesībā tām ir pat vairāki saimnieki: šīs ēkas pārziņa ciemu padomes, kuŗas tās savukārt nodevušas lietošanā kolchoziem un atsevišķiem kolchozniekiem. Toties nosaukums „bezsaimnieku" ir pilnām attiecināms uz šo ēku ekspluatāciju. Kaut gan tās lietotas visus pēckaŗa gadus, neviens nerūpējas par to uzturēšanu pienācīgā kārtībā, tās neremontē. Jumti šīm ēkām cauri, logi izdauzīti, žogi nopostīti, dārzi un pagalmi aizauguši, netīri. — Jautājums par šīm t. s. „bezsaimnieku" mājām, kas atrodas kolchozu vai brigāžu centros, tūlīt jāatrisina. Ja ciemu padomes tās nespēj uzturēt kārtībā, lai pārdod kolchoziem. — Pietiek minēt, ka šīs mājas novērtētas lēti, ne dārgāk par 15.000 rub., tik daudz apmēram izmaksātu arī to remonts. Būtu vēl viena iespēja — vecās dzīvojamās ēkas pārdot kolchozniekiem. Tanīs varētu apmesties 2 vai 3 ģimenes. Ieguvuši ēku kopīgā īpašumā, kolchoznieki to viegli varētu izremontēt.

Ļoti sliktā stāvoklī ceļi ir kolchozos. „Ceļš uz komūnismu", Padomju arājs", „Zelmenis", Ļeņina v. n., Staļina v. n. Katru dienu te tiek bojāti rati, automašīnas u. c. satiksmes līdzekļi; nezin, kad ceļiem uzvesta grants, rakti un tīrīti grāvji. Pie lopu novietnēm vairākos kolchozos ceļi tā izbraukti, ka pat sausā laikā tur ir purvam līdzīgs muklājs." (O. Apinis, Auces raj. izp. kom. celtniecības nod. vad.; „Cīņa" 6. 10. 56.)

Piezīme: Šīs oficiālās ziņas lieku reiz nepārprotami pierāda, ka komūnistu lauksaimniecība sabrūk ar katru gadu vairāk. Tam pamatā ir, kā visā padomju dzīvē, cilvēku vienaldzība — darba prieka trūkums verdzības jūgā.

PADOMI NAMAMĀTĒM

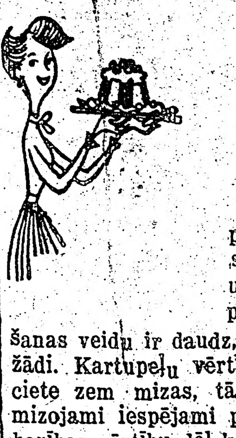

M. KRONE-BALDUMA

KARTUPEĻU PANKŪKAS

Kartupeļi ir neaizstājams produkts mūsu ikdienas uzturā. Kartupeļu sagatavošanas veidu ir daudz, un tie ir dažādi. Kartupeļu vērtīgākā daļa ir ciete zem mizas, tāpēc kartupeļi mizojami iespējami plāni. Trūcīgo barības vērtību dēļ kartupeļus vairāk izmanto kā piedevas gaļas un zivju ēdieniem vai arī sagatavo ar barības vērtīgām piedevām.

Kartupeļu pankūkas var gatavot kā no vārītiem, tā nevārītiem kartupeļiem. Kartupeļu pankūkām var izmantot arī kartupeļu biezeņa pārpalikumu. Kartupeļu pankūkas var dot klāt gaļas un sakņu ēdieniem vai arī vakariņās, papildinot sviestmaizītes.

VĀRĪTU KARTUPEĻU PANKŪKAS I

2 märc. vārītu kartupeļu, 1/4 märc. milau (kviešu), 150 gr. sviesta, 2 olas, sāls pēc garšas.

Kartupeļus nomizo un izrīvē caur kartupeļu spiedi, uzliek uz dēļa un atdzesē, tad pieliek miltus, olas un sāli, un labi samīca. Izveido vēlamā lielumā un cep karstā sviestā no abām pusēm gaiši brūnas. Ja vēlas, pankūkas var arī pildīt ar ievārījumu vai kādu gaļas pildījumu, var arī vienkārši pārkaisīt ar kanēli un cukuru, galdā pasniedz karstas.

VĀRĪTU KARTUPEĻU PANKŪKAS II

2 märc. vārītu kartupeļu, 4 olas, 1 tase (1/8 ltr.) piena, 150 gr. sviesta, cukurs un kanēlis.

Nomizotos un caur spiedi izrīvētos kartupeļus atdzesē, pieliek olas un sāli pēc garšas, kā arī pienu. Labi izmaisa un ar karoti liek uz sakarsētas pannas karstā sviestā; cep gaiši brūnas. Gatavas pārkaisa ar cukuru un kanēli.

KARTUPEĻU BIEZEŅA PANKŪKAS I

1. märc. kartupeļu biezeņa, 1/4 märc. miltu, 1/8 ltr. piena, 2 olas sāls un muskats pēc garšas. Sviests cepšanai.

Miltus un pienu sajauc gludā masā, pieliek sakultas olas un garšas vielas. Labi samaisa ar koka karoti. Liek karstā sviestā un cep gaiši brūnas. Galdā pasniedz ar brūkleņu vai dzērveņu ievārījumu.

KARTUPEĻU BIEZEŅA PANKŪKAS II

1 märc. kartupeļu biezeņa, 3 olas, 4 ēd. k. skāba krējuma, 2 ēd. k. kviešu miltu, 1 ēd. k. cukura, 1/4 tējk. kanēļa, mazliet sāls. Sviests cepšanai.

Kartupeļu biezeni sajauc ar sakultām olām, krējumu, cukuru, miltiem un sāli. Veido ar karoti nelielas pankūkas, liek uz pannas karstā sviestā, mazliet nospiež plakanas un cep gaiši brūnas no abām pusēm.

Pasniedz galdā ar ābolu ievārījumu.

NEVĀRĪTU KARTUPEĻU PANKŪKAS I

2 märc. kartupeļu, 1/2 tase piena, 4 ēd. k. miltu, 2 olas, muskāts, sāls pēc garšas. Sviests vai tauki cepšanai.

Nomizotus kartupeļus sarīvē un caur drēbes maisiņu nospiež. Pieliek miltus un labi izmaisa. Pieliek olas, muskātu un sāli. Pielej pienu un visu labi sajauc. Liek uz pannas sakarsētos taukos vai sviestā mazas, apaļas pankūkas, mazliet nospiež ar karoti un cep gaiši brūnas. Galdā pasniedz ar jāņogu ievārījumu.

NEVĀRĪTU KARTUPEĻU PANKŪKAS II

2 märc. kartupeļu, 4 olas, 4 ēd. k. skāba krējuma, 1/4 tējk. kanēļa, 3 ēd. k. kviešu miltu, sāls pēc garšas. Sviests cepšanai.

Nomizotus kartupeļus sarīvē un nospiež caur drēbes maisiņu. Pieliek krējumu, olu dzeltenumu un garšas vielas. Labi izmaisa. Beidzot iecilā saputotu olu baltumu. Liek uz pannas sakarsētā sviestā nelielas pankūkas un cep gaiši brūnas.

Galdā pasniedz karstas ar brūkleņu ievārījumu.

NEVĀRĪTU KARTUPEĻU PANKŪKAS III

2 1/2 märc. kartupeļu, 4 olas, 4 ēd. k. skāba krējuma, 150 gr. kviešu miltu, 1 sarīvēts sīpols, pipari un sāls pēc garšas. Tauki cepšanai.

Gatavošanas veids kā iepriekš. Šādas pankūkas var arī pasniegt pie gaļas ēdieniem.

Mūsu pārstāvji Zviedrijā

pieņem laikraksta abonēšanas maksu un sludinājumus

DV Stokholmas nodaļa,

Box 220, Stockholm 1

Zviedrijā abonēšanas maksas var kārtot caur INFORMATION Postgiro 35 61 46 Stockholm

LATVIAN MUSIC

VISSPOŽĀKĀM ATSAUKSMĒM APVĪTAS SKAŅU PLATES

Jau dabūjamas:

II ieskaņojums — koris ar solistiem un simfonisko orķestri

Dievs, svētī Latviju — A2 — Dziedāt māku, dancot māku,
K. Baumanis, ar simf. orķ. — E. Melngailis, ar E. Jaunvīksnas solo.

EZERZEME — B2 — Man sajāja trīs tautieši.
J. Graubiņš. — V. Ozoliņš, H. Holmas un E. Zīvertes solo.

Udensrožu vainags — C2 — Cīruļa vedības.
A. Kalniņš. — E. Melngailis, ar E. Zīvertes solo.

Beverīnas dziedonis — D2 — Pavasara dziesma.
J. Vītols, ar simf. orķ. — J. Poruks.

Katra plate maksā $2,50; LP 2 (ilgspēlējošā) — $10,00.

III ieskaņojums—simfoniskais orķ. ar 66 instr.

Meditācija I — A3 — Meditācija II.
A. Ābele.

Arija — B3 — Skaisti dzied lakstigala.
J. Mediņš. — Avu, āvu baltas kājas.

Melancholiskais valsis — C3 — Pūt, vējiņi.
E. Dārziņš. — Tautiešam roku devu.

Suitu dancis — D3 — Ej, saulīte, drīz pie Dieva.
J. Kalniņš. — J. Vītols.

Katra plate maksā $2.50; LP 2 (ilgspēlējošā) — $10.00

IV ieskaņojums — koris ar simfonisko orķestri

Dievišķais mirdzums — A4 — Es skaistu rozīt' zinu
J. Vītols. — E. Melngailis.

Svēta nakts — B4 — Klusa nakts.
L. Van Beethoven — X. Gruber—E. Melngailis, ar simf. orķ.

Nāves ejas — C4 — Sena aukles dziesma.
J. Graubiņš. — A. Kalniņš.

Nakts dziesma — D4 — Ave verum corpus.
A. Kalniņš. — W. A. Mozart ar simf. orķ.

Katra maksā $2.50; LP4 (ilgspēlējošā) — $10.00.

DV GRĀMATNĪCA

123 Huron St., Toronto 2-B, Ont., Canada

Sakarā ar svētku tuvošanos, lūdzam pasūtinājumus nodot laikus, lai tie jūs sasniegtu līdz svētkiem. Plates izsūtām arī uz pēcmaksu (COD).

Pasūtinot plates, neaizmirstiet pievienot naudu pasta izdevumu segšanai.

Daži izteicieni par dzīvniekiem kanadiešu sarunās

crafty as a fox

Šis izteiciens cēlies no tiem, kas mēģinājuši sagūstīt lapsu. Tie zina, cik lapsa var būt piesardzīga un viltīga, sagādājot sev barību.

CARLING'S RED CAP ALE
BREWERY LIMITED

Izrunā: Kārlings Red Kēp Ēl
Brueris Limited

…I NAMAMĀTĒM

…KRONE - BALDUMA

…PEĻU PANKŪKAS

…k. kviešu miltu, 1 ēd. k. cukura, 1/4 tējk. kanēļa, mazliet sāls. Sviests cepšanai.

Kartupeļu biezeni sajauc ar sakultām olām, krējumu, cukuru, miltiem un sāli. Veido ar karoti nelielas pankūkas, liek uz pannas karstā sviestā, mazliet nospiež plakanas un cep gaiši brūnas no abām pusēm.

Pasniedz galdā ar ābolu ievārījumu.

NEVĀRĪTU KARTUPEĻU PANKŪKAS I

2 mārc. kartupeļu, 1/2 tase piena, 4 ēd. k. miltu, 2 olas, muskats, sāls pēc garšas. Sviests vai tauki cepšanai.

Nomizotus kartupeļus sarīvē un caur drēbes maisiņu nospiež. Pielie̦k miltus un labi izmaisa. Pielie̦k olas, muskātu un sāli. Pielej pienu un visu labi sajauc. Liek uz pannas sakarsētos taukos, vai sviestā, mazas, apaļas pankūkas, mazliet nospiež ar karoti un cep gaiši brūnas. Galdā pasniedz ar jāņogu ievārījumu.

NEVĀRĪTU KARTUPEĻU PANKŪKAS II

2 mārc. kartupeļu, 4 olas, 4 ēd. k. skābā krējuma, 1/4 tējk. kanēļa, 3 ēd. k. kviešu miltu, sāls pēc garšas. Sviests cepšanai.

Nomizotus kartupeļus sarīvē un nospiež caur drēbes maisiņu. Pielie̦k krējumu, olu dzeltenumu un garšas vielas. Labi izmaisa. Beidzot iecilā saputotu olu baltumu. Liek uz pannas sakarsētā sviestā nelielas pankūkas un cep gaiši brūnas.

Galdā pasniedz karstas ar brūkleņu ievārījumu.

NEVĀRĪTU KARTUPEĻU PANKŪKAS III

2 1/2 mārc. kartupeļu, 4 olas, 4 ēd. k. skābā krējuma, 150 gr. kviešu miltu, 1 sarīvēts sīpols, pipari un sāls pēc garšas. Tauki cepšanai.

Gatavošanas veids kā iepriekš. Šādas pankūkas var arī pasniegt pie gaļas ēdieniem.

Mūsu pārstāvji Zviedrijā

pieņem laikraksta abonēšanas maksu un sludinājumus

DV Stokholmas nodaļa,

Box 220, Stockholm 1

Zviedrijā abonēšanas maksas var kārtot caur INFORMATION Postgiro 35 61 46 Stockholm

MUSIC

…EM APVITĀS SKAŅU PLATES

…dabūjamas:

…koris ar solistiem un …sko orķestri

— Dziedāt māku, dancot māku. E. Melngailis, ar E. Jaunvīksnas solo.

— Man sajāja trīs tautieši. V. Ozoliņš, H. Holmas un E. Zīvertes solo.

— Cīruļa vedības. E. Melngailis, ar E. Zīvertes solo.

— Pavasara dziesma. J. Poruks.

…,50; LP 2 (ilgspēlējošā) — $10.00.

…nfoniskais orķ. ar 66 instr.

— Meditācija II.

— Skaisti dzied lakstīgala. Avu, avu baltas kājas.

— Pūt, vējiņi. Tautiešam roku devu.

— Ej, saulīte, drīz pie Dieva. J. Vītols.

…; LP 2 (ilgspēlējošā) — $10.00

…koris ar simfonisko orķestri

— Es skaistu rozīt' zinu. E. Melngailis.

— Klusa nakts. X. Gruber—E. Melngailis, ar simf. orķ.

— Sena aukles dziesma. A. Kalniņš.

— Ave verum corpus. W. A. Mozart ar simf. orķ.

LP4 (ilgspēlējošā) — $10.00.

…RĀMATNĪCA

…oronto 2-B, Ont., Canada

…s, lūdzam pasūtījumus nodot laikus, …svētkiem. Plates izsūtām arī uz pēc…maksu (COD).

…rstiet pievienot naudu pasta izdevumu segšanai.

LIELĀKAIS SEZONAS NOTIKUMS KANADĀ

Latviešu preses biedrības Kanadas kopas

PRESES BALLE

25. janvārī, pl. 8 v. Columbus zālē, Toronto

(Linden un Sherbourne ielas stūrī)

NO PL. 8—9 KONCERTMŪZIKA

DEJU PL. 9 ATKLĀS AR TRADICIONĀLO POLONĒZI DEJAS SKOLOTĀJA N. ŠVANEBACHA VADĪBĀ

● Laba deju mūzika. ● Klāti galdiņi. ● Boles un šampanieša galds.

● Puķu meitenes. ● Dzīvas preses pīles izsole u. t. t.

PUSNAKTS IZDEVUMS PRESES PĪLE

A. D. Kristapsona delikatešu veikala galds ar vislabākajiem uzkožamiem.

Galdiņi iepriekš rezervējami Lotus puķu veikalā, 802 Bathurst ielā (pie Bloor), tel.: LE 3-3884.

Ieeja kungiem $1.50, dāmām $1.00 Vieta pie klāta galdiņa $1.00.

Visus laipni ielūdz LPB KANADAS KOPA

Pudiņu un cepumu pulveŗi tikai no

DR. OETKER

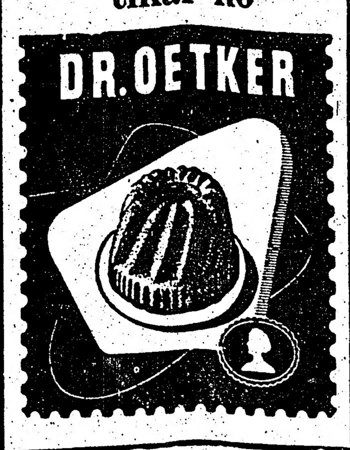

OPTIĶIS LUNSKY

470 COLLEGE ST., TORONTO

WA 1-3924

IZNĀKUSI SEN GAIDĪTĀ GRĀMATA

GADSKĀRTA LATVJU DAINĀS

Labā iesējumā, ar 114 mākslinieka A. Kopmaņa illustrācijām un J. Mežaka tekstu

Grāmatas cena $2.25

DABŪJAMA

DV GRĀMATNĪCĀ

123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada.

Izsūtām arī pa pastu uz pēcmaksu.

Dr. Alexander Szatmari

nervu un noguruma slimībās

288 St. Clair Ave., W. Toronto

Runas stundas no 2-7 pp. vai uz iepriekšēju norunu pa telefonu

WA 1-0556 vai MA 5243

Dr. T. L. GRANOVSKY

ZOBĀRSTS-CHIRURGS

runā krieviski un vāciski

514 Dundas St., West

(Spadina stūrī)

Zvanīt EM 8-9038, Toronto

LATVIEŠU PUĶU SALONS

C A L L A

727 Danforth Ave, pie Pape, tel. HA 9911, Toronto

Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem gadījumiem ● Bagātīgā izvēle griezti ziedi

● Podu puķes. ● Zaļumi un tropiskie stādi.

Tautiski izstrādājumi. ● Keramika.

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus

Mēs piegādājam mājās

Steidzīgi meklē

DRĒBNIEKUS un ŠVUĒJAS

— ARODA PRATĒJUS.

Garantēts darbs visam gadam. Rakstīt:

J. BERZINS, ST. ANDREWS, N. B.

Meklē

KONRADU RUPAIS, GALINU RUPAIS

un viņu meitu

VIKTORIJU IRĒNU RUPAIS,

kas 1944. g. atstāja Rīgu, kā arī

ALFONU TILTIŅU un PAULĪNI TILTIŅU

no Rīgas.

Ja kāds ko zinātu, lūdz rakstīt šī laikraksta kantorim ar Nr. 29.

Kapsi's Hair Styling

113 MAC PHERSON AVE.

Pirmklasīgs darbs pie ilgviļņiem, matu griešanas. Iepr. pieteikties pa tel. WA 2-4585

runā vāciski, krieviski un zviedriski

COLLEGE – LANSDOWNE rajonā izīrējamas 2 istabas un virtuve. Tel.: LE 4-0323, Toronto. (30)

LIELA, SAULAINA, glīti mēbelēta istaba izīrējama ar vārīšanas iespējām. Piemērota precētam pārim. $10,00 nedēļā. LE 4-8306, Toronto.

IZĪRĒJAMA mēbelēta istaba vieniniekam/cei. 247 Grace St., Toronto. Zvanīt: LE 2-4309. (28)

JAUNA, VĒRTĪGA GRĀMATA

Tautas atmodas laikmeta 100 gadu atcerei

JĀNIS SARMA

NEGANTNIEKS

Stilistiski meistarīgā stāstījumā autors sniedz iejūtīgu tēlojumu par Auseklа dzīvi, viņa saskari ar laika biedriem, latviešu tautas laikmetīgajiem centieniem un cīņu pret vācu un krievu pārtautošanas mēģinājumiem.

Šai grāmatai jābūt katrā latviešu mājā, katrā skolā un bibliotēkā. Glītā sējumā ar V. Upenieka apvāka zīmējumu, 462 lpp.

INGRIDA VIKSNA

ES SAKU PALDIES $2.75

Patīkamam laika kavēklim

ARTURS VOITKUS

APROCE $1.80

Pieprasīt apgādam MEDUSLACIS, 28 Austin Ter., Toronto/Ont., DV grāmatnīcā, 123 Huron St. un visos lielākos grāmatu galdos.

Laikraksta LA pārstāvis Edmontonā R. ČAKS, 11029-88 Ave, Edmonton, Alta.

Pieņem abonēšanas un sludinājumu maksas mūsu abonentiem, kā arī pieņem jaunus abonentus, sludinājumus un informāciju

Frank Vass B.A

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave, Apt. 408 (College un Spadina ielu stūrī)

Tel. birojā — WA 2-6111

WA 2-6112, Toronto

PĀRSŪTIET NAUDU UZ LATVIJU

Saiņu pārsūtīšanas birojs — Latvian Church Gift Parcel Service — draudzes mājā 55 Hans Rd., London, S.W.3, kas nodibinājās pag. gadā Londonas latviešu draudzes māc. R. Slokenberga vadībā, ir izveidojis 3 plašas nozares palīdzības sniegšanai tautiešiem dzimtenē.

1. Zāles pa gaisa pastu ar iepriekš samaksātu muitu. Pārsūtīšanas izdevumi par saini līdz 4 mārc. (2 klgr.) maksā 4.30 līdz 5.80, atkarā no saiņa apdrošināšanas summas.

2. Lai sniegtu palīdzību naudā, pārsūta uzvalku drēbes gabalus 3 1/2 jarda (3 1/4 metra), dubultplati, sākot ar 40 dol. par gabalu. Zils ševiots. Un slavenos angļu Burberrys uzvalku audumus, sākot ar 53 dol. gabalā. Atgriezumus (arī 3 1/2 jarda) no eksportdrēbju noliktavas izsūta par 35 dol. gabalā. Cenā ietelp muita un pasta izdevumi saiņa nosūtīšanai. Visi uzvalku drēbju gabali ir angļu eksportdrēbe, garantēti „pure wool" un „Made in England" — apzīmogoti audumā. Par šiem audumiem tur maksā 2500 līdz 3500 rubļu. Uzvalku drēbju piederumi, ieskaitot pogas un diegus, par 7 dol., pievienojami tam pašam sainim.

3. Birojs sagatavo saiņus pēc norādījumiem ar dažādu saturu, vai arī pārsūta sūtītāja mājās sagatavotus saiņus. Neto svars — 20 mārc. (10 klgr.). Visi saiņi ir apdrošināti un Saiņu pārsūtīšanas birojs atbild par katru saini. Nosūtītājam dodam saiņa saņēmēja parakstu. Pieprasiet izziņu. Drēbju paraugus izsūta pret 1 dol. zīmi pa gaisa pastu.

Saiņu pārsūtīšanas birojs, draudzes mājā, 55 Hans Road, London, S.W.3. Great Britain. Tel. Kensington 9905.

Dr. ROMAN PNIEWSKY

Ilggadīgs prakst. slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē

Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās

8537 PARK AVE, MONTREL, P.Q., tel. HA 7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no 8-9 vakarā

Zobu ārsts Dr. N. NOVOŠICKIS

(Lietuvietis). Diplomēts Vācijā un Kanādā

345 Bloor St. W. (tuvu Spadina Ave.)

Zvanīt WA 3-2003 pēc norunas pp. un vakaros katru dienu

Runā vācu un slavu valodas

S VASARĀJS

Transporta uzņēmums

Tel. LE 4-1403

Toronto

LITTLE BEAUTY SALON

(Īpašn. Erika Miltiņš) 428 ST. CLARENS AVE, tel. LE 1-5937

(pie Bloor, tramv. piet. Lansdowne), Toronto

PIRMDIENĀS SLĒGTS

"...CANADIAN TRIUMPH..." Washington Star

NATIONAL BALLET OF CANADA

Celia FRANCA • David ADAMS • Lois SMITH

COMPANY OF 70 WITH FULL ORCHESTRA

no 7. līdz 26. janvārim

Biļetes jau dabūjamas: $3,00; $2,50; $2,00; $1,50

ROYAL ALEXANDRA THEATRE

KING IELĀ PIE UNIVERSITY AVE., TORONTO.

BAZNĪCAS ZIŅAS

ŅUJORKA

Betlemes baznīcā, Third Ave un Pacific St. Brooklyn.

DETROITA

Detroitas, Mich. Sv. Pāvila ev. - lut. dr. dievkalpojums 20. janvārī, plkst. 1,00, Holmes Methodist Church, Lincoln at Putnam. Plkst. 12,45 — skola. Pēc dievkalpojuma draudzes gada pilnsapulce. Māc. V. Līventāls.

Detroitas latv. ev. - lut. dr. dievkalpojums, svētdien, 20. janvārī, pl. 2 p.p., Sv. Marka b-cā (1045 E Grand Blvd.) Prāv. A. Skrodelis.

ČIKAGA

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave, Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev.-lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu plkst. 3 pp.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev.-lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 3-2420.

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10.30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9 30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru pl. 7.30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave, tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev.-lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības luterāņu baznīcā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Lansingā Kolledžas lut baznīcā mēneša 1. svētdienā plkst. 2 dienā; bērniem plkst. 1.15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCAs telpās, 120 W Lexington Ave.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S.E. Grand Rapidi.

Māc. A. Plebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcā, 523 Pine St., mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 pp.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9.30-12.30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Milvokū latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 2 pp. Faith ev.-lut. baznīcā — 1004 S. Layton Blvd., māc. J. Meisters. Svētdienas skola tai pašā laikā baznīcas telpās.

Mineapoles St. Paula latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave, katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

San Džosefā, Saron lut. baznīcā mēneša 3. svētdienā plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1.15.

Saginavās St. Paula Episkopālā baznīcā mēneša 2 un 4. svētdienā plkst. 15.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis — 331 Argyle St. Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

Svētdien, 27. janvārī, pl. 6,30 v., Dieva valstības robežas.

Dievkalpojumi notiek Fort William Trīsvienības baznīcā, 560 May St.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto sv. Andreja bazn., Carlton un Jarvis ielu stūrī Tel WA 4-1563.

Svētdien, 20. janvārī, plkst. 4 p.p. dievkalpojums.

Svētdien, 27. janvārī, plkst. 11 r. dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

20. janvārī, pl. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā. Iesvētes mācība.

27. janvārī, pl. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā. Iesvētes mācība.

3. februārī, pl. 4 p.p. dievkalpojums Sv. Trīsvienības baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek sv. Barnabas baznīcā, 361 Danforth Ave.

20. janvārī, pl. 2,30 p.p. dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

27. janvārī, pl. 2,30 p.p. dievkalpojums.

Māc. T. Aviks, 11 Wanda Rd., Toronto.

Māc. E. Pavasars, 209 East 28th St., Hamilton, Ont.

Svētdien, 20. janvārī, plkst. 4,00 p.p. dievkalpojums -svētbrīdis; pēc dievkalpojuma draudzes gada pilnsapulce baznīcas apakšējās telpās.

Piektdien, 18. janvārī, plkst. 7,00 vakarā jaunatnes vecākās grupas stunda — 113 Charlton Avenue, W.

Ceturtdien, 24. janvārī, plkst. 7,00 vakarā draudzes bībeles stunda, 20 Garrick Avenue.

Piektdien, 25. janvārī, plkst. 7,00 vakarā jaunatnes jaunākās grupas stunda mācītāja mājā.

Kristīta Edīte Ināra Zvirbulis, Viļa un Vijas meitiņa.

Laulāti: Oskars Zvirgzdgrauds un Mirdza Leontīne Liepiņš; Alberts Ancāns un Gaida Karmene Eglīte; Pēteris Ruņģis un Vija Kārkle.

Māc. Arturs Voitkus, 28 Austin Terrace, Toronto, tel. WA 5-1566;

Hamiltonā, Kristus ev. - lut. latviešu draudzē dievkalpojums

Svētdien, 27. janvārī, pl. 3,30 p.p. svētdienas skola baznīcā. Plkst. 4,30 dievkalpojums; pēc tam draudzes gada pilnsapulce.

Kičenerā dievkalpojums Mateja ev. - lut. baznīcā svētdien, 10. februārī, plkst. 11.00 no rīta.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont., tel. — CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury Ont., tel OS 3-3284.

Māc. Elmārs Caune (10127 - 124 Edmontonā

Māc. Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave, Winnipeg 9, Manitoba, tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev.-lut. sv. Krusta draudzē, sv. Pētera baznīcā Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREALAS

latviešu Trīsvienības ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek regulāri katru svētdienu Redeemer baznīcā 285 Clark Ave Westmontā. Sākums plkst. 1.30 pp., mācītājs A. Gaudiņš.

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q.

Montreālā, 20. janvārī, pl. 1,30 p.p. bērnu dievkalpojums.

Montreālā, 27. janvārī, pl. 1,30 p.p. dievkalpojums pieaugušiem Debesbraukšanas baznīcā.

Pēc dievkalpojuma draudzes pilnsapulce baznīcas zālē.

TORONTO LATVIEŠU MISIONES dievkalpojumi notiek sestdienās, pl 8 vakaros. Svētdienas skola svētdienās 12 dienā, lūgšanas sapulces svētdienās 1 dienā. People Ch. 100 Bloor St. E., misiones namā, Park Road 14. tel. AM 1-4218.

TORONTO LATVIEŠU BAPTISTU draudzes kārtējie dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 4 pp Walmer Rd. angļu baptistu baznīcas telpās

S. HEIFETZ, NOTARY PUBLIC

68 Wellington W., (tuvu Bay St.) Toronto, Ont. tel. EM 6-6451

Vecākais ceļojumu un notāriāla birojs Kanadā — 35 gadu pieredze. Pieredze immigrantu lietu kārtošanā, notāriālu dokumentu, Kanadas pavalstniecības, vīzu un dokumentu tulkojumu lietās. Runā krieviski, vāciski un latviski

Visu jūsu daiļumam sniedz

ELZA PĒRKONE

Amaryllis Cosmetological Institute

61 Charles St., W., Toronto, WA 1-9011.

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA

HALLS DRUGSTORE T. KRAUMANIS

14 DIXON RD., Toronto 15, Ont., Canada, tel. aptiekā CH 4-5678, mājās CH 4-0107

Dāvanām un pašiem! Apskatiet, varbūt patiks!

FOTO ALBUMS:

20,5 x 23 cm, ar BRĪVĪBAS PIEMINEKĻA attēlu bagātīgā zelta spiedumā uz vāka,

Cena $6.00.

VIESU GRĀMATA:

17 x 23 cm, izmantojama arī kā dienas grāmata, uzmetumu grāmata atzīmēm par svarīgākiem notikumiem ģimenē, lai vēlāk no tiem paliktu skaistas atmiņas. Uz vāka Rīgas siluets zelta spiedumā.

Cena $6.00.

ADREŠU VĀKI APSVEIKUMIEM:

20,5 x 23 cm, ar skaisti iekomponētu Latvijas mazo ģērboni uz vāka, īsta zelta spiedumā.

Cena $6.00.

Piedāvā

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA,

123 HURON IELĀ, TORONTO

NUPAT SAŅEMTAS SEKOJOŠAS GRĀMATAS:

Andreja Eglīša OTRANTO, dzejas	$3.20
Kārļa Ieviņa GUNTIS UN DAILA	$3.00
Jāņa Sirmaņa TINCIS	$5.30
Rutku Tēva DUMPĪGĀ RĪGA	$2.80
Jāņa Jaunsudrabiņa TĀ MUMS IET	$4.20
Zentas Mauriņas ZIEMEĻU TEMAS	$3.25

DV GRĀMATNĪCA,

123 Huron ielā, Toronto

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāci, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

SARGĀSIM BĒRNU DZĪVĪBAS

Satiksmes nelaimes gadījumos Kanadā nogalina 300 bērnus gadā

Pagājušaā gadā tūkstošiem bērnu visā Kanadā potēti ar Salka poti pret bērnu trieku, bet šī trieka ir tikai ceturtajā vietā starp nāves nesējiem Kanadas bērniem.

Nav vēl potes, kas varētu tos aizsargāt pret vislielāko nāves nesēju un sakroplotāju — nelaimes gadījumiem.

Vecumā no pieciem līdz deviņiem gadiem satiksmes nelaimes gadījumi bērniem sagādā nāvi divas reizes vairāk nekā vēža slimība, piecas reizes vairāk nekā bērnu trieka, TB vai plaušu karsonis un 16 reizes vairāk par sirds slimībām vai drudzi.

Trijos gados, no 1952. līdz 1954. gadam, caurmērā 600 bērnu zem 15 gadiem nogalināti satiksmes nelaimēs. Tas nozīmē, ka tikpat daudz bērnu miruši sakarā ar satiksmes nelaimes gadījumiem, kā no vēža, bērnu triekas, TB un plaušu karsoņa kopā. Šī uztraucošā nāves muita neuzrāda ne ievērojamu pieaugumu, nedz jūtamu samazināšanos.

Vecāki un daudzi sabiedriskie darbinieki ar bažām pārdomā nākotnes izredzes. Motorizēto satiksmes līdzekļu skaits, pēc reģistrācijas spriežot, kopš 1946. gada ir divkāršojies, un to skaits turpina pieaugt (līdz 1956. gadam bija aplēsts, ka to būs 6,5 miljoni).

Šie fakti ir pavedinājuši uz smagām pārdomām par satiksmes stāvokli. Vai ievainojumu un nāves gadījumu skaits pieaugs, augot satiksmes līdzekļu skaitam? Vai mūsu bērnu var iemācīt saglabāt savas dzīvības? Ja tā, tad kāds būtu labākais ceļš to izdarīt? Kur mēs esam guvuši panākumus un kur cietuši neveiksmi?

Kaut gan par satiksmes nelaimes gadījumiem daži domā optimistiski, tomēr laikrakstu melnie virsraksti un drošības organizāciju ziņojumi liek domāt citādi. Taču skaidri ir pierādīts, ka jaunās dzīvības var saglabāt katra parvaldības iestāde, kas noteikti apņēmusies to darīt.

Piemēram, Otavā vecākus satrauca lielais nelaimes gadījumu skaits, ko piedzīvoja skolēni, doties uz skolu un nākot no tās mājās. Tad visā pilsētā noorganizējās skolu drošības patruļas. Šodien 1.600 īpaši sagatavoti vecāki zēni un meitenes vada maziņos pāri dzīvās satiksmes krustcelēm. Iznākums: pēdējos trīs gados nav ziņots ne par vienu vienīgu ievainošanas gadījumu.

1955. gadā Etobikokas pilsētiņas pamatskolas pieteica vispārīgo kara gājienu pret ceļu nelaimes gadījumiem kā klasēs, tā ārpus tām. Tie izmantoja priekšlasījumus, demonstrējumus un drošības klubus. Gada beigās policija varēja ziņot: „Kopš pagājušā gada Etobikokas skolēnu starpā nelaimes gadījumu skaits samazinājies par 27 procentiem, kaut gan satiksmes līdzekļu un skolēnu skaits pieaudzis."

Uz vecākiem gulstas smaga atbildība: veselīga bērnu jūtu attīstība un apmācība drošības noteikumu ievērošanā. Pirmā ir visgrūtākā. Drošs bērns ir tāds, kas mācījies paškontroli, pašpaļāvību, pašdisciplīnu un paklausību. Tāds bērns, atzina kāda drošības ekspertu konference Čikāgā, var brīvi klejot pa ielām bez bailēm, ka viņam draudētu briesmas satiksmes nelaimes gadījumos. No otras puses, emocionāli nestabils bērns, kas bieži aug mājās, kur to neievēro un nemīl, var patiesībā attīstīties par tādu, kas ātri var krist par upuri šiem nelaimes gadījumiem. Pēc Canadian Mental Health Association Dr. Dž. Grifina domām, tas var sākt mēģināt pievērst sev uzmanību ar to, ka ir bīstami pārdrošs un uzņemas nevajadzīgu risku. Vai, varbūt, bērns pie sevis var domāt: „Ja vecāki mani nemīl, es tiem varēšu atdarīt un likt viņiem nožēlot, ja es ļaušu sevi ievainot."

Par satiksmes drošības apmācību Jaunskotijas satiksmes drošības direktors Klaids Duglass izteicās, ka pēc viņa pārliecības bērns var to sākt mācīties tikko sāk staigāt. Dr. W. Velless Mekkeijs, būdams Departament of National Health and Welfare bērna un mātes veselības nozares vadītājs, aizstāvēja ieskatu, ka divu vai triju gadu vecumā bērni jāapmāca ielas malu ievērošanā. Jau šai vecumā bērnu var iemācīt apstāties ietves malā un gaidīt, kamēr viņu pārved pāri ielai. Tad, kad šis ietves malas prakse (apzinīga satiksmes pārbaude pirms ielas šķērsošanas) kļūs paradums, nelaimes negadījumu skaits samazināsies. Bērnam ietves malas apmēcība jāpiesavinās tikpat automatiski, kā zobu tīrīšana un matu sukāšana."

Agrīna mājas apmācība ir tikai sagatavošanās tam lielajam brīdim, kad bērns sasniegs piecu gadu vecumu un varēs iet skolā. Izvairīties no satiksmes briesmām, ejot uz skolu un nākot no tās, ir viena no dzīves prasībām, kas bērnam jāpiesavinās vislabāk. Statistiski dati liecina, ka piecu un sešu gadu vecumā satiksmes nelaimes gadījumos bērni cieš visvairāk. Ontario Department of Highways drošības sekcija ir izpētījusi lielu skaitu nelaimes gadījumu, kas notikuši ceļā uz skolu un nākot no tās. Sabiedrībai tā devusi piecus šādus ieteikumus:

1. Mudiniet savus bērnus doties uz skolu pietiekami agri, lai viņiem nav jāskrien. Deviņos no desmit nelaimes gadījumiem bērns notikuma brīdī skrējis;

2. pirmās sešas vai septiņas reizes pavadiet savu bērnu uz skolu un no skolas. Izraugaities drošāko ceļu uz skolu un norādiet viņam uz visām zīmēm, ielas apzīmējumiem un drošības palīglīdzekļiem;

3. mudiniet savu bērnu sabiedroties ar diviem vai trim citiem bērniem, lai tie varētu viens otru pavadīt uz skolu. Ja bērns būs ar citiem bērniem, ir mazāk izredžu, ka viņš raudzīs pārskriet pāri ielai, lai pievienotos pārējiem;

4. rādiet pats labu priekšzīmi. Nebūs nekāda labuma, ja vecāki vai skolotāji piecas dienas nedēļā teiks bērniem, lai tie ielu šķērso tikai pret zaļo gaismu, ja sestdienās iepērkoties paši pieaugušie ies pret sarkano gaismu; uzziniet, ko skolās māca par satiksmes drošību, tad to papildiniet ar pārrunām ēdienreizēs mājās.

LATVIAN MUSIC

VISSPOŽĀKĀM ATSAUKSMĒM APVĪTIE

JAUNIESKAŅOJUMI

IV

Dievišķais mirdzums, Es skaistu rozīt' zinu, Svēta nakts un Klusa nakts un 4 citas garīga rakstura dziesmas. Visas pirmatskaņojumā, arī jaunsabalsotās 4 Ziemassvētku dziesmas. Reitera koris; 2 pavada simf. orķestris.

Jānis Mediņš un Teodors Reiters: „Līdz šim tehniski un vokāli vislabākais Reitera kora — Latvian Music — ieskaņojums."

III

Ārija, Melancholiskais valsis, Suitu dancis, Meditācija, 5 tautas dziesmas. Stokholmas Filharmonijas ork. 36 instrumenti T. Reitera vadībā. Mariss Vētra: „Visu laiku labākā latviešu skaņu plate."

II

Latvijas himna, Beverīnas dziedonis, 6 citi izlases skaņdarbi. Reitera koris; 2 pirmie ar simf. orķestri, 3 ar solistēm. Jau noraidīts vairāk kā 50 radiofonos.

I

Senatne, Bērzi, Alutiņš, bāleliņš, 4 citas dziesmu skaistules. Reitera koris; 3 ar koŗa solistēm.

Katrs ieskaņojums iedalīts vienā LP, 33 1/3 vai 4-5 78 apgr. platēs: **$10, abonentiem $8 ar piegādi.**

Ar 3 ieskaņojumiem ($24) ieskaitām abonentos; tam izcilas priekšrocības.

Kanadā: V. Kaļiņš, 21 Denison Rd. W., Toronto 15, ASV: V. Kancāns, 1900 W. 3rd St., White Bear 10, Minn.; un grāmatnīcās; DV grāmatnīcā, 128 Huron St., Toronto; pēdējā pērkamas arī atsevišķas 78 apgr. plates.

Iegaumēsim: tikai pašu rokas cels latviešus goda vietā starp citām tautām!

VIŅŠ BIJA KREMĻA LABĀKAIS SPIEGS

Ģenerāļa Mekartūra slepenā dienesta atklājums (3)

III

ZORGE IEGŪST SŪTŅA UZTICĪBU

Zorges piederība nacionālsociālistu partijai pamazām salauza sūtņa Herberta fon Dirksena un pārējo sūtniecības darbinieku atturību. Liekas, ka Zorges lieliskās padomdevēja spējas ievērojami sekmēja pulkveža Otta straujo augšupeju. Drīz vien pulkvedi paaugstināja par ģenerālmajoru, reizē uzticot arī militārā atašeja pienākumus. Kad Dirksens vēlāk atstāja Tokio, ģenerālmajors Otts uzņēmās sūtniecības vadību. Zorge nu bija ticis klāt pie labākā un pārbaudītākā vācu ziņu avota Japānā. Dabiski, ka sūtnis Otts bieži vien pārrunāja ar savu padomdevēju un draugu Dr. Zorgi jautājumus, kuros viņam pašam kā vājam Japānas un japāņu mentālitātes pazinējam pietrūka padoma. Gadiem paejot, Otta uzticība Zorgem bija jau tik liela, ka gandrīz vai visi sūtniecības oficiālie dokumenti bija pieejami Zorgem. Tāpat sūtniecības flotes atašejs gaisa spēku un arī jaunais militārais atašejs, kā arī 1940. g. piekomandētais vācu slepenā dienesta pulkvedis Jozefs Meisingers nevien uzticējās Dr. Zorgem, bet bieži arī paļāvās uz viņa dotajiem padomiem un ieteikumiem. Tikai sūtniecības flotes atašejs pret Zorgi bija atturīgs un nepieejams. Viņš nešaubījās par Zorges lojālitāti un nedomāja arī, ka Zorgem būtu kādi sakari ar krieviem. Nē, Zorge šim vācu virsniekam vienkārši nepatika.

ZORGES TRIUMFS

Tas bija daudzu gadu neatlaidīga darba rezultāts un triumfs, kad 1939. gadā pēc II pasaules kara sākšanās sūtnis Otts Dr. Zorgi izraudzīja par sūtniecības preses atašeju. Katru rītu nu jaunais preses atašejs sniedza lieliskus komentārus japāņu un ārzemju preses pārstāvjiem par kara attīstību Eiropā. Pēc šīm preses konferencēm Zorge bieži brokastoja kopā ar sūtni. Šajās brokastīs sūtnis dabūja no Zorges zināt daudz neoficiālu ziņu par notikumu attīstību Japānā. Tāpat tad sūtnis bieži iepazīstināja Zorgi ar jaunākiem rīkojumiem no Berlīnes un pārrunāja arī eventuālās atbildes uz Berlīnes uzdotajiem jautājumiem. Izklausās neticami, bet vīrs, kas visvairāk uzticējās Zorgem, ar laiku bija slepenā dienesta pulkvedis Meisingers.

Pēc tam, kad 1940. gadā parakstīja Berlīnes-Romas-Tokio ass valstu paktu, Japānas armijas un flotes generālštābs daudz brīvāki apspriedās ar sabiedrotās Vācijas atbildīgajiem sūtniecības darbiniekiem.

Sarkanarmijas Ceturtā biroja agents, tagad nacionālsociālistu valdības samaksāts un aizsargāts, nu varēja viegli iegūt informāciju, kas nebija atsveŗama ar visu Kremļa zeltu.

SPIEGU FIRMA TOKIO

Zorge neaprobežojās tikai ar lielisko panākumu ieperinoties vācu sūtniecībā. Jau 1935. gadā uz Zorges rīkojumu Tokio nodibinājās firma M. Klausen Shokai ar ērtām kantora telpām Karasumori namā. M. Klausena un biedru firma pagatavoja un pārdeva spiedes plānu un karšu pavairošanai. Firma jau ar pirmiem pasūtinājumiem ieguva plašu klientūru. M. Klausena firmas klientu vidū bija tik plaši pazīstamās japāņu firmas, kā Mitsubashi, Mitsui, Hitachi, daudzas municijas fabrikas un vēlāk arī japāņu armija un flote. Lieki atzīmēt, ka visi armijas plānu pasūtinājumi no Klausena nonāca tieši Zorges rokās. Klausena firma darbojās ar labiem panākumiem un tik lielu peļņu, ka Zorgem radās pamatotas bažas par firmas direktoru fiktīvo sarkanarmijas majoru Maksi Klausenu. Bet lempīgais sarkanmatis, kas vismazāk atgādināja bīstamu spiegu, nekrita kapitālisma kārdināšanā. Bez tam M. Klausena firma nevien labi maskēja uz āreni pašu „majoru", bet ar firmas palīdzību bija viegli izdarīt daudzas naudas pārsūtīšanas akcijas gan no Šanghajas, Ņujorkas, Honkongas un citurienes, jo firma taču pirka un pārdeva arī ārpus Japānas.

SPIEGI IEPERINĀS JAPĀNAS VALDĪBĀ

Kaut gan sarkanarmijas Ceturtais biroja par Zorges palīgu bija izraudzījis japāni Mijagi, Zorge drīz vien nāca pie atziņas, ka Mijagi spēkos nav nodibināt kontaktu ar valdībai tuvu stāvošām personām. 1934. gada vasarā pie valdības padomnieka Ozaki Hozumi ieradās kāds svešinieks, uzdodamies par Minami Riuchi, faktiski tas bija Mijagi, un paziņoja, ka kāds vecs draugs no Šanghajas vēlas ar viņu satikties nākošajā svētdienā Nara briežu parkā. Plašajā parkā, kur noklausīšanās iespēja bija izslēgta, Zorge sava spiegu tīkla locekles amerikāņu žurnālistes un komūnistes Agneses Smedlijas draugam izskaidroja, ka Kremlim nepieciešami vairāki vīri, kas stāv tuvu tieši Japānas valdībai un galmam. (Vēlāk noskaidrojās, ka Ozaki gan apellējot pie viņu komūnistiskās pārliecības, gan arī piekukuļojot ar naudu, izdevās savā darbā iesaistīt desmit japāņu kollēgas. Kandidātus Ozaki izvēlējās tik rūpīgi, ka ilgus gadus tie darbojās neturēti aizdomās. Zorge pats satikās ar de Voukelitču, Mijagi un Ozaki vienīgi šad un tad kādā restorānā, bārā vai parkā. Maksis Klausens joprojām bija visas šīs spiegu bandas radiooperātors.

MIKROFILMAS CEĻO UZ MASKAVU

Līdztekus īsviļņu radoraidījumiem, Zorge lielu tiesu svarīgas informācijas materiālus uz Maskavu nosūtīja ar īpašu kurjēru. Šad un tad kāds nezināms Kremļa agents Tokio uzmeklēja Zorgi vai Klausenu un parasti mikrofilmētos ziņojumus un dokumentu kopijas nogādāja uz Maskavu. Līdz pat 1939. gadam tomēr galvenā informācijas nogāde Maskavai notika ar paša Zorges aģentu starpniecību caur Šanghaju vai Honkongu. Tad Zorge izšķīrās, ka pārāk riskanti sūtīt paša aģentus kurjēru gaitās uz Ķīnu. Radās arī grūtības valūtas sagādē, kas bija nepieciešama spiegu tīkla finančēšanai. Zorge nosūtīja radioziņojumu uz Maskavu, lūdzot sūtīt tiešu kontakta aģentu uz Tokio. Drīz vien Klausens saņēma atbildes raidījumu: „Divas teātra biļetes Fricim, sēdeklis 167, 168. Krēsls 169 mūsu sakarnieks." Pēc neilga laika Klausens savā pasta kastē atrada minētās teātra biļetes. Noteiktā dienā Klausens ar sievu Annu bija teātrī un tumsā Makssi pasniedza sev pa labi sēdošajam kaimiņam 38 mikrofilmas. Kaimiņš savukārt Klausena rokās ielika mazu vīstoklīti, kas saturēja 5.000 amerikāņu dolaru. Tikai vēlāk noskaidrojās, ka Klausena noslēpumainais kaimiņš nav bijis neviens cits, kā padomju konsuls Tokio Votokevičs. Nākamajā aprīlī Klausens un Anna apmeklēja Takazuka teātri, kur Maksis Votokevičam nodeva 30 mikrofilmas, bet konsuls savukārt nodeva $3.000,- un 2500 japāņu jēnu.

MILZU SUMMAS SPIEGU UZTURĒŠANAI

Visa spiegu tīkla uzturēšana Zorgem izmaksāja apm. 3.000 jēnu mēnesī. Klausenam bija uzticēti kasieŗa pienākumi un laiku pa laikam viņš Zorgem sniedza pārskatu par saņemtām summām un izdevumiem. Zorge, ar vācieša akurātību, šos kases pārskatus pārfotografēja un mikrofilmā nosūtīja uz Maskavu. Vairāki bandas dalībnieki darbojās pilnīgi bez atlīdzības. Tā Ozaki nesaņēma nevienu centu. Nav brīnums, ka pēc Klausena kases grāmatām no 1936 gada līdz 1941. gada oktobrim visa spiegu tīkla uzturēšana Kremlim bija izmaksājusi milzu summu. Nenoliedzami, ka informācija, ko Zorge sniedza Kremlim pēc 1941. gada 22. jūnija, bija miljonus dolaru vērta.

ZORGE BRĪDINA MASKAVU

Ģenerāļa Mekartura Izlūkošanas dienests tālāk noskaidrojis, ka 1940. gada 20. maijā pēc savu kārtējo spiegu darbības ziņojumu nosūtīšanas, Zorge noraidīja vēl īpašu ārkārtīgi svarīgu radiogrammu, kurā paziņoja: „Pēc manā rīcībā esošās informācijas Hitlers gar Padomju Savienības robežām sakoncentrē no 170 līdz 190 divīzijas. Šīs divīzijas uzbruks visā ffrontē ar galveno virzienu uz Maskavu 20. jūnijā." Kā atceramies, vācu armiju uzbrukums tiešām notika divas dienas vēlāk — 22. jūnijā. Dabiski, ka no šī brīža jautājums, vai Japāna uzbruks Pad. Savienībai no austrumiem, bija galvenā problēma, un Kremlis bija pārliecināts, ka Zorge vēl laikā spēs dot atbildi arī uz šo jautājumu.

Turpinājumā: **Klausenu un Zorgi apcietina.**

APKĀRT ZEMES LODEI

⊕ Kādu Hanoveras maiznieku policija Jaungada naktī notvērusi uz autoceļa, braucot neatļautā ātrumā. Pēc pārbaudes viņa asinīs atrada 1,91 proc. alkohola, un drīz bija gatavs arī tiesas spriedums: 14 dienas cietums, 191 (!) markas soda nauda, un vienu gadu katra mēneša pirmā svētdienā jāapcepmo vietējā bērnu slimnīca ar paš- ceptu kūku.

⊕ Kāds džentlemenis nesen uzrunājis kādā Londonas ielā svešu garāmgājēju un lūdzis viņam sērkociņu, lai aizdedzinātu cigareti. Svešinieks izvilcis no kabatas pistoli, bet jau pēc pāris sekundēm gulējis nogāzts ar spēcīgu sitienu uz trotuāra, kamēr smēķētājs kliedzis pēc policijas. Tā apsisto uzbrucēju aizturējusi, bet drīz noskaidrojies, ka „pistole" bijusi — nevainīga šķiltava.

⊕ Padzirdējis, ka ieguvis 1. vietu sacensībā par labāko rudzu maizi, Losandželosas maiznieks Džims Niksons atzinies, ka viņš mīklu turējis saldētavā veselu gadu.

● Amerikāņu armijas reglamentos par ražas novākšanu armijai piederošā apgabalā atrodami šādi paragrafi: 1) Zāle pļaujama tad, kad tā izaugusi tik gaŗa, cik tas ir iespējams. 2) Cik gaŗa var izaugt zāle, nosaka vietējais komandants.

⊕ Mario Fernadess Lisabonā mēģinājis nozagt motociklu, kas bijis novietots pilsētas cietuma priekšā, bet ļoti ātri noķerts un arestēts. Izrādās, ka viņa darbošanos pa logu novērojuši vairāki arestanti, kas atsaukuši policiju.

⊕ Kāda Galupa aptauja Parīzē Jaunajā gadā griezusies pie 500 precētiem vīriem ar jautājumu, kas ir īstais noteicējs mājas dzīvē? 305 no jautātiem atbildējuši — „mana sieva", 194 — „mana sievasmāte", un tikai viens paziņojis — „es". Bet izrādījie, ka viņš jau vairākus gadus bijis atraitnis.

⊕ Kāds slavens džeza orķestris Londonā atzinis, ka modernā mūzika prasa arī pēc moderniem instrumentiem. Šai sakarā orķestra vajadzībām arī iegādāta vesela sērija jaunu „strumentu", kurā atrodamas starp citu divas kovboju pistoles, viens 1936. g. motocikls, viena ādas pletne un līdzīgi priekšmeti. Kāda koncerta programmā, kas atskaņota Karaliskajā festivālu hallē Londonā, tad arī bija lasāms, ka tiks atskaņota komp. Malkoma Arnolda ‚Uvertīra orķestrim ērģelēm, ierocim, trim putekļu sūcējiem un vienam elektriskajam grīdas spodrinātājam". Komponists paskaidrojis, ka mēģinājuma laikā ar kādu orķestri, viņu reiz pārtraucis apkalpotājs, iedarbinādams putekļu sūcēju, bet pēc pirmās dusmu lēkmes viņš atklājis, ka arī putekļu sūcēja rūkoņā saklausāma melodija. Tā viņš arī pievienojis sūcēju orķestrim. Un publika? Tā izpirkusi biļetes divi stundās.

Aizliedz boksa sacīkstes

Īslandes parlaments 10. janvārī vienbalsīgi pieņēmis likumu, ar kuru aizliedz rīkot publiskas boksa sacīkstes.

V. BOŠS — VIENS NO SEKMĪGĀKIEM ZEMLEDUS MAKŠĶERNIEKIEM

Zemledus makšķerēšana noris pilnā spēkā. Nedēļas nogalē Simko ezerā pie Gilfordas makšķernieku bija tik daudz, ka kāds vecāks latviešu vīrs stāvokli pareizi novērtēja, atzīdamies: „Šis gada tirgus nav priekš manis!" savāca savas mantiņas un aizbrauca uz Little Lake pie Berijas, kur, kā vēlāk stāstīja, „makšķerējis iekš viena miera" un ar labiem panākumiem.

Gilfordā bez latviešiem šogad arī daudz igauņu un vāciešu makšķernieku. Arī te ledus nav vēl pietiekami biezs, sevišķi krasta tuvumā. Pāris desmit mūsu žibulētāju bija par lieciniekiem kāda kanadiešu automašīnas ielūšanai un lēnai nogrimšanai ezerā. Pagājušā nedēļā ielūzušas ne mazāk kā 6 mašīnas. Ūdens pie Gilfordas nav pārāk tīrs, tādēļ pagaidām arī lomi niecīgi.

Vairums mūsu vīru gandrīz katru dienu bija manāmi uz Kaučičinga ezera pie Orilijas. Lielais vairums savas somas piepildīja ar prāviem asariem, vet pagaidām pirmā vietā ir V. Bošs noķerto garšīgo lielo ezeru siļķu skaita un arī lieluma ziņā. Vienā dienā V. Bošs izvilcis 22 siļķes, lielākās bija apm. 2 mārc. smagas.

A. Lūsis ir viens no pirmajiem, kam palaimējies izvilkt baltzivi (Whitefish). Lietojot vizuli, viņš piepildīja somu arī ar brangiem asariem. Kopā ar Lūsi izbraukumā bija arī A. Čops, kas regulāriem Kočičinga ezera makšķerniekiem pazīstams kā teicams asaru un siļķu makšķerēšanas lietpratējs.

Siļķēm ieteicams lietot katru baltu ēsmu, arī cūkas gaļu, izgrieztu mazas minovas lielumā, sidrabotus mazus vizuļus. V. Bošs makšķerējis apm. 15 pēdu dziļumā, bet siļķes parasti ēsmu ņēmušas seklāk, bieži pie paša ledus.

Ja kādam būtu interese par mazām līdaciņām, ieteicams apmeklēt Little Lake. Ēsmai jālieto iespējami lieli „šaineri" vai cita veida minovas. Labākās vietas ir ezera austrumu krastā, ne pārāk lielā dziļumā. Bieži īstais dziļums ir pat 3—4 pēdas.

Arī ezera foreļu (Lake traut) labākā makšķerēšanas vieta — Lake of Bays — drīzumā var sagaidīt latviešu makšķerniekus. Šīs foreles 100 līdz 120 pēdu dziļumā makšķerē ar apm. 4 collu lielām minovām. Arī tā paša lieluma sidraboti vai balti sarkanstrīpoti vizuļi dod labus panākumus.

Asaru makšķerniekiem, kas vizuļa vietā lieto dzīvu ēsmu un pludiņu, der atgādināt ka katrā ziņā jāizvairās no pārāk liela pludiņa lietošanas. Sajūtot liela pludiņa radīto pretestību, asari parasti jau mutē saņemto ēsmu palaiž vaļā. Labākais pludiņš ir parkopine (adatu cūkas) adata.

Visiem zināms, ka ēsmai lieto arī asaru acis. Likums to nenoliedz. **Bet pret laba makšķernieka ētiku ir asarus, lielus vai mazus, izgrieztām acīm pamest turpat uz ezera ledus. Tāpat par labu tikumu nevar saukt tukšu spirdzinājumu pudeļu, papīru un atkritumu izmētāšanu uz ledus.**

VAI MINOVAS AUG LIELĀKAS?

Mazās zivtiņas, kādas lieto ēsmai un kuras šejienieši sauc par minovām, nepieaug par lielām zivīm. Kanadā ar minovu vārdu apzīmē ne mazāk kā 200 dažādu zivtiņu pasugu. Lielais vairums pieder pie karpu ciltskoka un pilnīgi pieaugušas ir no 3 līdz 5 collas garumā.

DRĒBĒM JĀBŪT VAĻĪGĀM

Makšķernieku un mednieku lielākais ienaidnieks ziemā ir aukstums. Der iegaumēt, ka divi vaļēji uzvilktas drēbju kārtas pasargās no aukstuma labāk nekā nesalīdzināmi biezākas, bet cieši piegulošas drēbes. Apaviem jābūt ērtiem. Nedrīkst aizmirst ausis. Jaungada dienā vairāki latviešu žibulētāji pie Orilijas apsaldēja ausis. Apsaldētās ausis sevī atgādinās vēl ilgus gadus, būdamas jūtīgas pie mazākā aukstuma. Roku aizsargāšanai veikalos dabūjami roku sildītāji, kas darbojas ar ķimikāliju palīdzību. Protams, nevajaga aizmirst pašu labāko, mūžveco sildītāju — krastmalā sakurtu ugunskuru. **Uguns iekuršanai kanadieši lieto tūbiņu parastās gumijas līmes. Tā viegli uzliesmo un ērti uzglabājama.**

ARĪ KUPLASTE VĀVERE IEKĀROTS MEDĪJUMS

Pēc oficiālām statistiskām ziņām šajā kontinentā visvairāk, apm. 30 proc. no visa medību vajadzībām ražotā municiju daudzuma aiziet zaķu-trušu medībās. Mums par lielu pārsteigumu otrā vietā ar 15 proc. ierindojās vāveru medības.

Izšķir trīs galvenās vāveru pasugas. Pati populārākā un vairāk pazīstamā ir pelēkā jeb Amerikas vāvere (grey squirrel). Par viņu augumā lielāka, bet neveiklāka ir tā saucamā lapsu vāvere (fox squilrrell). Augumā pati mazākā ir sarkanā vāvere, pie kam pēdējā, izpostot putnu ligzdas, ir daudz darījusi vāveru cilts labās slavas samaitāšanai.

Pilsētu parkos, sevišķi Toronto, kokiem apēnotās ielās sastopam šejienes vāveres, kas tā pieradušas pie cilvēka, ka ņem barību no rokas, sēž uz sava barotāja pleca un makšķerē laukā kabatās paslēptos riekstus. Vasarā pa atvērtiem logiem bieži vāveres iekļūst arī dzīvokļos un, noraujot galdautus, apgāžot puķu vāzes un izmētājot pa grīdu atrastos ēdamos, pārkārto dzīvokli pēc savas gaumes. Tomēr arī pilsētu vāvere, ieraugot suni, tūliņ uzleks tuvākā kokā un no paša apakšējā zarā, jūtoties drošībā, čakstinādama bārsies par nelūgtā ciemiņa ierašanos. Vērojot šīs pilsētu vāveres, kas trekni nobarojušās sēd turpat roku sasniedzamā attālumā, varētu likties, ka nekas nebūtu vienkāršāk, kā medībs piebāzt pilnu somu ar šiem mazajiem zvēriņiem. Bet tā nu gluži nav. Vispirms pilsētās vāveres medīt nav atļauts. Mežā dzīvojošo vāveru medības prasa no mednieka vislielāko lietpratību ieroča lietošanā, vislielāko pacietību, un galvenais — zināt vāveru uzturēšanās un barošanās vietas.

Vāveres pārtiek no riekstiem, kastaņiem, ozola zīlēm, ogām, augļiem un arī labības. Pirms gadiem augļu dārziem nodarītā posta dēļ, vāveres bija izsludinātas ārpus likuma un par katru nošautu vāveri maksāja prēmiju.

Mazā kuplaste ir ļoti ēdelīga Savus pārtikas krājumus vāvere novieto ne vien savā ligzdā, kas bieži ir pamests dzeņa mājoklis, bet arī pāris desmit blakus noliktavās. Kādā golfa laukumā Toronto, vāvere savā migā bija savākusi pavisam savādus riekstus — 30 golfa bumbiņas. Šo noliktavu nejauši uzgāja parka pārvaldnieks. Ar barību apgādāto ligzdu vai koka dobumu vāveres nemīl mainīt pret jaunu mitekli. Marta mēnesī pasaulē nāk vāveru ģimenes pieaugums, parasti 4 līdz 6 akli un kaili vāverēni. Vāveru māte gādīgi rūpējas par saviem bērniem līdz 10 nedēļu vecumam, kad mazie jau var uzsākt patstāvīgas gaitas. Briesmu gadījumā vāvere savus bērnu vienu pēc otra pārnes uz citu, pēc viņas ieskata, drošāku vietu. Pat tad, kad bērni jau pieauguši, māte patur tos savās acīs un briesmu gadījumā, tuvojoties sunim, kaķim, lapsai, pūcei vai medniekam, dod savu brīdinājuma signalu: „Ch-r-r-r-r".

Lai atrastu mežā vāveres, labs mednieks vienādi paļaujas uz savu redzi, tāpat kā uz dzirdi. Parasti vāveres barojas agrā rīta stundā un vēlu pēcpusdienā. Riekstu čaulas kritiens lapās, zara šūpošanās vai vāveres radītais troksnis, asajiem zobiem graužot koka mizu, nodod kuplastes klātieni. Protams, ka vējainā laikā šādus trokšņus pamanīt ir tikpat kā neiespējami, tādēļ vāveres medī tikai rāmā laikā.

Nonākot vāveru barošanās vietā, medniekam jāizturas iespējami mierīgi, jo mazākā kustību padarīs vāveres aizdomīgas un tās meklēs aizsegu. Ja arī pamanījušas mednieku, bet ja pēdējais izturēsies mierīgi, vāveres, ziņkārības dzītas, pēc 10-15 minūtēm uzmanīgi tuvosies, lai noskaidrotu, kas tur īsti bijis. **Piedzīvojuši vāveru mednieki ieteic nekad nedzīties pakaļ medījumam, bet gan pareizā vietā un laikā gaidīt medījumu pašu pienākam klāt.** Protams, bieži tas prasa ārkārtīgu pacietību.

Kāds vecs mednieks, lai pievilinātu vāveres, nonākot izvēlētā vietā, nosēžas uz celma, izņem no kabatas savas mutes ermoņikas un kādu pusstundu spēlē gan polkas, valšus, gan maršus. Ziņkārīgās vāveres nekad neaizmirstot ierasties uz šo koncertu, un mednieks nekad mājā nepārnākot tukšā.

Vāveru medniekam jābūt labam šāvējam, jo kustīgais mērķis ir ļoti mazs un šāvienam jāķer dzīvnieciņa galva. Medīšanai lieto nevien bisi, bet īpaši pēdējos gados arī mazkalibra šautenes.

Vāveres medī ne vien sporta, skaisto ādiņu, bet arī garšīgās, saldenās gaļas dēļ. Lai medījums nezaudētu labo īpatnējo garšu, tas iespējami drīzi jānodīrā. Parasti vāveri cep sviestā ar sīpolu mērci un ēd kopā ar biskvītiem. Amerikāņu mednieki ieteic vairāk kā duci recepšu, kā sagatavot kuplasti vāveri. Nav zināms, vai kādās latviešu mednieku mājas viesībās galdā ir jau bijis vāveres cepetis ar mērci un piedevām. Bet droši vien ilgi nebūs jāgaida.

Šejienes gardēži slavē kuplastes cepeti.